

prie 22 kl. (LRV pol.)



LIETUVOS RESPUBLIKOS KRAŠTO APSAUGOS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Totorių g. 25, LT-01121 Vilnius, tel.: (8 5) 273 5501 / 262 4821, faks. (8 5) 264 8517, el. p. kam@kam.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188602751, PVM mokesčio kodas LT100001016116

Lietuvos Respublikos ūkio ministerijai

2017-03-23 Nr. 12-01-496

Kopija

[2017-03-10 Nr. (37.2-35)3-1079

Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijai

DĖL PASTABŲ DĖL ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ TEIKIMO

Atsakydami į Jūsų 2017 m. kovo 10 d. raštą Nr. (37.2-35)3-1079 „Dėl įstatymų projektų teikimo išvadoms gauti“, teikiame šias pastabas:

1. Lietuvos Respublikos strateginę reikšmę nacionaliniam saugumui turinčių įmonių ir įrenginių bei kitų nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įmonių įstatymo Nr. IX-1132 pakeitimo įstatymo projekto (toliau – Įstatymo projektas) 2 straipsnyje nustatomos sąvokos neatitinka Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 3 straipsnio 2 dalies 6 punkte įtvirtinto aiškumo principo, reiškiančio, kad teisės aktuose nustatytas teisinis reguliavimas, *inter alia*, turi būti tikslus, aiškus ir nedviprasmiškas. Įstatymo projekto 2 straipsnio 1, 2, 8, 10 dalyse įtvirtintos sąvokos yra apibrėžiamos alternatyviomis nuostatomis taip sukuriant dviprasmišką teisinį reguliavimą. Įstatymo projekto 2 straipsnio 5 dalyje įtvirtinta sąvoka yra apibrėžiama į Įstatymo priedus nukreipiančiomis nuostatomis, todėl tampa neaišku, ar sąvoka norėta apibrėžti tam tikrą turinio elementą, ar išvardyti nacionaliniam saugumui svarbias įmones. Atkreiptinas dėmesys, kad Įstatymo projekte kai kuriais atvejais nesilaikoma įvedamų sąvokų, pavyzdžiui, Įstatymo projekto 11 straipsnio 7 punkte esanti formuluotė, kad „investuotojas negali būti pripažintas investuotoju“, suponuoja situaciją, kai investuotojo sąvoką atitinkantis asmuo pripažįstamas jos neatitinkančiu. Atsižvelgiant į tai, siūlytina iš naujo įvertinti sąvokas, jų apibrėžtis ir suderinti jas Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo nustatyta tvarka.

2. Įstatymo projekto 6 straipsnio 2 dalyje nurodoma, kad „Vyriausybė nustato ir konkretizuoja, kokios ūkinės veiklos sritys yra laikomos šio straipsnio 1 dalyje nurodytų nacionaliniam saugumui užtikrinti strategiškai svarbių ūkio sektorių dalimi“, tačiau manytina, kad toks Vyriausybės kompetencijai priskirtas reguliavimas susiaurintų arba išplėstų įstatyme nustatytąjį. Siūlytina šios nuostatos atsisakyti, o Įstatymo projekto 12 straipsnio 3 dalyje įtvirtinti, kad Vyriausybė nustato ūkinės veiklos sritis nacionaliniam saugumui užtikrinti strategiškai

svarbiuose ūkio sektoriuose, kuriose nebūtų atliekama investuotojų, siekiančių įsigyti arba įsigijusių vertybinių popierių, atitikties nacionalinio saugumo interesams patikra.

3. Įstatymo projekto 10 straipsnio 4 dalyje yra nurodoma formuluotė „valstybės arba savivaldybės valdomos įmonės“. Teisės aktuose nėra įtvirtintos nei valstybės valdomos įmonės, nei savivaldybės valdomos įmonės sąvokos. Atsižvelgiant į tai, siūlytina keisti nurodytą 10 straipsnio 4 dalies formuluotę, aiškiai apibrėžiant kriterijus, kuriais remiantis juridinis asmuo yra laikomas valstybės ar savivaldybės valdoma įmone.

4. Įstatymo projekto 10 straipsnio 6 dalyje nustatyta, kad Lietuvos Respublikos ar užsienio investuotojai, vykdanys ilgalaikę veiklą Europos Sąjungos valstybėje narėje, Šiaurės Atlanto sutarties organizacijai, Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijai ar Europos laisvosios prekybos asociacijai priklausančioje valstybėje ir turintys patirties atitinkamoje srityje, išskyrus atvejus, kai Lietuvos Respublikos ar užsienio investuotojas, valstybė, kurioje jis įsteigtas ar kuri jį kontroliuoja, arba trečioji valstybė, su kuria toks investuotojas siejamas, veikia taip, kad kyla išorės rizikos veiksnių, pavojų ar grėsmių nacionalinio saugumo interesams, atitinka nacionalinio saugumo interesus ir jų patikra dėl atitikties nacionalinio saugumo interesams neatliekama. Pagal siūlomą teisinį reglamentavimą, dar neatlikus atitikties vertinimo jau turės būti žinoma, ar atitinkamo subjekto veikla nekelia grėsmės nacionalinio saugumo interesams, ir tik tada spręsti, ar pradėti atitikties vertinimą. Nustačius tokį teisinį reguliavimą, galimi atvejai, kai, nesant viešai prieinamos informacijos apie investuotojo veiklą ar ryšius, dėl kurių galėtų kilti rizikos veiksnių, pavojų ar grėsmių nacionalinio saugumo interesams, tokio investuotojo patikra nebus atliekama ir jis bus pripažintas atitinkančiu nacionalinio saugumo interesus, nors Įstatymo projekto 12 straipsnio 7 dalyje nurodytos institucijos disponuos informacija apie tokią grėsmę nacionaliniam saugumui galinčią kelti investuotojo veiklą. Atsižvelgiant į tai, siūlytina nustatyti, kad Įstatymo projekte numatytais atvejais atliekama visų investuotojų patikra dėl atitikties nacionalinio saugumo interesams. Be to, atkreipiame dėmesį, kad Įstatymo projekto 10 straipsnio 6 dalyje vartojama formuluotė „ilgalaikė veikla“ stokoja apibrėžtumo ir yra vengtina.

5. Įstatymo projekto 11 straipsnyje turėtų būti nustatyti kriterijai (aplinkybės), kurioms egzistuojant investuotojas neatitinka nacionalinio saugumo interesų. Atkreiptinas dėmesys, kad 11 straipsnio 1 punkte nurodoma aplinkybė turi įtakos tik tuo atveju, jei Komisija priima išvadą, o Vyriausybė priima sprendimą, tačiau atitinkamos išvados ir sprendimai yra priimami ir kitais investuotojo atitikties nacionalinio saugumo interesams patikrinimo atvejais. Atsižvelgiant į tai, kad komisijos išvada ir Vyriausybės sprendimas yra procedūros, o ne kriterijai, siūlytina šios sakinio dalies atsisakyti kaip perteklinės.

6. Pagal Įstatymo projekto 12 straipsnio 10 dalį būtent Komisija teikia išvadas dėl investuotojo atitikties nacionalinio saugumo interesams, todėl siūlytina nurodyti, kad Įstatymo

projekto 12 straipsnio 7 dalyje įvardytos institucijos teikia ne išvadas, o informaciją. Taip pat šioje dalyje įvardytos konkrečios institucijos, kurios teikia išvadas (informaciją), ir vartojama formuluotė „kriminalinės ir kitos žvalgybos subjektai“. Pažymėtina, kad ši formuluotė yra netiksli, kituose teisės aktuose nevartojama, iš dalies dubliuojanti jau įvardytas institucijas. Atsižvelgiant į tai, kad Komisija savo sprendimu turi teisę prašyti pateikti išvadas (informaciją) ir kitų institucijų (įskaitant ir kriminalinės žvalgybos subjektus), siūlytina Įstatymo projekte atsisakyti paminėtos formuluotės.

7. Įstatymo projekto 17 straipsnio 7 dalyje iš esmės sukuriamą situaciją, kai asmuo yra laikomas neatitinkančiu reikalavimų, nes galimai kelia grėsmę nacionalinio saugumo interesams, ir kartu turi galimybę susipažinti su Valstybės saugumo departamento ar kitų institucijų pateikta įslaptinta informacija, kuria remiantis jis pripažįstamas neatitinkančiu reikalavimų. Keltinas klausimas, ar galima tokia situacija, kai asmuo yra laikomas potencialia grėsme nacionalinio saugumo interesams, bet kartu turi leidimą dirbti ar susipažinti su įslaptinta informacija.

8. Atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos aviacijos įstatymo 14⁽¹⁾ ir 15 straipsnių nuostatas (nenustatoma, kad šios paslaugos teikiamos tik civilinės aviacijos reikmėms), siūlytina Įstatymo projekto 1 priedo 4 punkte atsisakyti žodžio „civilinės“.

Taip pat atkreipiame dėmesį, kad Lietuvoje nėra teisės aktais patvirtinto bendro ypatingos svarbos infrastruktūros sąrašo. Atskiras nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įmonių ir įrenginių sąrašas bus pateiktas tvirtinti su šiuo Įstatymo projektu, o 2017 m. kovo 8 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybė nutarimu Nr. 177-2 „Dėl Ypatingos svarbos informacinės infrastruktūros ir jos valdytojų sąrašo patvirtinimo“ patvirtino Ypatingos svarbos informacinės infrastruktūros sąrašą (riboto naudojimo), kuriame nurodytai infrastruktūrai bus taikomi griežtesni kibernetinio saugumo reikalavimai. Manome, kad ateityje būtų naudinga patvirtinti vieną bendrą ypatingos svarbos infrastruktūros sąrašą, kuriame nurodytai infrastruktūrai būtų taikomi sustiprinti tiek kibernetinio, tiek informacinio, tiek fizinio ir kiti saugumo reikalavimai.

Krašto apsaugos viceministras



Vytautas Umbrasas

Mantas Keliotis, tel. 273 5597, el. p. mantas.keliotis@kam.lt
Martyna Aleksandronytė, tel. 273 5686, el. p. martyna.aleksandronyte@kam.lt



LIETUVOS RESPUBLIKOS VIDAUS REIKALŲ MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Šventaragio g. 2, LT-01510 Vilnius,
tel.: (8 5) 271 7154 / 271 7178, faks. (8 5) 271 8551, el. p. bendrasisd@vrm.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188601464

Ūkio ministerijai

2017-03- Nr. ID-
[2017-03-10 Nr. (37.2-35)3-1079

DĖL ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ DERINIMO

Vidaus reikalų ministerija, išnagrinėjusi Lietuvos Respublikos strateginę reikšmę nacionaliniam saugumui turinčių įmonių ir įrenginių bei kitų nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įmonių įstatymo Nr. IX-1132 pakeitimo įstatymo projektą (toliau – įstatymo projektas) ir su juo susijusius įstatymų projektus, teikia šias pastabas:

1. Įstatymo projekto 18 straipsnio 1 dalyje siūloma *inter alia* nustatyti, kad Vyriausybė, įvertinusi juridinių asmenų veiklos ir įrenginių paskirties bei naudojimo ypatumus, nustato nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įmonių, nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įrenginių ir turto *fizinės ir veiklos apsaugos reikalavimus* (toliau – fizinės saugos reikalavimai). Nurodytam teisiniam reguliavimui dėl pavedimo Vyriausybei nustatyti fizinės saugos reikalavimus nepritariame dėl toliau išdėstytų priežasčių.

Įstatymo projekte siūloma iš esmės keisti Strateginę reikšmę nacionaliniam saugumui turinčių įmonių ir įrenginių bei kitų nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įmonių įstatyme (toliau – įstatymas) nustatytas fizinės saugos užtikrinimo nuostatas, tai taip pat lemų ir būtinybę iš esmės keisti įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

Įstatymo 9 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad strateginę ar svarbią reikšmę nacionaliniam saugumui turinčių įmonių ir įrenginių fizinės saugos reikalavimus nustato Vyriausybė ar jos įgaliota institucija. Vykdydama Įstatymo 9 straipsnio 1 dalį, Vyriausybė 2004 m. birželio 8 d. nutarimu Nr. 699 „Dėl įgaliojimų suteikimo įgyvendinant Lietuvos Respublikos strateginę reikšmę nacionaliniam saugumui turinčių įmonių ir įrenginių bei kitų nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įmonių įstatymą“ įgaliojo Aplinkos, Energetikos, Krašto apsaugos, Susisiekimo, Ūkio ir Žemės ūkio ministerijas parengti ir, suderinus su Vidaus reikalų ministerija, patvirtinti jų ministrų valdymo sritims priskirtų strateginę ar svarbią reikšmę nacionaliniam saugumui turinčių įmonių ir įrenginių *fizinės saugos reikalavimus*. Nurodytų ministerijų vadovai (ministrai) savo įsakymais yra patvirtinę visų jų valdymo sritims priskirtų strateginę ar svarbią reikšmę nacionaliniam saugumui turinčių įmonių ir įrenginių fizinės saugos reikalavimus, kurie nustatyta tvarka buvo suderinti su Vidaus reikalų ministerija. Galiojanti nusistovėjusi ir veiksmingai veikianti fizinės saugos organizavimo sistema – Įstatymo nuostatos, Vyriausybės įgaliojimai ministrams, ministrų įsakymais patvirtinti strateginę ar svarbią reikšmę nacionaliniam saugumui turinčių įmonių ir įrenginių fizinės saugos reikalavimai bei objektų vadovų tvirtinamos taisyklės – buvo pasirinkta *siekiant atsižvelgti į šių juridinių asmenų veiklos ir įrenginių paskirties bei naudojimo ypatumus ir atitinka viešojo administravimo subsidiarumo principą ir teisėkūros efektyvumo principą*. Manome, kad Įstatymo projekto aiškinamajame rašte nurodytas siekis suvienodinti nacionaliniam saugumui užtikrinti

Atkurtai
Lietuvai

svarbių įmonių ir įrenginių fizinės saugos reikalavimus, Įstatymo projekto 18 straipsnio 1 dalyje įtvirtinant nuostatą, kad nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įmonių ir įrenginių fizinės saugos reikalavimus nustato Vyriausybė, o nebe jos įgaliota institucija, neatitinka siekio nustatant šiuos reikalavimus atsižvelgti į juridinių asmenų veiklos ir įrenginių paskirties bei naudojimo ypatumus. Be to, Įstatymo projekto aiškinamajame rašte nurodyta, kad už Vyriausybės nutarimą, kuriuo būtų nustatyti nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įmonių ir nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įrenginių ir turto fizinės saugos reikalavimai, atsakinga būtų Vidaus reikalų ministerija. Nepritariame, kad Vidaus reikalų ministerija, neturėdama jokių sąsajų su kitų ministrų valdymo srityje esančių strateginę ar svarbią reikšmę nacionaliniam saugumui turinčių įmonių veikla, turėtų rengti naujus nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įmonių ir įrenginių fizinės saugos reikalavimus. Atsižvelgdami į tai, kas išdėstyta, siūlome palikti dabar galiojantį ir praktikoje pasiteisinusį fizinės saugos organizavimo reglamentavimą.

2. Įstatymo projekto aiškinamojo rašto 11 dalies 9 punkte nurodyta, kad Vidaus reikalų ministerija būtų atsakinga už Vyriausybės nutarimo, kuriuo būtų nustatyti nacionaliniam saugumui užtikrinti *svarbios veiklos saugumo plano reikalavimai ir standartai*, parengimą. Pažymėtina, kad minėto plano reikalavimų ir standartų nustatymas nesusijęs su Vidaus reikalų ministerijos veiklos sritimis, todėl siūlome už Vyriausybės nutarimo, kuriuo būtų nustatyti nacionaliniam saugumui užtikrinti *svarbios veiklos saugumo plano reikalavimai ir standartai*, parengimą ar atnaujinimą numatyti kitą, kompetentingą instituciją.

3. Atkreiptinas dėmesys, kad Įstatymo projekte (pavyzdžiui, 18 straipsnio 1 dalyje ir t. t.) vartojama sąvoka „informacinė sauga“ neapibrėžta, šios sąvokos nėra ir Lietuvos Respublikos terminų banke, todėl jos turinys neaiškus. Dėl to tampa neaiškus ir Įstatymo projekto 18 straipsnio 1 dalyje nurodytų *informacinės saugos reikalavimų* turinys, paskirtis ir sudėtis. Atsižvelgdami į aplinkos, energetikos, krašto apsaugos, susisiekimo, ūkio ir žemės ūkio ministrų įsakymais tvirtinamų informacinės saugos reikalavimų projektų derinimo su Vidaus reikalų ministerija (vykdant Vyriausybės 2004 m. birželio 8 d. nutarimą Nr. 699) patirtį, manome, kad artimiausia pagal prasmę, taikymo sritį ir aktualumą sąvokai „informacinė sauga“ būtų sąvoka „kibernetinis saugumas“ (valstybės politiką kibernetinio saugumo srityje pagal Kibernetinio saugumo įstatymą formuoja Krašto apsaugos ministerija). Pažymėtina ir tai, kad į Ypatingos svarbos informacinės infrastruktūros sąrašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. kovo 8 d. nutarimu Nr. 177-2, patenka beveik visos Įstatymo projekto prieduose nurodytos nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbios įmonės ir nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įrenginių ir turto valdytojai, kuriems bus taikomi kibernetinio saugumo reikalavimai, nustatyti Kibernetinio saugumo įstatyme ir jį įgyvendinančiuose teisės aktuose. Atsižvelgdami į tai, kas išdėstyta, siūlome Įstatymo projekte sąvoką „informacinė sauga“ pakeisti sąvoka „kibernetinis saugumas“, vietoj *informacinės saugos reikalavimų* numatyti rengti *kibernetinio saugumo reikalavimus* ir nurodyti, kad Įstatymo projekte nurodytiems subjektams *mutatis mutandis* taikomi kibernetinio saugumo reikalavimai, taikomi ypatingos svarbos informacinei infrastruktūrai.

4. Į Įstatymo projekto 1 priedo 7 punktą įtraukta „įmonė, patikėjimo teise valdanti ir tvarkanti pagrindinius Lietuvos Respublikos registrus (Juridinių asmenų registras, Nekilnojamojo turto registras ir kadastras ir kt.)“, o į Įstatymo projekto 4 priedo 1 punkto g papunktį – „valstybės įmonės Registrų centro informacinių technologijų techninė ir programinė įranga, programinės įrangos platformos“. Manome, kad šios Įstatymo projekto nuostatos, kurios įtvirtina valstybės įmonės Registrų centro dabartinę teisinę būseną ir formą, galėtų būti nustatytos tik Vyriausybei ir Seimui galutinai apsisprendus dėl valstybės informacinių išteklių konsolidavimo tolesnės eigos. Atkreiptinas dėmesys, kad šiuo metu rengiamas Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo Nr. XI-1807 pakeitimo įstatymo Nr. XI-1807 2, 5, 6, 10, 11, 18, 19, 24, 27, 29, 30, 31, 34, 35, 36, 39, 40 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-4852, Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 552 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-4853“ projektas (paskelbimo Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje (TAIS) Nr. 17-1980), kuriam

Vidaus reikalų ministerija yra pateikusi savo siūlymus 2017 m. kovo 8 d. išvadoje Nr. 1D-1296. Be to, Ministro Pirmininko pavedimu, įformintu Vyriausybės kanclerės 2017 m. kovo 23 d. rezoliucija Nr. S-32-737, prašoma ministerijų iki atskiro pranešimo nevykdyti veiksmų, susijusių su valstybės debesijos paslaugų teikėjų steigimu ir jiems veikti reikalingos infrastruktūros kūrimu, nes šiuo metu vertinamas valstybės debesijos paslaugų teikimo veiklos modelis, siekiant užtikrinti kuriamos konsoliduotos valstybės informacinių išteklių infrastruktūros efektyvumą ir tvarumą.

5. Pastebėtina, kad sąsajos tarp Įstatymo projekto 6 straipsnyje nustatomų nacionaliniam saugumui užtikrinti strategiškai svarbių ūkio sektorių ir Įstatymo projekto prieduose pateikiamų įmonių neaiškios. Pavyzdžiui, Įstatymo projekto I priedo 11 punkte nurodyti viešieji *geriamojo vandens tiekėjai ir nuotekų tvarkytojai*, tačiau *geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo sektorius* Įstatymo projekto 6 straipsnyje nenurodytas ir nepatenka į kitus Įstatymo 6 straipsnyje nurodytus sektorius. Taip pat Įstatymo projekto 6 straipsnyje nurodytas *finansų ir kredito sektorius*, tačiau šio sektoriaus įmonės nenurodytos Įstatymo projekto prieduose. Nurodytu aspektu siūlytina tikslinti Įstatymo projektą.

6. Įstatymo projekto aiškinamajame rašte nurodyta, kad Vidaus reikalų ministerija būtų atsakinga už Vyriausybės nutarimo, kuriuo būtų patvirtintas nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įmonių ir įrenginių, kurių fizinę apsaugą vykdo vidaus reikalų ministro valdymo srities įstaigos, sąrašas, parengimą ar atnaujinimą. Įstatymo projekto 18 straipsnio 4 dalyje numatoma, kad Vyriausybė tvirtina nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įmonių ir nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įrenginių ir turto, kurių fizinę apsaugą vykdo Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro valdymo srities įstaigos, sąrašą. Pažymime, kad Vyriausybė, vadovaudamasi kitais įstatymais, 2015 m. spalio 19 d. nutarimu Nr. 1090 „Dėl vidaus reikalų ministro valdymo srities įstaigų saugomų svarbių valstybės objektų“ nustatė, kokios vidaus reikalų ministro valdymo srities įstaigos kokius svarbius valstybės objektus saugo, be to, kai kurie šiame nutarime nurodyti saugomi objektai patenka ir į Įstatymo projekto reguliavimo dalyką, pavyzdžiui, Kauno hidroelektrinė, suskystintų gamtinių dujų terminas ar Kruonio hidroakumuliacinė elektrinė, todėl Įstatymo projekto aiškinamojo rašto 11 punkte siūlytina nurodyti, kad Vidaus reikalų ministerija bus atsakinga už Vyriausybės 2015 m. spalio 19 d. nutarimo Nr. 1090 pakeitimą.

Vidaus reikalų viceministras

Česlovas Mulma

D. Cicėnas, tel. 271 8521, el. p. dainius.cicenas@vrm.lt
A. Tamašauskas, tel. 271 7211, el. p. arunas.tamasauskas@vrm.lt
V. Kraujalis, tel. 271 7376, el. p. valentinas.kraujalis@vrm.lt



LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A. Jakšto g. 4/9, LT-01105 Vilnius,
tel. (8-5) 266 3661, faks. (8-5) 266 3663, el. p. info@am.lt, http://www.am.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188602370

Lietuvos Respublikos ūkio ministerijai

2017-03-

Nr. (19-2)-D8-

[2017-03-10

Nr. (37.2-35)3-1079

DĖL PATEIKTŲ ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ DERINIMO

Aplinkos ministerija, pagal kompetenciją išnagrinėjusi Jūsų 2017-03-10 raštu Nr. (37.2-35)3-1079 pateiktą išvadoms gauti Lietuvos Respublikos strateginę reikšmę nacionaliniam saugumui turinčių įmonių ir įrenginių bei kitų nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įmonių įstatymo Nr. IX-1132 pakeitimo įstatymo projektą (toliau – Projektas), 25 susijusių įstatymų pakeitimų įstatymų projektus ir kitą susijusią medžiagą, pagal kompetenciją teikia pasiūlymus.

Pagal Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo (toliau – Įstatymas) ir Vietos savivaldos įstatymą geriamojo vandens išgavimą, tiekimą ir nuotekų tvarkymo paslaugų teikimą savivaldybių teritorijose organizuoja ir koordinuoja savivaldybių institucijos. Vadovaujantis Įstatymo nuostatomis, savivaldybių institucija, organizuodama geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų užtikrinimą savo teritorijoje, paskiria viešąjį geriamojo vandens tiekėją ir nuotekų tvarkytoją ir jam paveda vykdyti viešąjį geriamojo vandens tiekimą ir nuotekų tvarkymą. Pažymėtina, kad viešasis geriamojo vandens tiekėjas ir nuotekų tvarkytojas – valstybės ar savivaldybės (savivaldybių) kontroliuojama įmonė (Įstatymo 3 str. 33 d.). Pažymėtina, kad vadovaujantis Įstatymo 10 straipsnio 3 dalimi, visos savivaldybių institucijos tarybų sprendimais yra paskyrusios viešuosius geriamojo vandens tiekėjus ir nuotekų tvarkytojus.

Įvertinę pateiktą informaciją ir tai, kad viešieji geriamojo vandens tiekėjai ir nuotekų tvarkytojai, paskirti Lietuvos Respublikos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo nustatyta tvarka, vadovaujantis Projekto 1 priedo 11 dalimi, priskirti prie pirmos kategorijos nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įmonių, manome, kad netikslinga rengti LR Vyriausybės 2004 m. birželio 16 d. nutarimo Nr. 761 „Dėl Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių vandens tiekimo ir nuotekų šalinimo paslaugas teikiančių įmonių sąrašo patvirtinimo“ pakeitimą, kaip nurodyta Aiškinamojo rašto 11 dalies 5 punkte, kuriame papildomai reikėtų įtvirtinti viešuosius geriamojo vandens tiekėjus ir nuotekų tvarkytojus, todėl minėtąjį nutarimą siūlome pripažinti netekusios galios nuo Projekto įsigaliojimo datos.

Pagal Įstatymo nuostatas geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūra, skirta viešajam geriamojo vandens tiekimui ir nuotekų tvarkymui, nuosavybės teise priklauso savivaldybei arba viešajam geriamojo vandens tiekėjui (16 str. 4 d.), išskyrus Įstatyme išvardintus atvejus, kai geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūra nuosavybės teise priklauso kitam (neviešajam) geriamojo vandens tiekėjui ir nuotekų tvarkytojui. Atsižvelgiant į tai, kad Projektas reglamentuoja nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų, įmonių (prie kurių priskiriami ir *viešieji* geriamojo vandens tiekėjai ir nuotekų tvarkytojai, paskirti Lietuvos Respublikos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo nustatyta tvarka (Projekto 1 priedo 11 dalis)) ir įrenginių apsaugą nuo visų rizikos veiksnių, ir į tai, kad tam tikrais atvejais geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūra *gali* priklausyti *neviešiesiems* geriamojo vandens tiekėjams ir nuotekų tvarkytojams, siūlome Projekto 4 priedo 2 dalies a punkte

100 Atkurtai
Lietuvai



vietoj žodžių „vandens tiekimo ir nuotekų šalinimo tinklai pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintą sąrašą“ nustatyti, kad nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbią reikšmę turinti infrastruktūra yra „*viešiesiems geriamojo vandens tiekėjams ir nuotekų tvarkytojams nuosavybės teise priklausanči ar kitaip valdoma ir (arba) naudojama geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo infrastruktūra*“.

Aplinkos viceministras

Mindaugas Gudas

J. Vaišnorienė 8~706 62719, el. p. judita.vaisnoriene@am.lt



LIETUVOS RESPUBLIKOS ENERGETIKOS MINISTERIJA

Valstybės biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 38, LT-01104 Vilnius, tel. 8 706 64 715,
faks. 8 706 64 820, el. p. info@enmin.lt, http://www.enmin.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 302308327

Lietuvos Respublikos ūkio ministerijai

2017-04-03 Nr. (5.1-04)3-660
[2017-03-10 Nr. (37.2-35)3-1079

DĖL ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ DERINIMO

Lietuvos Respublikos energetikos ministerija, išnagrinėjusi pateiktus derinti Lietuvos Respublikos strateginę reikšmę nacionaliniam saugumui turinčių įmonių ir įrenginių bei kitų nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įmonių įstatymo Nr. IX-1132 pakeitimo įstatymo projektą (toliau – Įstatymo projektas) ir su juo susijusius įstatymų projektus, pagal kompetenciją teikia savo pastabas bei pasiūlymus.

1. Įstatymo projekto 4 straipsnio 2 dalyje siūloma nustatyti, kad „*2. Vyriausybė, ne vėliau kaip per 14 dienų nuo tos dienos, kai Vyriausybei tampa žinoma, kad apsaugos zonos teritorijoje veikiantis investuotojas kelia realią grėsmę nacionalinio saugumo interesams, paveda Ministrui Pirmininkui kreiptis į Komisiją ir gavusi jos išvadą, ne vėliau kaip per 14 dienų nuo Komisijos išvados gavimo motyvuotu sprendimu, įvertinusi investuotojo statusą, veiklą, elgesį ir ketinimus, veiklos keliamos grėsmės rimtumą ir aktyvaizdumą, turi teisę sustabdyti tokio investuotojo ar juridinio asmens, <...> veiklą, keliančią grėsmę nacionalinio saugumo interesams, iki kol bus pašalinta grėsmė nacionalinio saugumo interesams. Per šį laikotarpį Vyriausybė arba jos įgaliotas asmuo ir atitinkamas apsaugos zonos teritorijoje veikiantis investuotojas ar juridinis asmuo, <...> turėtų rasti sprendimą, kaip pašalinti grėsmes nacionalinio saugumo interesams.*“ Tokia formuluočių lemia, kad, laikantis „paskutinės dienos“ principo, grėsmės nacionaliniam saugumui suvaldymas galėtų trukti apie mėnesį. Siekiant, kad grėsmė nacionaliniam saugumui būtų suvaldoma per trumpesnę nei mėnesio terminą, siūlome nustatyti trumpesnius terminus, Įstatymo projekto 4 straipsnio 2 dalyje nustatant ne vėlesnį nei 7 dienų terminą Vyriausybei kreiptis į Komisiją, ir atitinkamai – ne vėlesnį nei 7 dienų terminą Vyriausybei nuo Komisijos išvados gavimo dienos stabdyti investuotojo ar juridinio asmens veiklą, keliančią grėsmę nacionalinio saugumo interesams.

2. Įstatymo projekto 7-9 straipsniuose nustatoma nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įmonių turto perleidimo kitiems asmenims tvarka (turto perleidimui reikalingas Seimo pritarimas). Siūlytina Įstatymo projekte įtvirtinti supaprastintą procedūrą tuo atveju, kai turtas perleidžiamas nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įmonių dukterinėms įmonėms, kurių 100 proc. akcijų yra kontroliuojama nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbios įmonės, nebent specialiuosiuose įstatymuose nustatyta kitaip.

3. Įstatymo projekto 13 straipsnyje siūloma įtvirtinti sandorių atitikties nacionalinio saugumo interesams patikros institutą, numatant nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įmonių *teisę* kreiptis į Komisiją tais atvejais, jei joms kyla pagrįstų abejonių dėl *ketinamų sudaryti* sandorių atitikties nacionalinio saugumo interesams. Įstatymo projekto 13 straipsnio 4 dalyje taip pat nustatyta, kad jeigu Komisija nustato, kad *ketinamas sudaryti* sandoris prieštarauja nacionalinio saugumo interesams, toks sandoris negali būti sudaromas. Tuo tarpu

Įstatymo projekto 13 straipsnio 4 dalyje siūloma nustatyti, kad tuo atveju, jeigu nustatoma, kad sandoriai, sudaryti nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įmonių, neatitinka nacionalinio saugumo interesų, yra laikoma, kad „<...> toks sandoris prieštarauja nacionalinio saugumo interesams ir negalioja nuo jo sudarymo momento.“ Sistemiskai įvertinus šias nuostatas ir atsižvelgus į aiškinamajame rašte pateiktus argumentus apie Įstatymo projekto 13 straipsniu siūlomo reguliavimo tikslus (siekiama užkirsti kelią prieštaraujančių nacionalinio saugumo interesams sandorių sudarymui dar iki jų sudarymo), manytina, kad Įstatymo projekto 13 straipsnio 4 dalies nuostata, numatanti teises pasekmes jau sudarytam sandoriui, neatitinkančiam nacionalinio saugumo interesų, yra perteklinė, kadangi iš Įstatymo projekto 13 straipsnio 4 dalyje siūlomo reguliavimo matyti, kad toks sandoris iš viso negali būti sudaromas.

Jeigu vis dėl to siūlomu reguliavimu siekiama nustatyti, kad nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbios įmonės gali kreiptis į Komisiją ne tik dėl ketinamų, bet ir dėl jau sudarytų sandorių atitikties nacionalinio saugumo interesams įvertinimo, abejotina, ar Įstatymo projekto 13 straipsnio 4 dalyje siūloma priemonė – sandorio pripažinimas negaliojančiu nuo jo sudarymo momento, jeigu jis neatitinka nacionalinio saugumo interesų, - yra proporcinga priemonė, ypač įvertinant galimas iš sandorio pripažinimo negaliojančiu nuo jo sudarymo momento kilsiančias pasekmes ir galimus nuostolius.

4. Pagal siūlomą Įstatymo projekto 17 straipsnio 2 dalies redakciją LITGRID AB, atlikdama personalo atrankas, negalės atlikti asmenų (išskyrus įmonės vadovų, jų pavaduotojų, kolegialių priežiūros ar valdymo organų narių) patikros, nes neturės teisinio pagrindo (visi LITGRID AB objektai nurodyti Įstatymo projekto 4 priedo 2 punkte). Todėl, LITGRID AB atsiranda rizika įdarbinti teistus, ribotai veiksnius ir/ar psichologiškai nestabilius asmenis arba asmenis, kurie figūruoja žvalgybos ar kriminalinės žvalgybos tyrimuose, arba apie juos yra patikimos ir patikrintos informacijos, kuri neleistų jiems užimti atitinkamų pareigų.

Atkreiptinas dėmesys, kad įvertinus Įstatymo projekto 17 straipsnio 8 dalyje siūlomą formulotę, „šio straipsnio nuostatos mutatis mutandis taikomos generalinių rangovų ar rangovų vadovams ir darbams vadovaujantiems asmenims, kuriems suteikiama teisė be palydos patekti prie šio įstatymo 4 priedo 1 punkto a ir b papunkčiuose bei 4 priedo 2 punkto c-l papunkčiuose nurodytų nacionaliniam saugumui užtikrinti strateginę ar svarbią reikšmę turinčių infrastruktūrą sudarančių nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įrenginių ir turto“, rangovams būtų taikomi griežtesni reikalavimai nei asmenims, pretenduojantiems į nuolatinį darbą LITGRID AB.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, siūlome papildyti Įstatymo projekto 17 straipsnio 2 dalį nuostata, numatančia, jog asmenys negali eiti nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbios įmonės vadovų, jų pavaduotojų, kolegialių priežiūros ar valdymo organų narių pareigų, taip pat būti jais išrinkti (paskirti), taip pat eiti pareigų, kurias einant dėl jiems priskirtų funkcijų ar pavesto darbo būtų suteikta teisė be palydos patekti ne tik prie Įstatymo projekto 4 priedo 1 punkte nurodytos, bet ir prie Įstatymo projekto 4 priedo 2 punkto c – l papunkčiuose nurodytos nacionaliniam saugumui užtikrinti strateginę reikšmę turinčios infrastruktūros. Siūlytina 17 straipsnio 2 dalies pirmąją pastraipą išdėstyti taip: „2. Asmenys negali eiti nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbios įmonės vadovų, jų pavaduotojų, kolegialių priežiūros ar valdymo organų narių (toliau – vadovaujantys asmenys) pareigų, taip pat būti jais išrinkti (paskirti), taip pat eiti pareigų, kurias einant dėl jiems priskirtų funkcijų ar pavesto darbo būtų suteikta teisė be palydos patekti prie šio įstatymo 4 priedo 1 punkte ir 4 priedo 2 punkto c-l papunkčiuose nurodytos nacionaliniam saugumui užtikrinti strateginę reikšmę turinčios infrastruktūros, priimti sprendimus dėl jos funkcionavimo, jeigu yra šios aplinkybės:“.

5. Siekiant užtikrinti perdavimo sistemos operatoriaus valdomų 110 kV ir 330 kV elektros perdavimo tinklų patikimą funkcionavimą, siūlome papildyti Įstatymo projekto 4 priedo 2 dalies d punktą nuostata, numatančia, jog prie nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbią reikšmę turinčios infrastruktūros būtų priskiriamas sistemos duomenų centras ir elektros

energetikos sistemos valdymo informacinių technologijų techninė ir programinė įranga, realaus laiko programinės įrangos platformos ir rezervinis valdymo centras (pagal ENTSO-E tai yra esminė infrastruktūra, be kurios elektros perdavimo tinklai negalėtų būti valdomi) ir d punktą išdėstyti taip: „d) Lietuvos elektros energijos perdavimo sistemos operatoriaus valdomas Lietuvos Elektros energetikos sistemos valdymo centras (taip pat sistemos valdymo duomenų centras ir elektros energetikos sistemos valdymo informacinių technologijų techninė ir programinė įranga, realaus laiko programinės įrangos platformos) ir rezervinis valdymo centras;“.

6. Įstatymo projekto 4 priedo 2 dalies j punkto siūlomoje redakcijoje iš svarbią reikšmę turinčios infrastruktūros sąrašo išbrauktos dujų kompresorinės sotys ir tarpvalstybinių dujų apskaitos stočių pagrindinė technologinė įranga, kuri taip pat yra kritinė dujų perdavimo sistemos funkcionavimui. Siūloma tikslinti Įstatymo projekto 4 priedo 2 dalies j punktą ir išdėstyti jį taip: „j) Lietuvos gamtinių dujų perdavimo sistemos operatoriaus valdomos gamtinių dujų perdavimo sistemos vamzdynas; (išskyrus vamzdyno dalį, iš esmės naudojamą paskirstyti gamtines dujas vietoje, siekiant pristatyti jas gamtinių dujų vartotojams), dujų kompresorių stočių ir tarpvalstybinių dujų apskaitos stočių pagrindinė technologinė įranga (gamtinių dujų perdavimo vamzdynai, kompresoriai, turbinos), reikalinga gamtinių dujų perdavimo funkcijai atlikti;“.

7. Įstatymo projektui 5 straipsnio 1 dalies 2 punkte minima branduolinė elektrinė, tačiau neidentifikuojama, kur ji bus statoma. Siekiant aiškumo, siūlytina patikslinti Įstatymo projekto 5 straipsnio 1 dalies 2 punktą, nurodant, jog tai branduolinė (atominė) elektrinė Lietuvoje, ir išdėstant šį punktą taip: „2) elektros perdavimo jungčių su užsienio valstybėmis techniniai sprendimai ir parametrai užtikrinti, kad pagrindinė branduolinei (atominėi) elektrinei Lietuvoje reikalingų galios rezervų dalis galėtų būti gaunama iš kitų Europos Sąjungos valstybių narių ir būtų tenkinamos Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistemos darbo sinchroniniu režimu su kontinentinės Europos elektros tinklais sąlygos;“.

8. Siekiant užtikrinti žmonių ir aplinkos apsaugą nuo žalingo jonizuojančiosios spinduliuotės poveikio ir atsižvelgiant į radioaktyviųjų atliekų tvarkymo sąvoką, pateiktą Radioaktyviųjų atliekų tvarkymo įstatymo 2 straipsnio 13 dalyje (t. y. radioaktyviųjų atliekų tvarkymo veikla apima pradinį, pagrindinį ir galutinį radioaktyviųjų atliekų apdorojimą, vežimą, saugojimą, dėimą į atliekyną, atliekyno uždarymą ir uždaryto atliekyno priežiūrą), bei į VĮ Ignalinos atominės elektrinės teritorijoje esamus, statomus ir (ar) planuojamus statyti branduolinės energetikos objektus siūlome tikslinti Įstatymo projekto 1 priedo formuluotę taip: „1. Įmonė, vykdanči ~~Ignalinos atominės elektrinės branduolinės energetikos objektų~~, išskyrus ~~Maišiagalos radioaktyviųjų atliekų saugyklą, eksploatavimą, eksploatavimo nutraukimą, branduolinių ir radioaktyviųjų medžiagų bei atliekų tvarkymą, saugojimą ir laidojimą~~;“.

9. Atsižvelgiant į Branduolinės energijos įstatymo 51 straipsnio 2 dalį, kurioje nustatyta, kad branduolinės energetikos objekto apsaugos zonos draudžiama rengti mitingus, demonstracijas, protesto renginius ir susirinkimus, siūlome tikslinti Susirinkimų įstatymo Nr. I-317 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą ir šio įstatymo projekto 4 straipsnio 2 ir 3 dalis išdėstyti taip:

„2. Neleidžiama organizuoti susirinkimų ar vykdyti pavienio asmens akcijos valstybės valdžios ir valdymo įstaigose, savivaldybių, policijos, areštinių, tardymo izoliatorių, bausmių vykdymo, sveikatos priežiūros, taip pat krašto apsaugos, Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamento sistemos, prokuratūros, teismų patalpose, Lietuvos banke ir kituose Lietuvos Respublikoje veikiančiuose bankuose, **branduolinės energetikos objektų apsaugos zonos, taip pat nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbiose įmonėse.**

3. Susirinkimai ar pavienio asmens akcija prie Lietuvos Respublikos Seimo, Respublikos Prezidento kanceliarijos, Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir teismų pastatų gali būti organizuojami ne arčiau kaip 75 metrai, o prie kitų valstybės valdžios ir valdymo įstaigų, užsienio diplomatinėjų atstovybių, savivaldybių, Lietuvos Respublikos valstybės saugumo

departamento sistemos, policijos, prokuratūros, Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos, Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerijos įstaigų ir kitų krašto apsaugos sistemos objektų, **branduolinės energetikos objektų apsaugos zonų**, nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įmonių – ne arčiau kaip 25 metrai iki šių pastatų, ~~ir~~ objektų **ir zonų**. Visais atvejais užtikrinamas laisvas priėjimas ir privažiavimas prie šių pastatų ir objektų.“

Ministerijos kanclerė



Agnė Kairytė

ORIGINALAS NEBUS SIUNČIAMAS
R. Mikalauskienė, tel. 8 706 6 4905, el. p. ramune.mikalauskiene@enmin.lt



LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJA

Ūkio ministerijai

2017-04-04 Nr. ((27.18-02)-5K-1705566)-6K—
I 2017-03-10 Nr. (37.2-35)3-1079

1362648

DĖL ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ TEIKIMO IŠVADOMS GAUTI

100 Atkurtai
Lietuvai

Finansų ministerija, išnagrinėjusi Lietuvos Respublikos ūkio ministerijos kartu su 2017 m. kovo 10 d. raštu Nr. (37.2-35)3-1079 pateiktus derinti Lietuvos Respublikos strateginę reikšmę nacionaliniam saugumui turinčių įmonių ir įrenginių bei kitų nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įmonių įstatymo Nr. IX-1132 pakeitimo įstatymo projektą (toliau – Įstatymo projektas) ir 25 susijusių įstatymų pakeitimų įstatymų projektus, pagal kompetenciją teikia šias pastabas.

1. Siūlome tikslinti Įstatymo projekto 2 straipsnio 13 dalį ir vietoje sąvokos „valstybės arba savivaldybės valdoma įmonė“ įrašyti „valstybės arba savivaldybės valdoma bendrovė“, kad nepainioti šios sąvokos su valstybės arba savivaldybės valdoma įmone, kaip jos apibrėžtos Valstybės ir savivaldybės įmonių įstatyme.

2. Įstatymo projekto 3 straipsnio 1 dalyje siūloma nustatyti, kad nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbūs įrenginiai ir turtas, sudarantys nacionaliniam saugumui užtikrinti strateginę reikšmę turinčią infrastruktūrą, nurodytą šio įstatymo 4 priedo 1 punkte, išimtinė nuosavybės teise priklauso valstybei. Atkreipiame dėmesį, kad pagal Konstitucijos 47 straipsnį Lietuvos Respublikai išimtinė nuosavybės teise priklauso: žemės gelmės, taip pat valstybinės reikšmės vidaus vandenys, miškai, parkai, keliai, istorijos, archeologijos ir kultūros objektai. Lietuvos Respublikai priklauso išimtinės teisės į oro erdvę virš jos teritorijos, jos kontinentinį šelfą bei ekonominę zoną Baltijos jūroje. Atsižvelgdami į tai, manome, kad *ne visa* Įstatymo projekto 4 priedo 1 punkte nurodyta nacionaliniam saugumui užtikrinti strateginę reikšmę turinti infrastruktūra priskirtina prie išimtinės nuosavybės teise valstybei priklausančio turto. Jeigu įstatymo projekto rengėjai norėjo nustatyti, kad toks turtas gali būti valdomas tik valstybės, siūlytume atsisakyti žodžio „išimtinė“.

Paminėtina, kad Įstatymo projekto 3 straipsnio 1 dalyje siūloma nustatyti, kad investuotojui, kuris praėjo įstatymo projekte numatytą palikrą, valstybės turtas gali būti perduotas nuomos, panaudos ar patikėjimo teise tik tuo atveju, jeigu toks perdavimas yra numatytas *atskiru* įstatymu. Siūlome išbraukti žodį „atskiru“, kad būtų aišku, jog dėl turto/įrenginių perdavimo nereikia kreiptis į Seimą su atskiru įstatymu. Pakaktų Įstatymo projekte nustatyti, kad tokia galimybė turi būti nustatyta įstatymuose.

Atkreipiame dėmesį, kad iš Įstatymo projekto nuostatų nėra pakankamai aišku, kuris subjektas turėtų įgaliojimus perduoti investuotojui valstybės ar savivaldybės turtą valdyti, naudoti ar disponuoti juo aukščiau nurodytomis teisėmis. Konstitucinis Teismas, aiškindamas Konstitucijos 128 straipsnio 2 dalies nuostatas, savo nutarimuose ne kartą yra pažymėjęs, kad valstybės institucijų įgaliojimai disponuoti valstybės turtu turėtų būti nustatyti įstatymuose. Atsižvelgus į tai, projektą reikėtų papildyti nuostatomis, pašalinančiomis šį neaiškumą. Be to, valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo santykius (turto perdavimą patikėjimo teise, turto nuomą, panaudą) reglamentuoja Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo

DM dėl strateginio masto

Biudžetinė įstaiga
Lukiškių g. 2, LT-01512 Vilnius

Tel. (8 5) 239 0000
Faks. (8 5) 279 1481

El. paštas finmin@finmin.lt
<http://www.finmin.lt>

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių
asmenų registre, kodas 288601650

įstatymas (toliau – Turto valdymo įstatymas), kitų turto rūšių valdymą nustatantys įstatymai. Iš projekto nuostatų nėra aiškūs keičiamame įstatyme siūlomo nustatyti valstybės (savivaldybių) turto valdymo teisinio reguliavimo ir minėtuose įstatymuose nustatyto teisinio reguliavimo santykis. Svarstyтина, ar siekiant teisinio aiškumo, projekte nereiktų apibrėžti jų santykį arba apskritai atsisakyti nuostatų, kokiomis daiktinėmis teisėmis investuotojui gali būti perduotas valstybės, savivaldybių arba valstybės/savivaldybių valdomų bendrovių nuosavybės teise valdomas turtas ir įrenginiai.

Atkreiptinas dėmesys, kad galimybė investuotojui panaudos teise perduoti valstybės/savivaldybės valdomų bendrovių nuosavybės teise priklausantį turtą ir įrenginius neatitiktų šių bendrovių veiklai keliamų reikalavimų. Neatlygintino naudojimo sandorių privatus juridiniai asmenys neturėtų sudaryti, tokie sandoriai turėtų būti sudaromi rinkos kainomis ir sąlygomis.

Įstatymo projekto 3 straipsnio 2 dalyje nustatoma, kad valstybei priklausantis turtas ar įrenginiai, nurodyti 4 priedo 2 punkte gali būti įkeisti investuotojo reikalavimams užtikrinti. Abejojame, kad siūlomu įstatymu galima būtų nustatyti, tokių įrenginių, kaip Būtingės naftos terminalas, kurį nuosavybės teise valdo privatus juridinis asmuo (valstybės, kaip juridinio asmens dalyvio nėra) turto/įrenginių įkeitimo teisinį reguliavimą. Iš įstatymo projekto nuostatų turi būti aišku, kad šios dalies akcentas yra investuotojo/kreditoriaus patikra.

Apibendrinant norėtume pažymėti, kad įstatymo projekto 3 straipsnyje nustatomas valstybės/savivaldybių turto ir įrenginių perdavimas turėtų būti patikslintas iš esmės, atsižvelgus į aukščiau pateiktas pastabas.

3. Įstatymo projekto 7 straipsnio 1 dalyje siūloma nustatyti, kad nuosavybės teisė į valstybei priklausančias pirmos kategorijos nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įmonių, kurių teisinė forma yra uždaroji akcinė bendrovė arba akcinė bendrovė, akcijas, pritarus Vyriausybei, gali būti perleista valstybės arba savivaldybės valdomai įmonei. Pirmiausiai norėtume atkreipti dėmesį, kad pagal Turto valdymo įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 1 punktą ir 2 dalies 1 punktą valstybei arba savivaldybei priklausančios akcijos kitų subjektų nuosavybėn gali būti perleidžiamos tik jas privatizuojant (perleidžiant už pinigus) pagal Valstybei ir savivaldybėms priklausančių akcijų privatizavimo įstatymą. Pagal Turto valdymo įstatymo 22 straipsnį akcijos, kaip turtas gali būti investuojamos į valstybės steigiamos bendrovės įstatinį kapitalą, arba gali būti turtiniais įnašais didinamas valstybės įsteigtos bendrovės kapitalas. Tačiau minėto 22 straipsnio 4 dalis imperatyviai nustato, kad valstybės/savivaldybės gali investuoti įsigydama steigiamos arba įstatinį kapitalą didinančios bendrovės akcijų, kurios visuotiniame akcininkų susirinkime valstybei ar savivaldybei arba joms kartu suteikia daugiau kaip 50 procentų balsų. Iš to darytina išvada, kad perduodama akcijas valstybės/savivaldybės negali prarasti bendrovėje kontrolės. Atsižvelgiant į tai, siūlome tikslinti šio straipsnio 1 dalies nuostatą, aiškiai nurodant, kokiais įstatymais vadovaujantis valstybei priklausančios akcijos gali būti perduotos (atlygintinai) valstybės ar savivaldybės valdomai įmonei.

4. Siūlome peržiūrėti Įstatymo projekto 8 straipsnio 3 ir 4 dalis. Finansų ministerijos nuomone, jeigu nauja akcijų emisija išleidžiama 2 priede nurodytos bendrovės, kurią kontroliuoja valstybės valdoma bendrovė, ir to pasekoje nacionaliniam saugumui svarbios įmonės akcijos, priklausančios valstybės valdomai bendrovei suteikia mažiau negu 2/3 balsų antros kategorijos nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbios įmonės visuotiniame akcininkų susirinkime, tokiam bendrovės akcijų dalies sumažėjimui galėtų pritarti Vyriausybė, o ne Seimas. Vyriausybės pritarimo pakaktų ir tais atvejais, kai reorganizuojama atskyrimo būdu valstybės valdomų bendrovių kontroliuojama bendrovė. Tačiau tais atvejais, kai iš papildomų įnašų išplatinama nauja akcijų emisija ir to pasekoje nacionaliniam saugumui svarbios įmonės akcijos, priklausančios valstybei ar savivaldybei suteikia mažiau negu 2/3 balsų antros kategorijos nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbios įmonės visuotiniame akcininkų susirinkime, manome būtų reikalingas Lietuvos Respublikos Seimo pritarimas. Tokį patį principą siūlytina taikyti ir dėl 2 priede nurodytų valstybės ar savivaldybės bendrovių akcijų perleidimo, t.y. jeigu perleidžiamos bendrovių akcijos ir po perleidimo valstybės ar savivaldybių akcijų dalis suteikia mažiau kaip 2/3 balsų bendrovės visuotiniame akcininkų susirinkime, sprendimui turi pritarti Seimas, jeigu perleidžiama valstybės valdomų bendrovių dukterinių bendrovių akcijų dalis – reikalingas Vyriausybės sprendimas.

5. Atsižvelgus į tai, kad iš esmės keistinas Įstatymo projekto 3 straipsnis, keistinas ir 12 straipsnio 1 dalies 1 punktas, kuriame turėtų būti nustatyta, kad investuotojo patikra turi būti atlikta įstatymų nustatyta tvarka perduodant turtą ar įrenginius investuotojui, ar šio investuotojo reikalavimų užtikrinimui įkeičiant nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbius įrenginius ar turtą ar nustatant jam hipoteką.

6. Įstatymo projekto 14 straipsnio 1 dalis nustato, kad investuotojas gali įsigyti nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbios įmonės akcijų, ir pažeisdamas šio įstatymo reikalavimus, taip pat tuo atveju, kai yra priimtas Vyriausybės sprendimas, patvirtinantis, kad investuotojas neatitinka nacionalinio saugumo interesų. Tokių nuostatų įteisinimas, kelia pagrįstų abejonių, ką tuomet norima nustatyti teikiamo Įstatymo projektu. Gal būt Įstatymo projekto rengėjai šio straipsnio nuostatas norėjo taikyti tiems praeities atvejams, kai dar nebuvo aiškaus investuotojų patikros teisinio reguliavimo. Siūlome tikslinti šią dalį, nes draudimas dalyvauti ir balsuoti visuotiniame akcininkų susirinkime, kai akcijos įsigytos pažeidžiant įstatymus, sprendimus netoleruotinas ir turi teisinių pasekmių. Ši pastaba taikytina ir 14 straipsnio 2 daliai.

7. Atsižvelgus į pastabas dėl Įstatymo projekto 3 straipsnio, 15 straipsnio 4 ir 5 dalyse siūlome atsisakyti nuorodų, kokiomis daiktinėmis teisėmis gali būti perduotas turtas ar įrenginiai, nes šiose dalyse siekiama nustatyti, kad tik patikrintam investuotojui įstatymų nustatyta tvarka gali būti perduotas turtas ar įrenginiai. Atkreiptinas dėmesys, kad šioje dalyje naudojamas nuorodos į Įstatymo projekto 3 straipsnio reglamentavimą tikslingumas abejotinas, nes turto ir įrenginių perdavimas gali būti vykdomas tik įstatymų nustatyta tvarka ir sąlygomis.

Kartu su Įstatymo projektu yra teikiamas Valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymo Nr. I-722 15 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas, kuriame atsižvelgiant į Įstatymo projekto pavadinimo pakeitimą siūloma tikslinti 15 straipsnio 7 dalį. Atkreipiame dėmesį, kad šiuo metu Vyriausybei yra pateiktas Finansų ministerijos parengtas šio įstatymo 15 straipsnio pakeitimo projektas, kuriame siūloma atsisakyti 15 straipsnio 7 dalyje įtvirtintos išimties, kad valstybės ir savivaldybės įmonės atleidžiamos nuo į valstybės ar savivaldybės biudžetą įmokamų pelno įmokų mokesčio, kai yra tenkinamos visos Įstatymo 15 straipsnyje išvardytos sąlygos.

Finansų viceministras



Darius Sadeckas



LIETUVOS RESPUBLIKOS UŽSIENIO REIKALŲ MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, J.Tumo-Vaižganto g. 2, LT-01511 Vilnius, tel.: (8 5) 236 2444, (8 5) 236 2400,
faks. (8 5) 231 3090, el. p. urm@urm.lt, <http://www.urm.lt>
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188613242

Ūkio ministerijai

2017-04-10 Nr. (23.2.15)-3-1018

[2017-03-10 Nr. (37.2-35)3-1079

DĖL ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ DERINIMO

Atsakydami į Jūsų 2017 m. kovo 10 d. raštą Nr. (37.2-35)3-1079 „Dėl įstatymų projektų teikimo išvadoms gauti“, informuojame, kad Užsienio reikalų ministerija pastabų dėl Lietuvos Respublikos strateginę reikšmę nacionaliniam saugumui turinčių įmonių ir įrenginių bei kitų nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įmonių įstatymo Nr. IX-1132 pakeitimo įstatymo (toliau – įstatymas) projekto ir su juo susijusių įstatymų projektų pagal kompetenciją neturi.

Atkreipiame dėmesį, kad Lietuvos stojimo į Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizaciją (toliau - EBPO) procese, EBPO Investicijų komitetas atlieka Lietuvos atvirumo užsienio investicijoms, įskaitant teisę ir apribojimus užsieniečiams įsigyti žemės sklypus Lietuvos Respublikoje, peržiūrą. Užsienio reikalų ministerija 2017 m. kovo 29 d. raštu Nr. (23.4.12)3-1810 „Dėl Lietuvos Respublikos Konstitucijos 47 straipsnio 3 dalies įgyvendinimo konstitucinio įstatymo keitimo“, pateikė informaciją ir pasiūlė Žemės ūkio ministerijai (kopija Ūkio ministerijai) inicijuoti Lietuvos Respublikos Konstitucijos 47 straipsnio 3 dalies įgyvendinimo konstitucinio įstatymo pakeitimą. Užsienio reikalų ministerijos nuomone, galimi būsimi Lietuvos Respublikos Konstitucijos 47 straipsnio 3 dalies įgyvendinimo konstitucinio įstatymo pakeitimai gali praplėsti Jūsų teikiamo įstatymo projekto reglamentavimo dalyką.

Užsienio reikalų ministerija siūlo, prieš teikiant įstatymo projektą Vyriausybei svarstyti, pateikti jo vertimą anglų kalba EBPO sekretariatui, kad šis įvertintų įstatymo projekto nuostatų atitiktį EBPO rekomendacijoms, susijusioms su teikiamo įstatymo projekto reglamentavimo sritimi.

Ministerijos kanclerė

Jūratė Raguckienė

J. Matukas, tel. 8 706 52456, el.p. julijonas.matukas@urm.lt

ORIGINALAS NEBŪS
PATEIKIAMAS

100 Atkurtai
Lietuvai



LIETUVOS RESPUBLIKOS UŽSIENIO REIKALŲ MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, J. Tumo-Vaižganto g. 2, LT-01511 Vilnius, tel.: (8 5) 236 2444, (8 5) 236 2400.

faks. (8 5) 231 3090, el. p. urm@urm.lt, <http://www.urm.lt>

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188613242

2017-03-29 Nr. (23.4.12)3-1810

LR žemės ūkio ministerijai

Kopija: LR ūkio ministerijai

DĖL LR KONSTITUCIJOS 47 STR. 3 DALIES ĮGYVENDINIMO KONSTITUCINIO ĮSTATYMO KEITIMO

Lietuvai stojant į Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizaciją (EBPO), žemės pardavimo užsieniečiams klausimas yra svarstomas EBPO Investicijų komitete. Dabartinis reglamentavimas Lietuvoje numato, jog žemę Lietuvoje gali įsigyti EBPO, NATO, ES, EEE ir ES asocijuotųjų valstybių piliečiai, nuolatiniai gyventojai ir juridiniai asmenys (toliau tekste asmenys) pagal Konstitucijos 47 str. 3 dalies įgyvendinimo Konstitucinį įstatymą.

Pagal EBPO standartus, diskriminacijos negali būti tarp EBPO šalių, tiek dabartinių, tiek tų, kurios įstos ateityje. Tuo pačiu numatyta, kad šalims, kurios prisijungs prie EBPO Liberalizacijos kodeksų (toliau – Kodeksai) būtų užtikrintos tokios pačios sąlygos kaip EBPO narėms (Kodeksų šalimis narėmis gali tapti ir ne EBPO šalys narės). Kita vertus, EBPO taisyklės numato išlygas ne diskriminacijos principui, jeigu jos taikomos dėl su nacionaliniu saugumu susijusių priežasčių. Žemės įsigijimo klausimas yra įtrauktas į Lietuvos Nacionalinio saugumo strategiją, kurioje teigiama, jog Lietuvos Respublika vykdys priemones neleidžiančias ūkio subjektams, neatitinkantiems nacionalinio saugumo interesų perimti žemės plotus. Dabartinės EBPO narės atitinka nacionalinio saugumo kriterijus, tačiau siekiame užsitikrinti, jog ateityje naujoms šalims įstojus į EBPO arba prisijungus prie Kodeksų, Lietuva išlaikytų teisę, esant reikalui, riboti žemės įsigijimą šalims, kurios šiuo metu nėra EBPO narės. Atitinkamai, siūlytume inicijuoti Konstitucijos 47 str. 3 dalies įgyvendinimo Konstitucinio įstatymo pakeitimą, papildant jo 4 str. dėl naujų EBPO ir EBPO Kodeksų narių, numatant galimybę taikyti patikros procedūras žemės pardavimo užsieniečiams sandoriams. Patikros procedūrų taikymą reikėtų reglamentuoti kitu teisės aktu ir šiuo klausimu reikėtų inicijuoti platesnes tarpinstitucines konsultacijas.

Konstitucijos 47 str. 3 dalies įgyvendinimo Konstitucinį įstatymo 16 str. taip pat numatyta, kad preferencija žemei įsigyti taikoma tik tada, kai šalis, kurioje reziduoja žemę perkantis asmuo taiko abipusiškumo nuostatas Lietuvos atžvilgiu. Abipusiškumo reikalavimas prieštarauja EBPO taisyklėms, nes sudaro sąlygas diskriminacijai tarp atskirų EBPO narių. Lietuvos Notarų rūmai yra nurodę, jog abipusiškumo reikalavimą dabartiniame Žemės įstatyme traktuoja kaip deklaratyvų ir praktikoje netaiko. Atsižvelgiant į tai, jog EBPO šią nuostatą laiko prieštaraujančia EBPO taisyklėms, be to, ji praktikoje netaikoma, siūlytume abipusiškumo nuostatą

naikinti. Keičiant įstatymą, papildomai įvedami apribojimai numatyti būsimoms EBPO ir Kodeksų narėms, užtikrintų papildomus saugiklius ir kompensuotų panaikintą abipusiškumo reikalavimą.

Atsižvelgiant į aukščiau pateikiamą informaciją ir didelę šio klausimo svarbą tolimesniam sėkmingam Lietuvos stojimo į EBPO procesui, siūlytume jūsų institucijai inicijuoti atitinkamų teisės aktų pakeitimus ir teikimą LR Vyriausybei kaip įmanoma skubesniais terminais.

Viceministras



Albinas Zananavičius

B. Lapaitė, tel. nr.: 8 706 52493, el.p.: brigita.lapaite@urm.lt

Originalas nebus siunčiamas



LIETUVOS RESPUBLIKOS SUSISIEKIMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 17, LT-01505 Vilnius, tel. (8 5) 261 2363,
faks. (8 5) 212 4335, el. p. sumin@sumin.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188620589

Ūkio ministerijai

2017-03-

Nr.

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS STRATEGINĘ REIKŠMĘ NACIONALINIAM SAUGUMUI TURINČIŲ ĮMONIŲ IR ĮRENGINIŲ BEI KITŲ NACIONALINIAM SAUGUMUI UŽTIKRINTI SVARBIŲ ĮMONIŲ ĮSTATYMO KEITIMO

Ūkio ministerija Vyriausybei buvo pateikusi Lietuvos Respublikos strateginę reikšmę nacionaliniam saugumui turinčių įmonių ir įrenginių bei kitų nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įmonių įstatymo Nr. IX-1132 pakeitimo įstatymo projektą (toliau – įstatymo projektas), kuris Jums grąžintas tobulinti.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2017 m. kovo 2 d. pasitarime pritarė Susisiekimo ministerijos teiktam siūlymui dėl valstybinės reikšmės kelius prižiūrinčių valstybės įmonių (toliau – įmonių) veiklos efektyvumo didinimo. Pagal numatomą įmonių valdymo ir priežiūros pertvarką valstybinės reikšmės keliai, kurie šiuo metu patikėjimo teise valdomi įmonių, būtų perduoti valdyti patikėjimo teise Lietuvos automobilių kelių direkcijai prie Susisiekimo ministerijos. Numatoma reorganizuoti įmones prijungimo būdu, paliekant vieną įmonę, kuriai pereitų kitų reorganizuojamų įmonių teisės ir pareigos. Po reorganizavimo veiksiančios įmonės savininko teises ir pareigas įgyvendintų Susisiekimo ministerija.

Kadangi valstybinės reikšmės keliai būtų perduoti valdyti Lietuvos automobilių kelių direkcijai prie Susisiekimo ministerijos, t. y. jų nebevaldytų įmonės, prašome Jūsų įstatymo projekte išbraukti įmones iš strateginę reikšmę nacionaliniam saugumui turinčių valstybės įmonių sąrašo (pripažinti netekusiais galios Lietuvos Respublikos strateginę reikšmę nacionaliniam saugumui turinčių įmonių ir įrenginių bei kitų nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įmonių įstatymo 3 straipsnio 1 dalies 6–16 punktus).

Įstatymo projekte taip pat siūlome išbraukti AB „Detonas“ iš strateginę reikšmę nacionaliniam saugumui turinčių įmonių, kurių kapitalo gali turėti privatūs nacionaliniai ir užsienio asmenys, atitinkantys nacionalinio saugumo interesus, paliekant sprendžiamąją galią valstybei, sąrašo. Ši bendrovė vykdo tik komercinę veiklą (neturi socialinių funkcijų, įpareigojimų) konkurencinėje rinkoje. Paslaugas teikia statybos, kasybos ir karjerų eksploatavimo srityse. Bendroje Europos Sąjungos rinkoje yra ne vienintelė šia veikla užsiimanti bendrovė. Darbų su sprogstamosiomis medžiagomis saugumui keliama reikalavimai reglamentuoti Lietuvos Respublikos sprogmenų apyvartos ir kontrolės įstatyme.

Susisiekimo viceministras

Paulius Martinkus

I. Bernotaitė, tel. (8 5) 239 3849, el. p. indre.bernotaite@sumin.lt

Atkurtai
Lietuvai



LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJA


Lietuvos Respublikos ūkio
ministerijai

2017-03-24 Nr. 2D- 1072 (18,5)
I 2017-03-10 Nr. Nr. (37.2-35)3-1079

DĖL ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ

Susipažinę su Lietuvos Respublikos strateginę reikšmę nacionaliniam saugumui turinčių įmonių ir įrenginių bei kitų nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įmonių įstatymo Nr. IX-1132 pakeitimo įstatymo projektu (toliau – Įstatymo projektas) ir kita susijusia medžiaga, informuojame, kad Įstatymo projektui ir 25-iems susijusių įstatymų pakeitimų įstatymų projektams pritariname be pastabų.

Ministerijos kanclerė


Dalia Miniataitė

Kristina Juodonienė, tel. 239 1097, el. p. kristina.juodoniene@zum.lt

Įredžtinė įstaiga
Gedimino pr. 19
LT- 01103 Vilnius
Tel. (8 5) 239 1000
Faks (8 5) 239 1212

El. paštas zum@zum.lt
UAB „ZUM“
Duomenų kaupimas ir apsauga
Juridinių asmenų registras
Kodas 188679190

Atsiskaiti galima
LT074010042400970079
AB OJNB bankas

AB OJNB
BANKAS VERTITAS
Corporation



Atkurtai
Lietuvai



LIETUVOS RESPUBLIKOS
GENERALINĖ PROKURATŪRA

Lietuvos Respublikos ūkio ministerijai

2017-03-14 Nr. 17.2-2291
Į 2017-03-10

DĖL TEISĖS AKTO PROJEKTO NR. 15-8880(6) DERINIMO

Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos strateginę reikšmę nacionaliniam saugumui turinčių įmonių ir įrenginių bei kitų nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įmonių įstatymo Nr. IX-1132 pakeitimo įstatymo projekto ir su juo susijusių įstatymų projektų pateikimo Lietuvos Respublikos Seimui“ projektui pastabų neturime.

Organizuotų nusikaltimų ir korupcijos tyrimo departamento
vyriausiasis prokuroras

Martynas Jovaiša



**LIETUVOS BANKO
TEISĖS SKYRIUS**

Lietuvos Respublikos ūkio ministerijai

2017-03-15 Nr. S 2017/(4.4-0400)-12-1329
I 2017-03-10 Nr. (37.2-35)-3-1079

Gedimino pr. 38
LT-01104 Vilnius

El. p. kanc@ukm.lt

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO
DERINIMO**

Lietuvos bankas, pagal savo kompetenciją išnagrinėjęs Jūsų pateiktą Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos strateginę reikšmę nacionaliniam saugumui turinčių įmonių ir įrenginių bei kitų nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įmonių įstatymo Nr. IX-1132 pakeitimo įstatymo projekto ir su juo susijusių įstatymų projektų pateikimo Lietuvos Respublikos Seimui“ projektą (Nr. 15-8880 (6)), informuoja, kad pastabų ir pasiūlymų neturi.

Skyriaus viršininkas

Gintaras Kukauskas

Rima Stepučinskienė, tel. (8 5) 268 0062, el. p. rstepucinskiene@ltb.lt

Lietuvos bankas, Gedimino pr. 6, LT-01103 Vilnius
Finanšų įmonių ir saugomų juridinių asmenų registras, kodas 188607684
Akcinis duomenys, Totorių g. 1, LT-01121 Vilnius, tel. (8 5) 268 0064, faks. (8 5) 268 0065, el. p. ltb.lt



**LIETUVOS BANKO
TEISĖS SKYRIUS**

Lietuvos Respublikos ūkio ministerijai

2017-04-10 Nr. S 2017/(4.4-0400)-12-1830

I 2017-03-10 Nr. (37.2-35)-3-1079

Gedimino pr. 38
LT-01104 Vilnius

El. p. kanc@ukmin.lt

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS STRATEGINĘ REIKŠMĘ NACIONALINIAM
SAUGUMUI TURINČIŲ ĮMONIŲ IR ĮRENGINIŲ BEI KITŲ NACIONALINIAM
SAUGUMUI UŽTIKRINTI SVARBIŲ ĮMONIŲ ĮSTATYMO NR. IX-1132 PAKEITIMO
ĮSTATYMO PROJEKTO NUOSTATŲ**

Papildydami Lietuvos banko 2017 m. kovo 15 d. raštą, kreipiamės į Jus dėl Lietuvos Respublikos strateginę reikšmę nacionaliniam saugumui turinčių įmonių ir įrenginių bei kitų nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įmonių įstatymo Nr. IX-1132 pakeitimo įstatymo projekto (toliau – Projektas) 12 straipsnio 3 dalies nuostatų, pagal kurias investuotojo patikra dėl atitikties nacionalinio saugumo interesams, kai investuotojas siekia įsigyti arba po 2014 m. lapkričio 1 d. įsigijo nacionaliniam saugumui užtikrinti strategiškai svarbiame ūkio sektoriuje arba apsaugos zonos teritorijoje veikiančio ar steigiamo juridinio asmens vertybinius popierius, aptartus 2 straipsnio 2 dalies 4 ir 5 punktuose, arba siekia vykdyti veiklą arba ją vykdo nacionaliniam saugumui užtikrinti strategiškai svarbiame ūkio sektoriuje arba apsaugos zonos teritorijoje, arba siekia įsigyti turto apsaugos zonos teritorijoje, atliekama šio straipsnio 5 dalyje numatytų subjektų iniciatyva, jeigu šie subjektai turi pagrįstų duomenų, kad tokio investuotojo planuojama vykdyti ar vykdoma veikla, arba įsteigto juridinio asmens organų priimami sprendimai, gali kelti realią grėsmę nacionalinio saugumo interesams.

Atsižvelgdami į tai, kad finansų ir kredito sektoriuje ketinančių veikti (veikiančių) įmonių reikšmė ir potencialiai keliama grėsmė Lietuvos nacionaliniam saugumui nėra mažesnė negu nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įmonių (Projekto 2 straipsnio 5 dalis), manome, kad tiek vieny, tiek kitų įmonių dalyviai turėtų būti vertinami laikantis vienodos tvarkos.

Taip pat norėtume atkreipti Jūsų dėmesį į tai, kad steigiamos įmonės, ketinančios teikti finansines paslaugas, steigėjų, veikiančios įmonės, ketinančios pradėti verstis finansinių paslaugų teikimu, akcijų turinčių asmenų ir finansines paslaugas teikiančios įmonės akcijų ketinančių įsigyti asmenų padėtis yra vienoda. Atsižvelgdami į tai, Projekte siūlome nustatyti, kad visi nurodyti asmenys būtų laikomi investuotojais.

Vyriausiasis juriskonsultas, pavaduojantis
savarankiško skyriaus viršininką

Liutauras Žygas

Ieva Brimerienė, tel. (8 5) 268 0514, el. p. ibrimeriene@lb.lt

Centrinis bankas, Gedimino pr. 6, LT-01103 Vilnius.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188607684
Skyrius: Totorių g. 4, LT-01103 Vilnius, tel. (8 5) 268 0064, faksas (8 5) 268 0065, el. p. ls@lb.lt

100 Atkurtai
Lietuvai



VALSTYBINĖ ATOMINĖS ENERGETIKOS SAUGOS
INSPEKCIJA

Budžetinė įstaiga, A.Gištauto g. 12, LT-01108 Vilnius
tel.: (8 5) 262 4141, 266 1584, faks. (8 5) 261 4487, el.p. atom@vatesi.lt, <http://www.vatesi.lt>
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188639874

Lietuvos Respublikos ūkio
ministerijai

2017-04-04 Nr. (10.3-13)22.1-156

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS STRATEGINĘ REIKŠMĘ NACIONALINIAM
SAUGUMUI TURINČIŲ ĮMONIŲ IR ĮRENGINIŲ BEI KITŲ NACIONALINIAM
SAUGUMUI UŽTIKRINTI SVARBIŲ ĮMONIŲ ĮSTATYMO NR. IX-1132 PAKEITIMO
ĮSTATYMO**

Informuojame, kad Valstybinė atominės energetikos saugos inspekcija (toliau – VATESI) savo iniciatyva išnagrinėjo Lietuvos Respublikos teisės aktų informacinėje sistemoje įkeltą Lietuvos Respublikos strateginę reikšmę nacionaliniam saugumui turinčių įmonių ir įrenginių bei kitų nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įmonių įstatymo Nr. IX-1132 pakeitimo įstatymo projektą Nr. 15-8881(6).

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos radioaktyviųjų atliekų tvarkymo įstatymo 2 straipsnio 13 dalimi, radioaktyviųjų atliekų tvarkymas yra veikla, apimanti pradinį, pagrindinį ir galutinį radioaktyviųjų atliekų apdorojimą, vežimą (išskyrus išvežimą už branduolinės energetikos objekto aikštelės ribų), saugojimą, dėjimą į atliekyną, atliekyno uždarymą ir uždaryto atliekyno priežiūrą. Terminas „radioaktyviųjų atliekų laidojimas“ šiuo metu galiojančiuose teisės aktuose nėra apibrėžtas ir nėra nevartojamas. Pažymėtina, kad valstybės įmonė Ignalinos atominė elektrinė šiuo metu vykdo galutinai sustabdytą Ignalinos atominės elektrinės pirmojo ir antrojo energetinių blokų eksploatavimą, tuo pačiu įgyvendina tokiame eksploatavime nereikalingos įrangos išmontavimo projektus, eksploatuoja esančius radioaktyviųjų atliekų, įskaitant panaudotą branduolinį kurą, tvarkymo įrenginius ir stato naujus radioaktyviųjų atliekų tvarkymo įrenginius. Siekiant teisinio aiškumo ir atsižvelgiant į tai, kas nurodoma, siūlome patikslinti keičiamo įstatymo 1 priedo 1 dalį ir ją išdėstyti taip: „1. įmonė, vykdanči galutinai sustabdytos Ignalinos atominės elektrinės ir kitų branduolinės energetikos objektų, kurie yra susiję su joje susidariusių radioaktyviųjų atliekų tvarkymu, statybą, eksploatavimą ir eksploatavimo nutraukimą“.

Viršininko pavaduotojas radiacinei saugai,
laikinai atliekantis viršininko funkcijas

Vidas Paulikas

2017-04-04

M. Urvakis, tel. (8 5) 266 5891, el. p. marius.urvakis@vatesi.lt





LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS SAUGUMO DEPARTAMENTAS

Lietuvos Respublikos ūkio ministerijai

2017-03-22 Nr. 18-2694

[2017-03-10 Nr. (37.2-35)3-1079

DĖL ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ TEIKIMO IŠVADOMS GAUTI

Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamentas, išnagrinėjęs pateiktus derinti Lietuvos Respublikos strateginę reikšmę nacionaliniam saugumui turinčių įmonių ir įrenginių bei kitų nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įmonių įstatymo Nr. IX-1132 pakeitimo įstatymo projektą (toliau – įstatymo projektas) ir jį lydinčius teisės aktus, teikia savo pastabas bei pasiūlymus.

1. Dėl įstatymo projekto:

1.1. Siūlytume tikslinti įstatymo projekto 3 straipsnio 4 dalyje numatytą nuostatą, kad Lietuvos Respublikos Vyriausybė (toliau – Vyriausybė) nustato, tiek kokie konkrečiai įrenginiai ir turtas patenka į nacionaliniam saugumui užtikrinti strateginę ar svarbią reikšmę turinčią infrastruktūrą (toliau – sąrašas nr. 1), tiek kokie konkrečiai įrenginiai ir turtas nepatenka į nacionaliniam saugumui užtikrinti strateginę ar svarbią reikšmę turinčią infrastruktūrą (toliau – sąrašas nr. 2). Manytina, kad Vyriausybei numatyta pareiga patvirtinti tiek sąrašą nr. 1, tiek sąrašą nr. 2 yra logiškai ydinga, kadangi objektas yra apibrėžiamas pagal vieną ar kelis būtinus ir tuo pačiu pakankamus požymius, vienodai būdingus visiems tam tikros grupės ar kategorijos objektams. Vadinasi, objektas, kuris pagal požymius nepakliūna į sąrašą nr. 1, automatiškai turėtų laikomas tokių požymių neturinčiu objektu, taigi objektu priskiriamu sąrašui nr. 2. Vadovaujantis šia logika visi objektai, kurie nėra įrašyti į sąrašą nr. 1 turėtų automatiškai būti laikomi sąrašui nr. 2 priklausančiais objektais, kadangi sąrašas nr. 2 yra suformuotas per neigiamą sąrašo nr. 1 apibrėžties reikšmę. Taip pat galima situacija (dėl techninės klaidos arba nežinojimo), kad tam tikras potencialiai svarbus įrenginys ar turtas gali būti neįtrauktas nei į vieną, nei į kitą sąrašą. Abejojama, ar Vyriausybė sugebėtų patvirtinti baigtinį turto ir įrenginių, kurie nepatenka į nacionaliniam saugumui užtikrinti strateginę ar svarbią reikšmę turinčią infrastruktūrą, sąrašą, kadangi toks sąrašas nebūtų informatyvus ir turėtų būti nuolatos pildomas. Taigi kiltų tokio sąrašo duomenų patikimumo ir kaupimo tikslingumo klausimas. Atsižvelgiant į tai, siūlytume Vyriausybei numatyti pareigą patvirtinti tik įrenginių ir turto, kuris patenka į nacionaliniam saugumui užtikrinti strateginę ar svarbią reikšmę turinčios infrastruktūros sąrašą, o turtą ir įrenginius, kurie nepakliūna į šį sąrašą laikyti nacionaliniam saugumui užtikrinti nesvarbiais įrenginiais ir turtu, t.y. vadovautis prezumpcija, kad konkretūs įrenginiai ir turtas yra laikomi nesvarbiais nacionaliniam saugumui užtikrinti, kol nėra įtraukti į nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įrenginių ir turto sąrašą.

1.2. Siūlome įstatymo projekto 4 straipsnio 2 dalyje atsisakyti vertinamo pobūdžio kriterijaus „reali grėsmė“, kadangi nenustačius, konkrečių kriterijų, kuriais remiantis būtų galima įvertinti grėsmės realumą, tai tėra deklaratyvi formulė.

Taip pat siūlome atsisakyti imperatyvaus reikalavimo Vyriausybei arba jos įgaliotam asmeniui rasti sprendimą, kaip pašalinti investuotojo keliamą grėsmę nacionalinio saugumo interesams. Pastebėtina, kad galimos situacijos, kai dėl keliamos grėsmės nacionalinio saugumo interesams specifikos, rasti konkretų sprendimo būdą gali būti tiesiog neįmanoma. Pavyzdžiui, investuotojo ryšiai su užsienio valstybių žvalgybos ar saugumo tarnybų pareigūnais, tokio pobūdžio grėsmės objektyviai pašalinti neįmanoma, nepakeitus investuotojo.

1.3. Siūlome tikslinti 7 straipsnio 4 dalies nuostatą, numatančią, kad Lietuvos Respublikos Seimo (toliau – Seimas) pritarimas įmonės atskyrimo atveju yra privalomas tik tada, jeigu įmonės įstatiniame kapitale sumažėtų valstybei, savivaldybei ar valstybės arba savivaldybės valdomai įmonei priklausanči pirmos kategorijos nacionaliniam saugumui svarbios įmonės akcijų dalis. Pažymėtina, kad galimos situacijos, kai įmonės atskyrimo metu naujai steigiamai įmonei būtų perleista tik dalis pirmos kategorijos įmonei priklausančio turto (infrastruktūros), tačiau valstybei ar savivaldybei priklausanči įmonės akcijų dalis išliktų nepakitusi, taigi formaliai tokiam turto perdavimui Seimo pritarimas nebūtų reikalingas. Pastebėtina, kad tokiu būdu pirmos kategorijos įmonės turtas (kuris dažnai ir lemia įmonės priskyrimą pirmos kategorijos įmonių grupei) būtų perleistas naujai įsteigta įmonei, kuri nėra įtraukta į nacionaliniam saugumui svarbių įmonių sąrašus, taigi ši perduotu turto galėtų disponuoti savarankiškai be jokių apribojimų. Taip valstybė ar savivaldybė prarastų svarbaus nacionaliniam saugumui užtikrinti turto (infrastruktūros) kontrolę. Manytina, kad Seimo pritarimas turėtų būti visada privalomas, kai vykdomas pirmos kategorijos nacionaliniam saugumui svarbios įmonės atskyrimas, nepriklausomai nuo to, ar tokio atskyrimo metu sumažės valstybei ar savivaldybei priklausanči įmonės akcijų dalis. Analogiška pastaba ir dėl įstatymo projekto 8 straipsnio 3 dalies.

1.4. Atsižvelgiant į tai, kad įstatymo projekte nėra numatyta, kad valstybė išlaiko pirmos kategorijos nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbios įmonės kontrolinį akcijų paketą, taigi įmonės valdymas iš valstybės rankų gali pereiti į privačių investuotojų rankas net nevertinant jų atitikties nacionalinio saugumo interesams, siūlome tikslinti Įstatymo projekto 7 straipsnio 6 ir 7 dalis, kurios numato, kad tik nacionalinio saugumo interesus atitinkantis investuotojas gali įsigyti akcijų paketą, kuris suteiktų daugiau negu 1/4 (25%) pirmos kategorijos nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbios įmonės akcijų arba suteiktų daugiau negu 1/4 balsų pirmos kategorijos nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbios įmonės visuotiniame akcininkų susirinkime. Pažymėtina, kad dviem investuotojams įsigijus mažiau arba lygiai po 1/4 (25%) nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbios įmonės akcijų, valstybė ne tik praranda įmonės kontrolinį akcijų paketą, bet ir investuotojams neatsiranda pareiga atitikti nacionalinio saugumo interesus. Manytina, kad 1/4 arba 25% įmonės akcijų yra pakankamai didelis akcijų kiekis, kurį įsigijęs investuotojas(-ai) gali ženkliai daryti įtaką įmonės valdymui, o tam tikrais atvejais net kontroliuoti įmonėje priimamus sprendimus, taigi automatiškai didėja nacionalinio saugumo interesams keliama rizika. Atsižvelgiant į tai, siūlome nustatyti, kad daugiau negu 1/10 arba (10%) pirmos kategorijos nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbios įmonės akcijų, siekiantis įsigyti investuotojas turi atitikti nacionalinio saugumo interesus, t.y. turi būti atliekama investuotojo patikra dėl atitikties nacionalinio saugumo interesams. Pabrėžtina, kad daugiau negu 1/10 arba 10% pirmos kategorijos įmonės akcijų įsigijimas yra pakankamai reikšmingas veiksmas nacionalinio saugumo interesų apsaugos kontekste.

1.5. Siūlome tikslinti įstatymo projekto 12 straipsnį, atsisakant atitikimo nacionaliniams interesams prezumpcijos, reiškiančios, kad jei Komisija per nustatytą terminą nepriima išvados dėl investuotojo atitikties nacionalinio saugumo interesams, laikoma, kad Komisija nusprendė, jog investuotojas atitinka nacionalinio saugumo interesus. Manytina, kad atitikimas konkrečaus investuotojo nacionalinio saugumo interesams negali būti pateisinamas ir tuo pačiu pagrindžiamas Komisijos neveikimu. Komisija visais atvejais turėtų pateikti vienareikšmišką atsakymą, ar konkretus investuotojas atitinka, ar neatitinka nacionalinio saugumo interesus. Priešingu atveju, kai neveikimu ir įstatymine prezumpcija bandoma pagrįsti, kad investuotojas atitinka nacionalinio saugumo interesus, ne tik nuvertinamas toks teisinis gėris, kaip konkrečios valstybės saugumas, bet ir sąmoningai sukeliami grėsmė konkrečiai valstybei.

Neaišku, kokią funkciją atlieka prezumpcija įtvirtinta Įstatymo projekto 12 straipsnio 11 dalyje. Jei šios prezumpcijos funkcija „apsaugoti nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbius objektus“, tai lieka neaišku, kaip galima saugoti nacionalinio saugumo interesus pasyvia forma, t.y. neveikimu. Taip pat abejotina, ar ši prezumpcija atitiks pagrindinį įstatymo tikslą (apsaugoti nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbius objektus) bei draudimą priimti įstatymo tikslui prieštaraujančius sprendimus. Manytina, kad nepaisant šios prezumpcijos, konkretus investuotojas

privalėtų laikytis draudimo priimti šio įstatymo tikslui prieštaraujančius sprendimus, o visi sprendimai prieštaraujantys įstatymo tikslui būtų neteisėti.

Kita vertus pabrėžtina, kad procedūriniai Komisijos darbo veiklos trūkumai negali būti pateisinami nacionalinio saugumo interesų sąskaita. Taip pat primintina, kad nacionalinio saugumo interesų apsauga yra materialinių teisės normų reguliavimo dalykas, o vadovaujantis Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo doktrina materialinės teisės normos turi pirmenybę prieš procesines (procedūrinės) teisės normas „<...> materialinės teisės normos turi pirmumą procesinių teisės normų atžvilgiu“ (Konstitucinio Teismo 2004 m. gruodžio 13 d. nutarimas).

Todėl, neabejotinai pirmenybė turėtų būti teikiama materialinių teisės normų įgyvendinimui, t.y. nacionalinio saugumo užtikrinimui.

1.6. Siekiant aiškumo siūlytume suderinti įstatymo projekto 12 straipsnio 3 ir 5 dalis su 4 straipsnio 2 dalimi, kuri numato, kad Vyriausybė paveda Ministrui Pirmininkui kreiptis į Komisiją, kai tampa žinoma, kad apsaugos zonos teritorijoje veikiantis investuotojas kelia realią grėsmę nacionalinio saugumo interesams. Pastebėtina, kad 12 straipsnio 3 dalis numato, kad investuotojo patikra dėl apsaugos zonos teritorijoje veikiančio ar steigiamo juridinio asmens gali būti atliekama tik 12 straipsnio 5 dalyje numatytų subjektų iniciatyva. Pirma, nėra aišku, ar dėl apsaugos zonos teritorijoje veikiančio investuotojo veiklos į Komisiją kreiptis gali išimtinai tik Ministras Pirmininkas, ar ir 12 straipsnio 5 dalyje numatyti subjektai. Antra, svarstytina, ar kai nacionalinį saugumą užtikrinančioms institucijoms tampa žinoma, kad apsaugos zonos teritorijoje veikiantis investuotojas kelia grėsmę, šios privalo informuoti Vyriausybę, kaip numato 4 straipsnio 2 dalis, ar gali tiesiai kreiptis į Komisiją. Trečia, tarp 12 straipsnio 5 dalyje numatytų subjektų, kurie gali inicijuoti investuotojo patikrą, t.y. kreiptis į Komisiją, nėra nurodyta Ministro Pirmininko, nors tokią teisę jam suteikia 4 straipsnio 2 dalis. Ketvirta, siekiant aiškumo siūlome patikslinti, ar Vyriausybė gali sustabdyti investuotojo veiklą apsaugos zonos teritorijoje tik tada, kai į Komisiją kreipiasi Ministras Pirmininkas, ar ir tais atvejais, kai kreipiasi 12 straipsnio 5 dalyje numatyti subjektai.

Taip pat siūlytume 12 straipsnio 3 dalyje atsisakyti vertinamojo kriterijaus „reali grėsmė“. Manytina, kad kol nėra nurodyta, kaip turėtų būti vertinamas grėsmės realumas, t.y. kokiais patvirtintais kriterijais arba metodais vadovaujantis turėtų būti vertinama konkreti grėsmė, tai tėra deklaratyvi nuostata.

1.7. Vadovaujantis protingumo principo reikalavimais, siūlome pakeisti įstatymo projekto 12 straipsnio 6 dalyje nurodytą reikalavimą pradėti investuotojo patikrą „tą pačią dieną“, kai iš pareiškėjų gaunami visi dokumentai. Atsižvelgiant į tai, siūlytume numatyti, kad Komisija pradeda investuotojo patikrą ne vėliau kaip kita darbo dieną, kai gauna pareiškėjo kreipimąsi su visais dokumentais.

Taip pat siūlome tikslinti nuostatą, kad Komisija patikrą dėl investuotojo atitikties nacionalinio saugumo interesams pradeda tą pačią dieną, kai gauna 12 straipsnio 5 dalyje nurodytų subjektų prašymą pradėti investuotojo patikrą. Manytina, kad toks reguliavimas iškreipia investuotojo tikrinimo procedūrą, kadangi investuotojo tikrinimas negali būti faktiškai pradėtas, kol investuotojas Komisijai nepateikė, jos darbo tvarkos apraše nurodytų dokumentų ir informacijos. Atkreiptinas dėmesys, kad šis įstatymas investuotojui nenustato imperatyvaus termino, per kurį jis privalo Komisijai pateikti nurodytus dokumentus, kuomet tikrinimas yra inicijuojamas 12 straipsnio 5 dalyje nurodytų subjektų prašymu. Būtina įvertinti, kad investuotojas gali būti suinteresuotas vilkinti dokumentų pateikimą Komisijai, kadangi galutinis 20 dienų terminas Komisijos išvados pateikimui, pradedamas skaičiuoti nuo patikros pradėjimo dienos, t.y. nuo 12 straipsnio 5 dalyje nurodytų subjektų prašymo pradėti investuotojo patikrą Komisijai pateikimo dienos, bet ne nuo investuotojo užpildytų dokumentų ir informacijos pateikimo dienos. Įmanoma situacija, kad Komisijos išvados pateikimo terminui, todėl bus preziumuojama, kad toks investuotojas turi būtų laikomas atitinkančiu nacionalinio saugumo interesus. Atsižvelgiant į tai, siūlome aiškiai atskirti ir detalizuoti skirtingų subjektų inicijuojamas investuotojo patikrinimo procedūras bei numatyti tikrinimo terminų stabdymo tvarką (esant investuotojo pasyvumui).

1.8. Siūlome tikslinti įstatymo projekto 12 straipsnio 7 dalį, atsisakant formuluotės „kitos žvalgybos“ subjektai. Primintina, kad Lietuvos Respublikos žvalgybos įstatymas žvalgybos tarnybų funkcijas priskiria tik 2 institucijoms: VSD ir Antrajam operatyvinių tarnybų departamentui prie Krašto apsaugos ministerijos (toliau – AOTD). Įvertinant tai, kad AOTD nedalyvauja investuotojų patikros dėl atitikties nacionalinio saugumo interesams procese, o VSD yra išskirta kaip savarankiška institucija, todėl siūlome atsisakyti tekste nurodymo teikti išvadą ir „kitos žvalgybos“ subjektui.

1.9. Siūlome tikslinti įstatymo projekto 12 straipsnio 8 dalį, nustatant institucijoms 15 kalendorinių dienų terminą išvadų Komisijai pateikimui bei numatyti galimybę Komisijos pirmininkui pratęsti išvadų pateikimo terminą iki 7 kalendorinių dienų. Būtina įvertinti tai, kad investuotojas gali būti užsienio valstybės subjektas, todėl būtinos informacijos iš užsienio partnerių surinkimas bei jos patikrinimas užims daugiau laiko.

1.10. Siūlome tikslinti įstatymo projekto 12 straipsnio 10 dalį, atsisakant kaip perteklinio reikalavimo Komisijai informuoti investuotoją apie priimtą išvadą dėl jo atitikties nacionalinio saugumo interesams. Abejojama būtinybe informuoti investuotoją apie šį Komisijos procedūrinį veiksmą, kadangi 12 straipsnio 12 dalyje nurodytas reikalavimas taip pat informuoti investuotoją apie Komisijos išvados pateikimą Vyriausybei. Pabrėžtina, kad Komisija privalo pateikti savo išvadą Vyriausybei ne vėliau kaip kitą darbo dieną po šios išvados priėmimo. Taigi Komisija turi informuoti investuotoją apie priimtą išvadą, o jau kitą darbo dieną pakartotinai pranešti investuotojui, kad Komisijos išvada pateikta Vyriausybei. Pažymėtina, kad toks detalus investuotojo informavimas laikytinas pertekliniu.

1.11. Siūlome tikslinti įstatymo projekto 12 straipsnio 13 dalyje nurodytą 2 dienų pranešimo apie sprendimą terminą, kadangi galima situacija, kad toks sprendimas bus priimtas penktadienį. Taigi tokiu atveju 2 dienų terminas sueitų sekmadienį, todėl siūlome nustatyti 5 dienų terminą arba tekste naudoti formuluotę „ne vėliau kaip kitą darbo dieną“.

1.12. Siūlome koreguoti įstatymo projekto 12 straipsnio 16 dalį, numatančią, kad Komisija, įvertinusi institucijų pateiktas išvadas, pateikia savo nuomonę Lietuvos radijo ir televizijos komisijai (toliau – LRTK). Kelia abejonių siūlomo teisinio reguliavimo pagrindumas, kadangi Komisija priima ne sprendimą, bet nuomonę, taigi juridinis pagrindas LRTK priimti sprendimą yra Komisijos nuomonė, kuri pati savaime jokių teisinių padarinių nesukelia, bet yra tik Komisijos pozicija. Manytina, kad Komisija turėtų elgtis analogiškai, kaip vertindama visus kitus investuotojus ir pateikti savo sprendimą (išvadą) LRTK.

Pastebėtina, kad siūlomas dviejų komisijų modelis koreguotinas vertinant investuotojo galimybes apskųsti jam nepalankų LRKT sprendimą teismui. Investuotojas turės ginčyti LRTK sprendimą, kuris buvo priimtas įvertinus Komisijos nuomonę, tačiau nuomonė nėra LRTK privalomas dokumentas, kadangi juo išreiškiama tik Komisijos pozicija. Taigi toks LRKT sprendimas neturėtų nei faktinio (institucijų išvados nėra pateikiamos LRKT), nei juridinio (LRKT sprendimas priimtas remiantis kito subjekto nuomone) pagrindimo.

1.13. Siūlome įvertinti įstatymo projekto 12 straipsnio 18 dalies nuostatas, susijusias su Komisijos kompetencija teikti išvadas dėl įmonei priklausančio turto sunaikinimo. Svarstyтина, ar Komisija savarankiškai bus pajėgi įvertinti įmonių pateiktą informaciją apie sunaikintą turtą bei esant reikalui gauti nepriklausomą vertinimą dėl tokio turto sunaikinimo priežasčių ir padarinių. Atsižvelgiant į tai, siūlytume suteikti teisę Komisijai kreiptis į įstatymo projekto 12 straipsnio 7 dalyje nurodytas institucijas su prašymu pagal kompetenciją įvertinti ir pateikti išvadas dėl tokio turto sunaikinimo tikslingumo.

1.14. Siūlytume atsisakyti įstatymo projekto 12 straipsnio 18 dalyje ydingai suformuluotos prezumpcijos, kad Vyriausybei nepriėmus sprendimo pritarti ar nepritarti įmonės turto sunaikinimui, laikoma, kad Vyriausybė pritaria turto sunaikinimui ir toks turtas gali būti sunaikintas. Visų pirma, atkreiptinas dėmesys, kad Lietuvos Respublikos Vyriausybės įstatymo 41⁽¹⁾ straipsnio 1 dalis numato, kad Vyriausybės sprendimai priimami Vyriausybės pasitarime dalyvaujančių Vyriausybės narių balsų dauguma. Šią įstatyminę nuostatą atkartoja ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės darbo reglamento 129 punktas, kuris numato, kad Vyriausybės

sprendimai priimami Vyriausybės pasitarime dalyvaujančių Vyriausybės narių balsų dauguma ir pasirašomi Ministro Pirmininko ne vėliau kaip kitą darbo dieną nuo jų priėmimo. Taigi, Vyriausybės sprendimas yra aktyvus ir valinis Vyriausybės *in corpore* valios pasireiškimas, kuriam yra keliama privalomi tiek formos, tiek turinio reikalavimai. Akivaizdu, kad Vyriausybė negali savo neveikimu (pasyvumu), t.y. nepriimdama konkretaus sprendimo, priimti teigiamo Vyriausybės sprendimo. Toks Vyriausybės sprendimas būtų neteisėtas, niekinis bei prieštarautų konstituciniam teisinės valstybės principui. Visų antra, manytina, kad įstatymo projekto nuostatos susijusios su turto sunaikinimu turėtų būti suderintos su Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo nuostatomis.

1.15. Siūlytume tikslinti įstatymo projekto 12 straipsnio 20 dalyje numatytą 2 dienų pranešimo apie sprendimą terminą, kadangi galima situacija, kad sprendimas pritarti arba nepritarti įmonės reorganizavimui bus priimtas penktadienį. Taigi tokiu atveju privalomas 2 dienų informavimo terminas sueitų sekmadienį, todėl siūlome nustatyti 5 dienų informavimo terminą arba tekste naudoti formuluotę „ne vėliau kaip kitą darbo dieną“.

1.16. Siūlome tikslinti įstatymo projekto 13 straipsnį, numatantį sandorių atitikties nacionalinio saugumo interesams patikrą, kurią gali inicijuoti nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbios įmonės ir asmenys, valdantys nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbius įrenginius, (toliau kartu – subjektai) savarankiškai kreipdamiesi į Komisiją dėl ketinamų sudaryti sandorių atitikties nacionalinio saugumo interesams patikros. Manytina, kad nesant imperatyvių reikalavimų arba objektyvių kriterijų, kada subjektai privalo kreiptis dėl ketinamų sudaryti sandorių atitikties nacionalinio saugumo interesams vertinimo, sukuriamą teisinio netikrumo situacija. Pirmą, abejojama, ar įmonė (nesanti nacionalinio saugumo interesų apsaugos ekspertė) savarankiškai gali įvertinti, ar jos ketinamu sudaryti sandoriu kyla reali ir pagrįsta grėsmė valstybės nacionalinio saugumo interesams, kadangi tai yra vertinamojo pobūdžio kriterijai. Antra, pastebėtina, kad objektyvių vertinimo kriterijų sudaromiems sandoriams nebuvimas, gali lemti tai, kad subjektai, vengdami sudaryti sandorius, kurie vėliau gali būti pripažinti neatitinkančiais nacionalinio saugumo interesų, kreipsis į Komisiją dėl visų savo ketinamų sudaryti sandorių, o tai ženkliai padidintų kreipimųsi skaičių bei neproporcingai apkrautų Komisiją darbą. Trečia, galima ir priešinga situacija, kad subjektai siekdami sėkmingai sudaryti sandorius ir užtikrinti sklandžią įmonės veiklą, t.y. įsigyti reikiamas prekes ar paslaugas, vengs kreiptis į Komisiją dėl grėsmės vertinimo, kadangi imperatyvo subjektams kreiptis į Komisiją nėra, taigi nesikreipimas nesukelia neigiamų padarinių (tokie subjektai visada galės motyvuoti, kad jiems nekilo pagrįstų abejonių, kad ketinamu sudaryti sandoriu kyla reali ir pagrįsta grėsmė valstybės nacionalinio saugumo interesams). Siūlytume poįstatyminiame teisės akte nustatyti baigtinį sąrašą atvejų ar kriterijų, kurias remiantis subjektai privalėtų kreiptis į Komisiją dėl ketinamų sudaryti sandorių atitikties nacionalinio saugumo interesams patikros.

1.17. Siekiant aiškumo siūlome tikslinti projekto 14 straipsnio 1 dalį aiškiai numatant, kad šio straipsnio nuostatos taikomos tik specialiais požymiais apibrėžtam subjektų ratui, t.y. investuotojui, įsigijusiam nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbios įmonės akcijų. Todėl siūlome tikslinti šio straipsnio formuluotę: „<...> arba dėl investuotojo, įsigijusio nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbios įmonės akcijų, priimtas Vyriausybės sprendimas, patvirtinantis, kad investuotojas neatitinka nacionalinio saugumo interesų, <...>“.

1.18. Siūlome tikslinti įstatymo projekto 15 straipsnio 3 dalį, atsisakant vertinamojo pobūdžio sąlygos „kilus pagrįstai ir realiai grėsmei, jog gali būti pažeisti nacionalinio saugumo interesai“. Primintina, kad pagrindinis šio įstatymo tikslas – apsaugoti nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbius objektus ir šalinti rizikos veiksnių atsiradimo priežastis ir sąlygas. Neabejojama, kaip svarbu reguliariai tikrinti ir vertinti, kaip nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbios įmonės laikosi nacionaliniam saugumui svarbios veiklos saugumo plano (toliau – planas). Manytina, kad kilus pagrįstai ir realiai grėsmei, jog gali būti pažeisti nacionalinio saugumo interesai, vertinti kaip įmonės laikosi plano būtų per vėlu, kadangi iš šalutinių indikatorių (surinktos informacijos visumos) galima būtų spręsti, kad įmonėje gali būti pažeisti nacionalinio saugumo interesai. Tokiu atveju, vienos įmonės būtų tikrinamos nuolat (pavyzdžiui, dėl savo veiklos pobūdžio ar reikšmės

nacionalinio saugumo interesų apsaugai), o kitos įmonės galėtų išvengti tokio tikrinimo, kadangi jiems kylančios grėsmės realumas gali būti nepalyginamai mažesnis. Siūlytume suteikti teisę Vyriausybei arba Komisijai profilaktiškai tikrinti visas įmones (nepriklausomai nuo grėsmės lygio) ir vertinti jų plano vykdymo pasirengimą. Manytina, kad toks nuolatinės kontrolės modelis verstų įmones efektyviau pasirengti galinčių kilti grėsmių šalinimui ir tolesniam funkcionalumo užtikrinimui.

1.19. Siūlome tikslinti įstatymo projekto 17 straipsnio 3 dalį, įvertinant, kad 17 straipsnio 5 dalyje numatyta, kad į vadovaujančio asmens pareigas gali pretenduoti užsienio valstybės pilietis arba asmuo be pilietybės, gyvenantis ne Lietuvos Respublikoje. Manytina, kad užsienio valstybės piliečiai arba asmenys be pilietybės turėtų pateikti užsienio valstybių kompetentingų institucijų oficialiai jiems išduotus dokumentus, patvirtinančius, kad nėra 17 straipsnio 2 dalies 1, 2, 3, 7, 8, 9 punktuose nurodytų aplinkybių, neleidžiančių jiems užimti vadovaujančio asmens pareigų.

Taip pat atkreipiame dėmesį, kad 17 straipsnio 3 dalyje neturėtų būti nurodyti tik asmenys, kurie pretenduoja į vadovaujančio asmens pareigas, greta šios asmenų grupės taip pat turėtų būti nurodyta savarankiška subjektų grupė „asmenys, kuriems einant pareigas dėl jiems priskirtų funkcijų ar pavesto darbo būtų suteikta teisė be palydos pateikti prie nacionaliniam saugumui užtikrinti strateginę reikšmę turinčios infrastruktūros“. Kadangi ši asmenų grupė privalo atitikti 17 straipsnio 2 dalyje nurodytas aplinkybes, todėl jie taip pat turėtų būti nurodyti ir 17 straipsnio 3 dalyje.

1.20. Siūlome ilginti įstatymo projekto 17 straipsnio 5 dalyje nurodytus informacijos apie asmenį pateikimo terminus, numatant galimybę institucijoms informaciją pateikti per 20 kalendorinių dienų terminą nuo asmens rašytinio prašymo pateikimo dienos. Taip pat numatyti galimybę pratęsti terminą iki kalendorinių 30 dienų, jeigu asmuo skiriamas į vadovaujančio asmens pareigas arba asmuo, kuriam suteikta teisė be palydos pateikti prie nacionaliniam saugumui užtikrinti strateginę reikšmę turinčios infrastruktūros, yra užsienio valstybės pilietis arba asmuo be pilietybės, gyvenantis ne Lietuvos Respublikoje. Ilgesni terminai yra būtini, siekiant užklausti ir surinkti informaciją iš užsienio partnerių bei gautus duomenis kokybiškai įvertinti.

1.21. Siūlome tikslinti įstatymo projekto 17 straipsnio 10 dalį, numatančią, kad 17 straipsnio nuostatos taip pat taikomos asmenims, dirbantiems nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbiose įmonėse ar su nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbiais įrenginiais. Pažymėtina, kad šiai asmenų grupei 17 straipsnis nenustato nei keliamų atitikties reikalavimų, nei detalizuoja tokių asmenų tikrinimo tvarkos, o tik pateikia nuorodą į Vyriausybės tvirtinamą šių asmenų atitikties reikalavimų įgyvendinimo procedūros tvarką.

1.22. Siūlome įstatymo projekto 19 straipsnyje įtvirtinti, kad Vyriausybė tvirtindama Komisijos darbo tvarkos aprašą, jame privalomai numatytų valstybės tarnautojų, t.y. Komisijos narių teisinį statusą, jų skyrimo tvarką, jiems keliamus kompetencijos reikalavimus, šių tarnautojų teises ir pareigas.

1.23. Siūlome įstatymo projekte numatyti pareigą, investuotojui iš anksto pranešti Komisijai apie ketinimą įsigyti daugiau negu 1/4 arba (25%) nacionaliniam saugumui užtikrinti strategiškai svarbiame ūkio sektoriuje veikiančio juridinio asmens arba apsaugos zonos teritorijoje veikiančio juridinio asmens akcijų. Manytina, kad toks pranešimas leistų Komisijai šią informaciją pateikti įstatymo projekto 12 straipsnio 5 dalyje nurodytoms institucijoms, kurios pagal kompetenciją būtų informuotos ir galėtų preliminarai įvertinti investuotojo ketinimus nacionalinio saugumo interesų apsaugos kontekste.

2. Dėl Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 2.33 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto (toliau – civilinio kodekso projekto).

Atkreiptinas dėmesys, kad Vyriausybei nusprendus, jog sandoris neatitinka nacionalinio saugumo interesų jis pripažįstamas negaliojančiu nuo jo sudarymo momento. Manytina, kad praktikoje gali kilti teisės normų kolizija, kadangi bendruosius sandorių pripažinimo negaliojančiais pagrindus nustato Lietuvos Respublikos civilinis kodeksas. Siekiant išvengti skirtingų teisės aktų nuostatų interpretavimo ir taikymo problematikos, siūlome tikslinti civilinio kodekso projektą ir

nustatyti specialią taisyklę dėl tokių juridinių asmenų sudarytų sandorių pripažinimo negaliojančiais tvarkos. Siūlytume civilinio kodekso projekte numatyti, kad nacionalinio saugumo interesams prieštaraujančio sandorio negaliojimo tvarką ir atvejus numato Lietuvos Respublikos strateginę reikšmę nacionaliniam saugumui turinčių įmonių ir įrenginių bei kitų nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įmonių įstatymas:

„3. Juridinių asmenų, nuodytų Lietuvos Respublikos strateginę reikšmę nacionaliniam saugumui turinčių įmonių ir įrenginių bei kitų nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įmonių įstatyme, steigimą, valdymą, reorganizavimą, pertvarkymą ir likvidavimą, o taip pat jų sudarytų sandorių, pripažintų prieštaraujančiais nacionalinio saugumo interesams, pripažinimo negaliojančiais tvarką, šis kodeksas reglamentuoja tiek, kiek Lietuvos Respublikos strateginę reikšmę nacionaliniam saugumui turinčių įmonių ir įrenginių bei kitų nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įmonių įstatymas nenumato kitaip.“

Taip pat siūlytume įstatymo projekto nuostatas, susijusias su draudimu sudaryti sandorį arba pripažinti jį negaliojančiu, suderinti su Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymu bei Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų gynybos ir saugumo srityje įstatymu.

Direktorius



Darius Jauniškis



LIETUVOS RESPUBLIKOS SPECIALIŲJŲ TYRIMŲ TARNYBA

Lietuvos Respublikos
ūkio ministerijai
El. paštas kanc@ukmin.lt

2017-03- Nr.
I 2017-03-10 Nr. (37.2-35)3-1079

DĖL ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ

Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnyba (toliau – STT) susipažinusi su Lietuvos Respublikos ūkio ministerijos pateiktu Lietuvos Respublikos strateginę reikšmę nacionaliniam saugumui turinčių įmonių ir įrenginių bei kitų nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įmonių įstatymo Nr. IX-1132 pakeitimo įstatymo projektu (toliau – Įstatymo projektas) ir kita susijusia medžiaga, teikia šias pastabas:

1. Manytina, jog būtų tikslinga Įstatymo projekto 1 straipsniu keičiamo įstatymo 2 straipsnio 7 dalyje pateikti nuorodą į įstatymo 6 straipsnio 1 dalį, kurioje yra apibrėžti 2 straipsnio 7 dalyje minimi sektoriai.
2. Atkreipiame dėmesį, kad Įstatymo projekto 1 straipsniu keičiamo įstatymo 12 straipsnio pavadinimas nėra aiškus ir suprantamas, todėl turėtų būti tikslinamas.
3. Įstatymo projekto 1 straipsniu keičiamo įstatymo 12 straipsnio 3 dalis nustato, kad „Investuotojo patikra dėl atitikties saugumo interesams, kai investuotojas siekia įsigyti arba įsigijo nacionaliniam saugumui užtikrinti strategiškai svarbiame ūkio sektoriuje arba apsaugos zonos teritorijoje veikiančio ar steigiamo juridinio asmens vertybinius popierius, aptartus 2 straipsnio 2 dalies 4 ir 5 punktuose, arba siekia vykdyti veiklą arba ją vykdo nacionaliniam saugumui užtikrinti strategiškai svarbiame ūkio sektoriuje arba apsaugos zonos teritorijoje, arba siekia įsigyti turto apsaugos zonos teritorijoje, atliekama šio straipsnio 5 dalyje numatytų subjektų iniciatyva, jeigu šie subjektai turi pagrįstų duomenų, kad tokio investuotojo planuojama vykdyti ar vykdoma veikla, arba įsteigto juridinio asmens organų priimami sprendimai, gali kelti realią grėsmę nacionalinio saugumo interesams.“



Budžetinė įstaiga
A. Jakšto g. 6, 01105 Vilnius

Tel. (8 706) 63 335
Faks. (8 706) 63 307
El. p. dekumentai@stt.lt

Duomenys kaupiami ir saugomi
Juridinių asmenų registre
Kodas 188659948

Manome, kad tikslinga palikti platesnes galimybes taikyti patikrą tokiems asmenims. Atsižvelgdami į tai, siūlome šią dalį papildyti nuostata, kad Vyriausybė gali nustatyti su juridinio asmens padėtimi rinkoje, juridinio asmens ir jo apyvartos dydžiu, veiklos atitinkamame nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbiame ūkio sektoriuje apimtimi ir pobūdžiu susijusius ar kitus kriterijus, kai investuotojo nacionaliniam saugumui užtikrinti strategiškai svarbiame ūkio sektoriuje patikrą atlikti būtina.

4. Įstatymo projekto 1 straipsniu keičiamo Įstatymo 12 straipsnio 7 dalis numato institucijas, kurios teikia Komisijai išvadas dėl investuotojo atitikties nacionalinio saugumo interesams pagal savo kompetenciją. Be kitų institucijų, šioje dalyje nurodomi ir „kriminalinės ir kitos žvalgybos subjektai“. Atkreipiame dėmesį, kad Lietuvos Respublikos teisės aktai nustato kriminalinės žvalgybos ir žvalgybos rūšis. Taip pat į tai, kad Lietuvos Respublikos kriminalinės žvalgybos Įstatymo 2 straipsnio 11 dalis nurodo kriminalinės žvalgybos pagrindines institucijas, o 12 šio straipsnio dalis nurodo, kad kriminalinės žvalgybos subjektai – tai kriminalinę žvalgybą įgyti vykdyti padaliniai. Tuo tarpu Lietuvos Respublikos žvalgybos Įstatymas nurodo tik žvalgybos institucijas ir neišskiria tokio vieneto kaip žvalgybos subjektas. Atsižvelgdami į tai, siūlome vietoje formuluotės „kriminalinės žvalgybos ir kitos žvalgybos subjektai“ vartoti formuluotę „kriminalinės žvalgybos pagrindinės institucijos ir žvalgybos institucijos“.

5. Siūlytume Įstatymo projekto 1 straipsniu keičiamo Įstatymo 13 straipsnyje numatyti terminus, kurie nurodytų, prieš kiek laiko iki sandorio sudarymo subjektai turi realizuoti savo teisę kreiptis dėl sandorių atitikties nacionalinio saugumo interesams patikros. Tokio laikotarpio įvedimas apsaugotų nuo fiktyvių kreipimųsi prieš pat sandorio sudarymą, taip pat leistų spėti iki sandorio sudarymo atlikti visas reikiamas procedūras. Orientacinis terminas, manytina, galėtų būti 30 dienų iki planuojamo sandorio sudarymo.

Direktorius pavaduotojas

Egidijus Radzevičius

Mantas Žemaitis, tel. (8 706) 62 754, el. p. mantas.zemaitis@stt.lt



LIETUVOS SAVIVALDYBIŲ ASOCIACIJA

Kodas 124111348, T. Vrublevskio g. 6, LT-01143 Vilnius, tel. (8 5) 261 6063, faksas (8 5) 261 5366,
el. p. bendras@lsa.lt, atsisk. sąsk. LT287044060001377867 AB SEB bankas, banko kodas 70440

Ukio ministerijai

2017-03-24 Nr. (11)-SD- 296
[2017-03-10 Nr. (37.2-35)3-1079

DĖL PROJEKTŲ

Lietuvos savivaldybių asociacija savivaldybių apklausos būdu išnagrinėjo Jūsų pateiktus derinti Lietuvos Respublikos strateginę reikšmę nacionaliniam saugumui turinčių įmonių ir įrenginių bei kitų nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įmonių įstatymo Nr. IX-1132 pakeitimo įstatymo projektą Nr. 15-8881(6) ir su juo susijusius įstatymų projektus.

Informuojame Jus, kad pagal savo kompetenciją pastabų ar pasiūlymų projektams neturime.

Direktorė

Roma Žakaitienė

A. Tiaškevičius, (8 5) 2313697, aleksandras.tiaskevicius@lsa.lt



LIETUVOS RESPUBLIKOS KONKURENCIJOS TARYBA

Biudžetinė įstaiga, Jogailos g. 14, LT-01116 Vilnius, tel. (8 5) 262 7797, faks. (8 5) 212 6492, el. p. taryba@kt.gov.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188668192

Lietuvos Respublikos ūkio ministerijai
El. p. kanc@ukmin.lt

2017-03-23 Nr. (2.30-35) 6V-404
[2017-03-10 Nr. (37.2-35)3-1079

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS STRATEGINĘ REIKŠMĘ NACIONALINIAM SAUGUMUI TURINČIŲ ĮMONIŲ IR ĮRENGINIŲ BEI KITŲ NACIONALINIAM SAUGUMUI UŽTIKRINTI SVARBIŲ ĮMONIŲ ĮSTATYMO NR. IX-1132 PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. 15-8881(6) IR SU JUO SUSIJUSIŲ ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ

(1) Lietuvos Respublikos konkurencijos taryba, įvertinusi Lietuvos Respublikos ūkio ministerijos parengtą ir pateiktą derinti Lietuvos Respublikos strateginę reikšmę nacionaliniam saugumui turinčių įmonių ir įrenginių bei kitų nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įmonių įstatymo Nr. IX-1132 pakeitimo įstatymo projektą Nr. 15-8881(6) (toliau – Įstatymo projektas) ir su juo susijusius įstatymų projektus, pagal kompetenciją teikia išvadą.

(2) Įstatymo projekte siūloma nustatyti, kad Lietuvos Respublikos Vyriausybė:

- (a) priima sprendimus, kuriais gali būti ribojami, sustabdomi ar panaikinami sandoriai, investicijos ar ūkinė komercinė veikla (Įstatymo projekto 1 straipsnio 3 dalis),
- (b) sprendžia, kokie konkrečiai įrenginiai ir turtas sudaro nacionaliniam saugumui užtikrinti strateginę ar svarbią reikšmę turinčią infrastruktūrą ir yra laikomi nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbiais įrenginiais ir turtu, taip pat kokie konkrečiai įrenginiai ir turtas nepatenka į infrastruktūros sudėtį ir nėra laikomi nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbiais įrenginiais ir turtu (Įstatymo projekto 3 straipsnio 4 dalis),
- (c) nustato ir konkretizuoja, kokios ūkinės veiklos sritys yra laikomos nacionaliniam saugumui užtikrinti strategiškai svarbių ūkio sektorių dalimi (Įstatymo projekto 6 straipsnio 2 dalis).

(3) Konkurencijos taryba atkreipia dėmesį, kad aukščiau nurodyta Vyriausybės kompetencija priimti tam tikrus sprendimus gali nulemti investuotojų (jei šie neatitinka nustatytų kriterijų) ūkinės veiklos ribojimą tam tikruose sektoriuose, nurodytuose Įstatymo projekte. Atsižvelgdami į tai, rekomenduojame Įstatymo projekto rengėjams apsvarstyti galimybę aukščiau išvardintus aspektus nustatyti įstatyminiu lygmeniu.

(4) Įstatymo projekto 11 straipsnyje siūloma nustatyti investuotojo atitikties nacionalinio saugumo interesams vertinimo kriterijus. Įvertindami tai, kad investuotojas, neatitikęs kriterijų, negalės vykdyti ūkinės veiklos, pažymime, jog Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas yra išaiškinęs, jog, imantis ūkinės veiklos ribojimų ir draudimų nustatymo, turi būti laikomasi tam tikrų sąlygų: 1) ūkinės veiklos laisvė ribojama įstatymu; 2) ribojimai yra būtini demokratinėje visuomenėje siekiant apsaugoti kitų asmenų teises ir laisves bei Lietuvos Respublikos Konstitucijoje įtvirtintas vertybes, taip pat konstituciškai svarbius tikslus; 3) ribojimais nėra paneigiama teisių ir laisvių prigimtis bei esmė; 4) yra laikomasi konstitucinio proporcingumo principo¹. Dėl šios priežasties Įstatymo projekto rengėjams siūlome papildomai įvertinti minėtus kriterijus ir sąlygas užtikrinant jų atitiktį Konstitucinio Teismo išaiškinimui.

¹ Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2006 m. gegužės 31 d. nutarimas byloje Nr. 42/03.

(5) Įstatymo projekto 2 straipsnio 14 dalyje siūloma nustatyti, kad įstatyme vartojama sąvoka „kontroliuojantis asmuo“ suprantama taip, kaip ji apibrėžta Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatyme. Pažymėtina, kad Konkurencijos įstatymo 3 straipsnio 10 dalyje pateikiamas kontroliuojančio asmens apibrėžimas taikytinas koncentracijos priežiūrai įgyvendinti. Negalima atmesti tikimybės, jog Konkurencijos taryba, įvertinusi šio apibrėžimo tinkamumą, galėtų siūlyti keisti minėtą Konkurencijos įstatymo straipsnį. Tokiu atveju, taikant Konkurencijos įstatymo 3 straipsnio 10 dalį klausimų, nesusijusių su koncentracijomis, reglamentavimui, ūkio subjektams galėtų kilti nepageidaujamų pasekmių, darančių tiesioginę įtaką jų galimybėms veikti rinkoje. Dėl to Įstatymo projekte pateikiant kontroliuojančio asmens apibrėžimą neturėtų būti daroma nuoroda į Konkurencijos įstatymą. Tuo atveju, jei Įstatymo projekto rengėjai nori taikyti būtent Konkurencijos įstatymo 3 straipsnio 10 dalyje pateiktą sąvoką, siūlytina ją tiesiogiai perkelti į Įstatymo projektą.

(6) Papildomai atkreipiamė dėmesį į Įstatymo projekto ir kitų su juo susijusių įstatymų projektų aiškinamąjį raštą, kuriame siūloma į Pirmos kategorijos nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įmonių sąrašą įtraukti valstybės įmonę „INFOSTRUKTŪRA“, kaip įmonę, teikiančią tarpinstitucinio duomenų perdavimo ir elektroninės valdžios paslaugas. Konkurencijos taryba pažymi, kad duomenų perdavimo paslauga tiek tarp privačių, tiek ir tarp valstybinių subjektų yra teikiama rinkoje privačių ūkio subjektų, todėl abejotina tokio siūlymo pagrįstumu.

(7) Primename, kad Konkurencijos taryba yra paskelbusi Sprendimų poveikio konkurencijai vertinimo gaires², siekdama padėti teisės aktų projektų rengėjams įvertinti rengiamo projekto galimą įtaką konkurencijai ir pasirinkti tinkamiausias sprendimų alternatyvas.

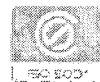
Pirmininko pavaduotoja



Jūratė Šovienė

Vaiva Bakaitė, tel. (8 5) 262 9578, el. p. Vaiva.Bakaite@kt.gov.lt

² Prieiga per internetą: <http://www.ki.gov.lt/uploads/documents/files/news_2012-06-11_gaires.pdf>.



KAUNO MIESTO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJA

Biudžetinė įstaiga, Laisvės al. 96, LT-44251 Kaunas, tel. (8 37) 42 26 31, faks. (8 37) 42 54 52,
el. p. administracijos.direktorius@kaunas.lt, http://www.kaunas.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188764867

Lietuvos Respublikos ūkio ministerijai
kanc@ukmin.lt

2017-04-07 Nr. (33.184)2-1264
I Nr.

DĖL S. DARIAUS IR S. GIRĖNO AERODROMO KAUNE

Lietuvos Respublikos ūkio ministerija parengė Lietuvos Respublikos strateginę reikšmę nacionaliniam saugumui turinčių įmonių ir įrenginių bei kitų nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įmonių įstatymo Nr. IX-1132 pakeitimą, kurio projekte siūloma Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įrenginių ir turto sąrašę (4 priedo 1 punktas) palikti S. Dariaus ir S. Girėno aerodromą. Minėto įstatymo pakeitimo projekto 3 straipsnio 1 dalyje numatoma, kad nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbūs įrenginiai ir turtas, sudarantys nacionaliniam saugumui užtikrinti strateginę reikšmę turinčią infrastruktūrą, nurodytą šio įstatymo 4 priedo 1 punkte. Išimtinė nuosavybės teise priklauso valstybei.

Kauno miesto savivaldybė patikėjimo teise valdo valstybei nuosavybės teise priklausančią nekilnojamąjį turtą Europos pr. 109, Kaune (sąrašas pridedamas), kuris yra S. Dariaus ir S. Girėno aerodromo teritorijoje ir yra neatlygintinai naudotis pagal panaudos sutartį perduotas Kauno miesto savivaldybės įsteigta viešajai įstaigai S. Dariaus ir S. Girėno aerodromui. S. Dariaus ir S. Girėno aerodromo teritorijoje esantys Kauno miesto savivaldybės nuosavybės teise valdomi statiniai (pagrindiniai aerodromo statiniai, pakilimo ir nusileidimo takai) Veiverių g. 132, Kaune, taip pat yra perduoti panaudos pagrindais valdyti ir naudotis VšĮ S. Dariaus ir Girėno aerodromui.

Kauno miesto savivaldybės taryba, atsižvelgdama į 2016 m. sausio 5 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės Strateginio komiteto posėdžio protokolą Nr. 1, 2016 m. gegužės 24 d. sprendimu Nr. T-298 „Dėl nekilnojamojo turto Europos pr. 109, Kaune“ pripažino nereikalingu valstybės funkcijoms įgyvendinti ir sutiko perimti Kauno miesto savivaldybės nuosavybės valstybei nuosavybės teise priklausančią ir šiuo metu Kauno miesto savivaldybės patikėjimo teise valdomą nekilnojamąjį turtą Europos pr. 109, Kaune, savarankiškai savivaldybės funkcijai – kūno kultūrai ir sportui plėtoti, gyventojų poilsiui organizuoti ir sąlygoms verslo ir turizmo plėtrai sudaryti ir šiai veiklai skatinti – vykdyti. Taip pat 2016 m. kovo 15 d. sprendimu Nr. T-141 Kauno miesto savivaldybės taryba nusprendė prašyti Lietuvos Respublikos Vyriausybės perduoti neatlygintinai Kauno miesto savivaldybės nuosavybės apie 1207347 kv. m dalį kitos paskirties žemės sklypo, esančio Veiverių g. 132, Kaune, minėtoms savarankiškosioms savivaldybės funkcijoms įgyvendinti. Perėmus valstybės nuosavybės teise priklausančius viešosios įstaigos panaudos pagrindais valdomus statinius Europos pr. 109, Kaune (pažymėtina, kad daugumos siūlomų perduoti Savivaldybės nuosavybės pastatų Europos pr. yra fiziškai pažeisti ar jų fizinis nusidėvėjimas siekia

144


apie 60 proc.), būtų užtikrintas S. Dariaus ir Girėno aerodromo vientisumas, kuriama ir plėtojama vientisa infrastruktūra kūno kultūrai ir sportui plėtoti, gyventojų poilsiui organizuoti bei verslo ir turizmo plėtrai Kaune.

Pagal šiuo metu galiojančias Lietuvos Respublikos strateginę reikšmę nacionaliniam saugumui turinčių įmonių ir įrenginių bei kitų nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įmonių įstatymo nuostatas ir siūlomame šio įstatymo pakeitimo projekte numatyta, kad S. Dariaus ir Girėno aerodromas yra nacionaliniam saugumui užtikrinti strateginę reikšmę turinti infrastruktūra, kuri nuosavybės teise turi priklausyti valstybei.

Atsižvelgdami į tai, kad S. Dariaus ir Girėno aerodromo statiniai Veiverių g. 132, Kaune, nuosavybės teise priklauso Kauno miesto savivaldybei ir tik dalis aerodromo statinių, esančių Europos pr. 109, Kaune, nuosavybės teise priklauso valstybei, *siūlome Lietuvos Respublikos strateginę reikšmę nacionaliniam saugumui turinčių įmonių ir įrenginių bei kitų nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įmonių įstatymo pakeitimo projekte S. Dariaus ir S. Girėno aerodromą įrašyti į Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įrenginių ir turto sąrašą (4 priedo 2 punktas)*. Minėto įstatymo pakeitimo projekto 3 straipsnio 2 dalyje numatoma, jog nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbūs įrenginiai ir turtas, sudarantys nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbią reikšmę turinčią infrastruktūrą, nurodyti šio įstatymo 4 priedo 2 punkte, nuosavybės teise gali priklausyti valstybei, *savivaldybėms* arba nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbioms įmonėms.

PRIDEDAMA. Valstybei nuosavybės teise priklausančio ir Kauno miesto savivaldybės patikėjimo teise valdomo nekilnojamojo turto Europos pr. 109, Kaune, sąrašas, 1 lapas.

Administracijos direktorius



Gintaras Petrauskas

E. Narkevičienė, tel. (8 37) 42 35 23, el. p. ernesta.narkeviciene@kaunas.lt
(Originalas nebus siunčiamas)



**VALSTYBEI NUOSAVYBĖS TEISE PRIKLAUSANČIO IR KAUNO MIESTO
SAVYVALDYBĖS PATIKĖJIMO TEISE VALDOMO NEKILNOJAMOJO TURTO
EUROPOS PR. 109, KAUNE, SĄRAŠAS**

Eil. Nr.	Nekilnojamojo daikto pavadinimas	Pažymėjimas plane	Unikalusis Nr.	Bendras (užstatytas) plotas, kv. m
1.	Degalų siurblinė	3G1p	1997-6016-0014	56,57
2.	Sandėlis	16F1p	1997-8013-4012	209,60
3.	Sandėlis	17F1p	1997-7010-8019	174,57
4.	Tepalų saugykla	20F1p	1997-7011-1012	117,20
5.	Meteorologijos stotis	24C1p	1996-3023-7017	271,12
6.	Sandėlis	25F1p	1997-7011-0015	15,21
7.	Dirbtuvės	26P1p	1999-0018-3011	294,28
8.	Komandinis punktas	46B1p	1996-5022-0016	162,44
9.	Rūsysis	49F1b	1994-3002-8018	58,67
10.	Dirbtuvės	50P1p	1995-5028-0012	43,14
11.	Inžinerinės dirbtuvės	51G1p	1996-3023-6010	73,19
12.	Parašiutininkų klasė	52H1p	1994-3002-9017	248,44
13.	Degalinė	53H1p	1997-4018-1017	78,59
14.	Dirbtuvės	54P1p	1994-3002-7011	81,13
15.	Dirbtuvės	55P1p	1998-2008-7010	174,63
16.	Akumuliatorinė	56G1p	1994-3003-0016	228,97
17.	Dirbtuvės	57P1p	1996-2040-4011	47,80
18.	Kontrolės postas	58B1p	1997-7010-9016	81,23
19.	Kiaulidė	59Ž1p	1998-7008-0014	308,93
20.	Sargų pastatas	60H1p	1998-7008-1017	185,48
21.	Techninės priežiūros punktas	7G1žp	1995-4022-1016	465,58
22.	Ūkinis pastatas	211p	1996-5022-0027	6,00
23.	Komandinis punktas	2H1b	1994-3003-1013	65,17
24.	Tepalų laboratorija	14H1p(m)	1996-5022-1013	62,86
25.	Sandėlis	21F1p	1995-5028-1014	180,00
26.	Sandėlio pamatai	23F1g	1997-7011-2010	373,00

Lietuvos Respublikos ūkio ministerijai
Gedimino pr. 38, 01104 Vilnius
Siunčiama el. paštu: kanc@ukmin.lt
vaidotas.rudokas@ukmin.lt

2017-04-04 Nr. SR_2017-44

DĖL PASTABŲ IR PASIŪLYMŲ LIETUVOS RESPUBLIKOS STRATEGINĘ REIKŠMĘ NACIONALINIAM SAUGUMUI TURINČIŲ ĮMONIŲ IR ĮRENGINIŲ BEI KITŲ NACIONALINIAM SAUGUMUI UŽTIKRINTI SVARBIŲ ĮMONIŲ ĮSTATYMO NR. IX-1132 PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTUI¹

„Lietuvos energija“, UAB, ir jos valdoma įmonių grupė (toliau – Įmonių grupė), susipažinusios su Ūkio ministerijos parengtu ir viešam derinimui pateiktu Lietuvos Respublikos strateginę reikšmę nacionaliniam saugumui turinčių įmonių ir įrenginių bei kitų nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įmonių įstatymo pakeitimo įstatymo projektu (toliau – Įstatymo projektas), teikia pastabas ir pasiūlymus Įstatymo projektui (priedas Nr. 1).

Įmonių grupė šiuo raštu taip pat išreiškia pageidavimą, jog, Ūkio ministerijai nusprendus organizuoti Įstatymo projekto aptarimą gyvai, į susitikimą būtų pakviesti ir Įmonių grupės, atstovaujamos patirnuojančios bendrovės „Lietuvos energija“, UAB, nariai.

Kilus klausimams ar esant papildomos informacijos poreikiui, prašome kreiptis į šio rašto rengėją žemiau nurodytais kontaktiniais duomenimis.

PRIDEDAMA:

1. Pastabos ir pasiūlymai dėl Lietuvos Respublikos strateginę reikšmę nacionaliniam saugumui turinčių įmonių ir įrenginių bei kitų nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įmonių įstatymo Nr. IX-1132 pakeitimo įstatymo projekto (19 lapų).

Teisės tarnybos direktorė



Ieva Lauraitytė

Dainius Mikolaitis, tel. 8 626 45081, el. p. dainius.mikolaitis@ie.lt

¹ Teisės aktų projektų informacinėje sistemoje reg. Nr. 15-8881(7), reg. data 2017 m. kovo 24 d.

PASTABOS IR PASIŪLYMAI DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS STRATEGINĘ REIKŠMĘ NACIONALINIAM SAUGUMUI TURINČIŲ ĮMONIŲ IR ĮRENGINIŲ BEI KITŲ NACIONALINIAM SAUGUMUI UŽTIKRINTI SVARBIŲ ĮMONIŲ ĮSTATYMO NR. IX-1132 PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO¹

2017 m. balandžio 7 d., Vilnius

Eil. Nr.	Lietuvos Respublikos nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatymo (toliau tekste – įstatymo) nuostata (nuoroda į straipsnį, dalį, punktą, papunktį ir formuluotę):	Pastaba su argumentais:	Siūlymas:
1.	2 str. nuostatos	Įmonių grupė atkreipia dėmesį, kad daugelyje įstatymo projekto nuostatų yra vartojama/naudojama sąvoka „nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbios veiklos saugumo planas“, tačiau šios sąvokos bent kiek išsamesnis apibūdinimas yra pateikiamas tik įstatymo projekto 15 straipsnio nuostatose. Todėl Įmonių grupė, vadovaudamasi aiškumo principu (Teisėkūros pagrindų įstatymo 3 straipsnio 2 dalies 6 punktas), siūlo „nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbios veiklos saugumo plano“ sąvoką apibrėžti, įtvirtinti įstatymo projekto 2 straipsnio nuostatose.	Papildyti įstatymo projekto 2 straipsnio nuostatas nauja sąvoka „nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbios veiklos saugumo planas“.
2.	2 str. 13 d. „13. Valstybės arba savivaldybės valdoma įmonė – akcinė bendrovė arba uždaroji akcinė bendrovė, kurioje daugiau kaip 1/2 balsų visuotiniame akcininkų susirinkime suteikiančių akcijų priklauso valstybei arba	Sprendžiant iš minimos įstatymo projekto nuostatos, įstatymo projekto 2 straipsnio 13 dalyje yra turimos omenyje akcinės bendrovės ir uždarnosios akcinės bendrovės, kurios, Įmonių grupės įsitikinimu, yra priskiriamos antros kategorijos nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbioms įmonėms	Siūlome papildomai įvertinti įstatymo projekto 2 straipsnio 13 dalyje pateikiamos sąvokos reikalingumą/būtinumą bei išspręsti įstatymo projekto 2 straipsnio 1 dalyje ir 2 straipsnio 13 dalyje

¹ Teisės aktų projektų informacinėje sistemoje reg. Nr. 15-8881(7), reg. data 2017 m. kovo 24 d.

	savivaldybei"	(Įstatymo projekto 2 straipsnio 1 dalis). Dėl to Įmonių grupei kyla klausimas, koku tikslu Įstatymo projekte yra naudojama ši sąvoka ir kokią, vis dėlto, akcijų dalį tuomet turi išlaikyti valstybė tokiose akcinėse ir uždaroje akcinėse bendrovėse (Įstatymo projekto 2 straipsnio 1 dalyje yra minima 2/3 akcijų dalis, o Įstatymo projekto 2 straipsnio 13 dalyje 1/2 akcijų dalis).	pateikiamų sąvokų tarpusavio prieštarumą.
3.	<p>3 str. 2 d.</p> <p>„Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbūs įrenginiai ir turtas, sudarantys nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbią reikšmę turinčią infrastruktūrą, nurodytą šio įstatymo 4 priedo 2 punkte, nuosavybės teise priklauso valstybei, savivaldybėms arba nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbioms įmonėms. Šie įrenginiai ir turtas gali būti perduoti nuomos, panaudos ar patikėjimo teise nacionalinio saugumo interesus atitinkančiam investuotojui, kurio patikra atlikta pagal šio įstatymo 12 straipsnį, arba tokio investuotojo reikalavimų užtikrinimui šie įrenginiai ir turtas gali būti įkeisti arba jiems nustatyta hipoteka“.</p>	<p>Įmonių grupė atkreipia dėmesį, kad hipoteka įkeisto turto išieškojimas turi specifinį reglamentavimą nustatytą tiek Lietuvos Respublikos civiliniame kodekse (IV knyga), tiek Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekse. Civilinio kodekso 4.192 straipsnio 8 dalyje, pavyzdžiui, numatyta, kad „iki varžytinių pradžios skolininko (įkaito davėjo) ir hipotekos kreditoriaus susitarimu hipotekos objektas gali būti hipotekos kreditoriaus ir skolininko (įkaito davėjo) notarine forma sudarytu sandoriu perduodamas hipotekos kreditoriaus nuosavybėn arba trečiajam asmeniui Civilinio proceso kodekso 704 straipsnio nustatyta tvarka. Kelis kartus įkeistas daiktas gali būti realizuojamas hipotekos kreditoriaus ir įkaito davėjo sandoryje nustatytu būdu tik visų kreditorių sutikimu“. Kaip matyti iš pateikiamo, hipoteka įkeistas turtas, remiantis tiek Civilinio kodekso, tiek Civilinio proceso kodekso nuostatomis, gali pereiti hipotekos kreditoriaus nuosavybėn. Tuo tarpu Įstatymo projekto 3 straipsnio 2 dalies nuostatos kaip ir riboja Įstatymo 4 priedo 2 punkte nurodyto turto perėjimą nuosavybės teise nacionalinio saugumo interesus atitinkančiam</p>	<p>Papildomai įvertinti Įstatymo projekto 3 straipsnio 2 dalies nuostatas Civilinio kodekso, Civilinio proceso kodekso nuostatų kontekste.</p>

		investuotojui, todėl, manytina, Įstatymo projekto 3 straipsnio 2 dalies nuostatos turėtų būti papildomai suderintos su Civilinio kodekso, Civilinio proceso kodekso nuostatomis.	
4.	3 str. 4 d. „4. Vyriausybė nustato, kokie konkrečiai įrenginiai ir turtas sudaro 4 priede nurodytą nacionaliniam saugumui užtikrinti strateginę ar svarbią reikšmę turinčią infrastruktūrą ir yra laikomi nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbiais įrenginiais ir turtu, o taip pat kokie konkrečiai įrenginiai ir turtas nepatenka į 4 priede nurodytos infrastruktūros sudėtį ir nėra laikomi nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbiais įrenginiais ir turtu“.	Įmonių grupės nuomone, antroji Įstatymo projekto 3 straipsnio 4 dalies sakinio dalis [„<...>, o taip pat kokie konkrečiai įrenginiai ir turtas nepatenka į 4 priede nurodytos infrastruktūros sudėtį ir nėra laikomi nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbiais įrenginiais ir turtu.“] yra perteklinė, todėl mažinant administracinę naštą tenkančią Vyriausybei būtų galima tiesiog vadovautis prezumpcija, jog visas turtas, kuris nepatenka į pagal pirmąją sakinio dalį Vyriausybės nustatomo turto sąrašą, nėra laikomas nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbiu turtu ir įrenginiais.	3 str. 4 d. „4. Vyriausybė nustato, kokie konkrečiai įrenginiai ir turtas sudaro 4 priede nurodytą nacionaliniam saugumui užtikrinti strateginę ar svarbią reikšmę turinčią infrastruktūrą ir yra laikomi nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbiais įrenginiais ir turtu, o taip pat kokie konkrečiai įrenginiai ir turtas nepatenka į 4 priede nurodytos infrastruktūros sudėtį ir nėra laikomi nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbiais įrenginiais ir turtu.“
5.	4 str. 2 d. „2. Vyriausybė, ne vėliau kaip per 14 dienų nuo tos dienos, kai Vyriausybei tampa žinoma, kad apsaugos zonos teritorijoje veikiantis investuotojas kelia realią grėsmę nacionalinio saugumo interesams, paveda Ministrui Pirmininkui kreiptis į Komisiją ir gavusi jos išvadą, ne vėliau kaip per 14 dienų nuo Komisijos išvados gavimo motyvuotu sprendimu, įvertinusi investuotojo statusą, veiklą, elgesį ir ketinimus, veiklos keliamos grėsmės rimtumą ir akivaizdumą, turi teisę sustabdyti tokio investuotojo ar juridinio	Atkreiptinas dėmesys, kad teisėkūroje dalyvaujantys subjektai turi vadovautis aiškumo principu, kuris reiškia, kad teisės aktuose nustatytas teisinis reguliavimas turi būti logiškas, nuoseklus, glaustas, suprantamas, tikslus, aiškus ir nedviprasmiškas (Teisėkūros pagrindų įstatymo 3 straipsnio 2 dalies 6 punktas). Tuo tarpu Įstatymo projekto 4 straipsnio 2 dalyje paliktas Įmonių grupės nuomone, tam tikras neaiškumas, kuris stokoja apibrėžtumo, t. y. Įstatymo projekto 4 straipsnio 2 dalyje nėra apibrėžiamas konkretus terminas per kurį Vyriausybė ir apsaugos zonos teritorijoje	4 str. 2 d. „2. Vyriausybė, ne vėliau kaip per 14 dienų nuo tos dienos, kai Vyriausybei tampa žinoma, kad apsaugos zonos teritorijoje veikiantis investuotojas kelia realią grėsmę nacionalinio saugumo interesams, paveda Ministrui Pirmininkui kreiptis į Komisiją ir gavusi jos išvadą, ne vėliau kaip per 14 dienų nuo Komisijos išvados gavimo motyvuotu sprendimu, įvertinusi investuotojo statusą, veiklą, elgesį ir ketinimus, veiklos keliamos grėsmės rimtumą ir

	<p>asmens, kurio vertybinius popierius, nurodytus 2 straipsnio 2 dalies 5 punkte, yra įsigijęs investuotojas, veiklą, keliančią grėsmę nacionalinio saugumo interesams, iki kol bus pašalinta grėsmė nacionalinio saugumo interesams. Per šį laikotarpį Vyriausybė arba jos įgaliotas asmuo ir atitinkamas apsaugos zonos teritorijoje veikiantis investuotojas ar juridinis asmuo, kurio vertybinius popierius, nurodytus 2 straipsnio 2 dalies 5 punkte, yra įsigijęs investuotojas, turėtų rasti sprendimą, kaip pašalinti grėsmes nacionalinio saugumo interesams."</p>	<p>veikiantis investuotojas turi/turėtų rasti sprendimą, kaip pašalinti grėsmės nacionalinio saugumo interesams. Toks neapibrėžtumas, iš vienos pusės, suponuoja teisinį netikrumą tiek Vyriausybei, tiek apsaugos zonos teritorijoje veikiančiam investuotojui, kadangi šalys nėra/nebus tikros per kokį laiką tarpą jos privalo rasti/priimti galutinį sprendimą, kaip pašalinti grėsmes nacionalinio saugumo interesams, iš kitos pusės, apsaugos zonos teritorijoje veikiančiam investuotojui užkerta kelią pasinaudoti Vyriausybės sprendimo apskundimo galimybe (Įstatymo projekto 20 straipsnio nuostatos), kadangi Vyriausybė gali tiesiog vengti priimti galutinį sprendimą. Atsižvelgiant į tai, siūlytume įtvirtinti konkretų terminą per kurį šalys, t. y. Vyriausybė ir apsaugos zonos teritorijoje veikiantis investuotojas, turėtų rasti sprendimą, kaip pašalinti grėsmes nacionalinio saugumo interesams.</p>	<p>akivaizdumą, turi teisę sustabdyti tokio investuotojo ar juridinio asmens, kurio vertybinius popierius, nurodytus 2 straipsnio 2 dalies 5 punkte, yra įsigijęs investuotojas, veiklą, keliančią grėsmę nacionalinio saugumo interesams, iki kol bus pašalinta grėsmė nacionalinio saugumo interesams. Per šį laikotarpį, kuris negali būti ilgesnis kaip 90 dienų, Vyriausybė arba jos įgaliotas asmuo ir atitinkamas apsaugos zonos teritorijoje veikiantis investuotojas ar juridinis asmuo, kurio vertybinius popierius, nurodytus 2 straipsnio 2 dalies 5 punkte, yra įsigijęs investuotojas, turėtų rasti sprendimą, kaip pašalinti grėsmes nacionalinio saugumo interesams."</p>
6.	<p>8 str. 2 d.</p> <p>„2. Antros kategorijos nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įmonių reorganizavimas, pertvarkymas, likvidavimas ar atskyrimas gali būti įgyvendinti tik pritarus Komisijai, kuri sprendama, ar minėtieji veiksmai neprieštarauja nacionalinio saugumo interesams, įvertina šių įmonių, taip pat joms priklausančių ar jų valdomų nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įrenginių veikimo užtikrinimo reikalingumą ar perleidimo kitai nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbiai įmonei galimumą“.</p>	<p>Įmonių grupė siūlo dar kartą apsvarstyti Įstatymo projekto 8 straipsnio 2 dalies nuostatų taikymą, kadangi Įstatymo projekto rengėjų siūlomas reguliavimas, Įmonių grupės nuomone, nėra pakankamai suderintas su jau galiojančiu reguliavimu ir galimai yra perteklinis bei nebūtinas.</p> <p>Pirma, įvertinti nacionalinio saugumo aspektus bei gauti Komisijos ir/ar Vyriausybės pritarimą, Įmonių grupės nuomone, yra svarbu/būtina tuomet, kai po reorganizavimo, pertvarkymo, likvidavimo ar atskyrimo valstybei, savivaldybei ar valstybės arba</p>	<p>8 str. 2 d.</p> <p>„2. Antros kategorijos nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įmonių reorganizavimas, pertvarkymas, likvidavimas ar atskyrimas gali būti įgyvendinti tik pritarus Komisijai, kuri sprendama, ar minėtieji veiksmai neprieštarauja nacionalinio saugumo interesams, įvertina šių įmonių, taip pat joms priklausančių ar jų valdomų nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įrenginių veikimo užtikrinimo reikalingumą ar perleidimo kitai nacionaliniam saugumui užtikrinti</p>

		<p>savivaldybės valdomai įmonei priklausanti antros kategorijos nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbios įmonės akcijų dalis sumažėtų mažiau nei iki 2/3 [ką būtų ir reglamentuoja įstatymo projekto 8 straipsnio 3 dalis], tačiau kol tokia akcijų dalis yra išlaikoma, t. y. valstybei, savivaldybei ar valstybės ir/ar savivaldybės įmonei priklauso daugiau nei 2/3 akcijų antros kategorijos nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbios įmonės įstatiniame kapitale, Komisijos pritarimas antros kategorijos nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įmonių reorganizavimui, pertvarkymui, likvidavimui ar atskyrimui tik didina administracinę naštą, kuri nekuria jokios pridėtinės vertės. Juk, remiantis įstatymo projekto 10 straipsnio 4 dalimi, nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbios įmonės, valstybės įmonės, savivaldybės įmonės, o taip pat valstybės arba savivaldybės valdomos įmonės, <i>de facto</i> atitinka nacionalinio saugumo interesus. Dėl to nevisiškai suprantamas yra reikalavimas kiekvieną antros kategorijos nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbios įmonės reorganizavimą, pertvarkymą, likvidavimą ar atskyrimą įgyvendinti tik su Komisijos sprendimu, kai tokiame reorganizavime, pertvarkyme, likvidavime ar atskyrimui vienaip ar kitaip pritaria/nepitaria valstybė (t. y. antros kategorijos nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbios įmonės akcijų valdytojas).</p> <p>Antra, Įmonių grupė atkreipia dėmesį, kad šiuo metu valstybės įmonių ir valstybės valdomų bendrovių valdymo klausimus reglamentuoja Valstybės turinių ir neturtinių</p>	<p>svarbiai įmonei galimumą“.</p>
--	--	--	-----------------------------------

		<p>teisių įgyvendinimo valstybės valdomose įmonėse tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. birželio 6 d. Nr. 665 (toliau – Nuosavybės gairės). Nuosavybės gairių nuostatos yra privalomojo pobūdžio ir jų privalo laikytis <u>visos</u> valstybės įmonės savininko teisės ir pareigas įgyvendinančios institucijos, akcinių bendrovių ir uždarytų akcinių bendrovių, kuriose valstybei nuosavybės teise priklauso akcijų, suteikiančių daugiau kaip 1/2 visų balsų šių bendrovių visuotiniuose akcininkų susirinkimuose (toliau – valstybės valdomos bendrovės), akcijų valdytojai, valdymo koordinavimo centro funkcijas atliekantis asmuo ir visos valstybės įmonių ir valstybės valdomų bendrovių valdyme dalyvaujančios valstybės institucijos, įstaigos. Valstybės įmonių savininko teisės ir pareigas įgyvendinančios institucijos ir valstybės valdomų bendrovių valstybei nuosavybės teise priklausančių akcijų valdytojai (toliau kartu – valstybei atstovaujančios institucijos), vadovaudamiesi Aprašo 12 punkte nurodytais tikslais ir remdamiesi tuo, kurioje grupėje yra konkreti valstybės įmonė arba valstybės valdoma bendrovė (toliau – valstybės valdoma įmonė), nustato konkrečius valstybės dalyvavimo kiekvienoje valstybės valdomoje įmonėje, kuri veikia tai valstybei atstovaujančiai institucijai pavestose valdymo srityje, tikslus ir tos valstybės valdomos įmonės teisinės formos tinkamumą. <u>Atlikdama šia funkcija, kiekviena valstybei atstovaujanti institucija, be kita ko, įvertina, kodėl valstybė ir toliau siekia dalyvauti toje valstybės</u></p>
--	--	--

		<p><u>valdomoje įmonėje, užuot ją privatizavusi, pertvarkiusi į kitos teisinės formos juridinį asmenį arba likvidavusi.</u></p> <p>Nuosavybės gairių 6.7 ir 6.8 punktai apibrėžia Valdymo koordinavimo centro (toliau – VKC) funkcijas ir numato, kad VKC valstybei atstovaujančios institucijos prašymu teikia savo nuomonę ar rekomendacijas dėl konkrečių valstybės valdomų įmonių valdymo klausimų, valstybei atstovaujančios institucijos prašymu ją konsultuoja vertinant valstybės valdomų įmonių priežiūros ir valdymo organų narių ir vadovų veiklą.</p> <p>Minėtos Nuosavybės gairių nuostatos numato valstybės institucijos, įgyvendinančios akcininko teises konkrečioje valstybės valdomoje bendrovėje, kompetenciją nustatyti tiek atitinkamos jos valdomos bendrovės tikslus, tiek parinkti tinkamiausią jos valdymo formą. Kartu Nuosavybės gairės numato ir sprendimų dėl valstybės valdomų bendrovių reorganizavimo, pertvarkymo ar likvidavimo procedūrą. Nuosavybės gairių 53 punktas nustato, kad <u>tik vadovaudamasis Vyriausybės priimtais nutarimais</u> dėl konkrečios valstybės valdomos bendrovės, akcijų valdytojas gali suteikti įgaliojimus balsuoti likviduoti valstybės valdomą bendrovę, jeigu jai neiškelta bankroto byla; atšaukti valstybės valdomos bendrovės likvidavimą, jeigu sprendimą likviduoti valstybės valdomą bendrovę buvo priėmęs visuotinis akcininkų susirinkimas; reorganizuoti valstybės valdomą bendrovę, nurodžius reorganizavimo būdą, ar atlikti</p>	
--	--	--	--

		<p>atskyrimo procedūras tokios valstybės valdomos bendrovės atžvilgiu; pertvarkyti valstybės valdomą bendrovę, nurodžius juridinio asmens, į kurį bus pertvarkoma valstybės valdoma bendrovė, teisinę formą.</p> <p>Todėl, kaip matyti iš aukščiau išdėstyto, galiojantis teisinis reguliavimas realiai jau reglamentuoja tapačius santykius ir, įmonių grupės manymu, sudaro galimybes tinkamai užtikrinti valstybės interesų apsaugą valstybės valdomose bendrovėse.</p> <p>Atsižvelgiant į paminėtą, Įstatymo projektu siūlomi reguliavimo pakeitimai, detaliam neaptariant jų suderinamumo su esamu reguliavimu, įmonių grupės manymu, gali sukelti prieštaravimų tarp šiuo metu galiojančio ir numatomo teisinio reguliavimo.</p> <p>Dėl to siūlytume minimos Įstatymo projekto nuostatos atsisakyti.</p>	
7.	<p>11 str. 1 p.</p> <p>„1) investuotojas kreipimosi į Komisiją metu yra dominuojantis kurios nors rūšies iškastinių energijos išteklių importuotojas į Lietuvos Respubliką, tokio importuotojo kontroliuojamas arba su juo kooperacijos ar partnerystės ryšiais susijęs asmuo, ir jeigu Komisija priima išvadą bei Vyriausybė priima sprendimą, jog šiame punkte aptartas dominavimas, kontrolė ir ryšiai laikomi keliantys grėsmę nacionaliniam saugumui;“.</p>	<p>Įmonių grupės nuomone, Įstatymo projekte vartojama sąvoka „dominuojantis“ stokoja teisinio aiškumo, todėl siūlytina Įstatymo projekto rengėjui šią sąvoką patikslinti.</p> <p>Kartu atkreiptinas dėmesys, kad dominuojanti padėtis, pavyzdžiui, pagal Konkurencijos įstatymą, yra konstatuojama tik atlikus išsamų rinkos tyrimą bei įvertinus rinkos struktūrą. Tačiau sprendžiant iš Įstatymo projekto, dominuojanti padėtis būtų „numanoma“, o tai, įmonių grupės nuomone, nebūtų sąžininga ir teisinga investuotojų atžvilgiu.</p>	<p>11 str. 1 p.</p> <p>Prašome sukonkretinti Įstatymo projekte vartojamą sąvoką „dominuojantis“ bei apibrėžti kriterijus, kuriais remiantis tokia padėtis būtų konstatuojama.</p>

53

8.	<p>12 str. 1 d. 1, 4 ir 5 p.</p> <p>„1. Investuotojo patikra dėl atitikties nacionalinio saugumo interesams turi būti atlikta šiais atvejais:</p> <p>1) investuotojui suteikiant nuomos, panaudos ar patikėjimo teise nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbius įrenginius ar turtą, ar šio investuotojo reikalavimų užtikrinimui įkeičiant nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbius įrenginius ar turtą ar nustatant jam hipoteką, kaip yra numatyta šio įstatymo 3 straipsnio 1 ir 2 dalyse;</p> <p><...>;</p> <p>4) investuotojui įsigyjant turtą, nurodytą nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbios veiklos saugumo plane, taip pat jam įgyjant į šį turtą nuomos, panaudos ar patikėjimo teises, kaip yra numatyta šio įstatymo 15 straipsnio 4 dalyje;</p> <p>5) investuotojo reikalavimų užtikrinimui įkeičiant turtą, nurodytą nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbios veiklos saugumo plane, ar minėtų reikalavimų užtikrinimui nustatant šiam turtui hipoteką, kaip yra numatyta šio įstatymo 15 straipsnio 5 dalyje.“</p>	<p>Sistemiškai vertinant Įstatymo projekto nuostatas (<i>inter alia</i> Įstatymo projekto 3 straipsnio 2 ir 4 dalies nuostatas, 15 straipsnio 1 dalies nuostatas ir kt.) kyla klausimas, ar Įstatymo projekto 12 straipsnio 1 dalies 1 punkto nuostatos neapima Įstatymo projekto 12 straipsnio 1 dalies 4 ir 5 punkto nuostatų.</p> <p>Įstatymo projekto 15 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad „<...>. Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbios veiklos saugumo planuose taip pat nurodomas turtas, kuris yra svarbus nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbios veiklos vykdymui“. Iš šios Įstatymo projekto nuostatos galime daryti prezumpciją, kad nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbios veiklos saugumo plane turi būti/yra nurodomas turtas, kuris apibrėžiamas Įstatymo projekto 3 straipsnio 1 ir 2 dalyse bei kurį, remiantis Įstatymo projekto 3 straipsnio 4 dalimi, detalizuoja Vyriausybė.</p> <p>Dėl to, Įstatymo projekto rengėjui siūloma įvertinti Įstatymo projekto 12 straipsnio 1 dalies 4 ir 5 punkto pagrįstumą.</p>	<p>12 str. 1 d. 1, 4 ir 5 p.</p> <p>Įstatymo projekto rengėjui siūloma įvertinti, ar Įstatymo projekto 12 straipsnio 1 dalies 4 ir 5 punkto nuostatos nedubliuoja Įstatymo projekto 12 straipsnio 1 dalies 1 punkto nuostatų.</p>

9.	<p>12 str. 18 d.</p> <p>„18. Esant poreikiui sunaikinti turtą, nurodytą nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbios veiklos saugumo planą (šio įstatymo 15 straipsnio 6 dalis), nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbi įmonė, kuriai priklauso šis turtas, turi kreiptis į Komisiją ir pateikti Komisijai prašymą dėl pritarimo šio turto sunaikinimui, informaciją apie sunaikintą turtą ir sunaikinimo priežastis. Komisija, per 20 dienų nuo šio kreipimosi gavimo, parengia ir pateikia Vyriausybei ir nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbiai įmonei, kuriai priklauso šioje dalyje aptartas sunaikintinas turtas, išvadą dėl šio turto sunaikinimo. Vyriausybė per 14 dienų nuo Komisijos išvados gavimo priima sprendimą pritarti ar nepritarti šioje dalyje aptarto turto sunaikinimui ir apie šį Vyriausybės sprendimą per 2 dienas nuo šio sprendimo priėmimo praneša nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbiai įmonei, kuriai priklauso šioje dalyje aptartas sunaikintinas turtas. Jeigu per šioje dalyje nustatytus terminus Komisija neparengia ir nepateikia Vyriausybei ir nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbiai įmonei, kuriai priklauso šioje dalyje aptartas sunaikintinas turtas, išvados dėl šioje dalyje aptarto turto sunaikinimo arba Vyriausybė nepriima sprendimo pritarti ar ne šioje dalyje aptarto turto sunaikinimui, laikoma, kad šioje dalyje aptarto turto sunaikinimui Vyriausybė pritaria ir šis turtas gali būti sunaikintas“.</p>	<p><i>Pirma</i>, įstatymo projekto 12 straipsnio 18 dalyje yra daroma nuoroda ne į tą įstatymo projekto 15 straipsnio dalį, t. y. vietoje nuorodos į įstatymo projekto 15 straipsnio 6 dalį, turi būti daroma nuoroda į įstatymo projekto 15 straipsnio 7 dalį, kadangi būtent joje yra apibrėžiami nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įmonių valdymo organų narių sprendimai dėl turto, nurodyto nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbios veiklos saugumo plane, sunaikinimo.</p> <p><i>Antra</i>, įmonių grupei kyla retorinis klausimas, kokių tikslu visi veiksmai turi būti derinami su Komisija jei galutinį sprendimą, vis dėlto, priima Vyriausybė. Tokia derinimo procedūra, įmonių grupės nuomone, suponuoja tik administracinės naštos didėjimą, tačiau ne valstybės valdomų įmonių depolitizavimą (žr. EBPO principus ir gaires dėl valstybės valdomų įmonių valdymo).</p>	<p>12 str. 18 d.</p> <p>„18. Esant poreikiui sunaikinti turtą, nurodytą nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbios veiklos saugumo planą (šio įstatymo 15 straipsnio 67 dalis), nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbi įmonė, kuriai priklauso šis turtas, turi kreiptis į Komisiją ir pateikti Komisijai prašymą dėl pritarimo šio turto sunaikinimui, informaciją apie sunaikintą turtą ir sunaikinimo priežastis. Komisija, per 20 dienų nuo šio kreipimosi gavimo, parengia ir pateikia Vyriausybei ir nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbiai įmonei, kuriai priklauso šioje dalyje aptartas sunaikintinas turtas, išvadą dėl šio turto sunaikinimo. Vyriausybė per 14 dienų nuo Komisijos išvados gavimo priima sprendimą pritarti ar nepritarti šioje dalyje aptarto turto sunaikinimui ir apie šį Vyriausybės sprendimą per 2 dienas nuo šio sprendimo priėmimo praneša nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbiai įmonei, kuriai priklauso šioje dalyje aptartas sunaikintinas turtas. Jeigu per šioje dalyje nustatytus terminus Komisija neparengia ir nepateikia Vyriausybei ir nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbiai įmonei, kuriai priklauso šioje dalyje aptartas sunaikintinas turtas, išvados dėl šioje dalyje aptarto turto sunaikinimo arba Vyriausybė nepriima sprendimo pritarti ar ne</p>
----	--	---	---

			<p>šioje dalyje aptarto turto sunaikinimui, laikoma, kad šioje dalyje aptarto turto sunaikinimui Vyriausybė pritaria ir šis turtas gali būti sunaikintas“.</p>
10.	<p>12 str. 19 d. ir 20 d.</p> <p>„19. Esant poreikiui reorganizuoti, pertvarkyti ar likviduoti pirmos arba antros kategorijos nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbią įmonę ar atlikti šios įmonės atskyrimą (šio įstatymo 7 straipsnio 2 dalis arba 8 straipsnio 1 dalis), pirmos arba antros kategorijos nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbios įmonės, kurią numatoma reorganizuoti, pertvarkyti, likviduoti ar atlikti jos atskyrimą, akcijų valdytojas turi kreiptis į Komisiją ir pateikti Komisijai prašymą dėl pritarimo šios įmonės reorganizavimui, pertvarkymui, likvidavimui ar atskyrimui, turimą informaciją apie numatomą reorganizavimą, pertvarkymą, likvidavimą ar atskyrimą, ir šių veiksmų priežastis.“</p> <p>„20. Komisija, per 5 dienas nuo šio straipsnio 19 dalyje nurodyto prašymo gavimo dienos, priima sprendimą pritarti ar ne pirmos arba antros kategorijos nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbios įmonės reorganizavimui, pertvarkymui, likvidavimui ar atskyrimui ir per 2 dienas apie šį sprendimą praneša pirmos arba antros kategorijos nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbiai įmonei ir tokios įmonės akcijų valdytojui, kuris kreipėsi į Komisiją. Jeigu per šioje dalyje nustatytą terminą</p>	<p>Žiūrėti Įmonių grupės komentarą pateikiamą aukščiau prie 8 straipsnio 2 dalies nuostatų.</p>	<p>12 str. 19 d. ir 20 d.</p> <p>„19. Esant poreikiui reorganizuoti, pertvarkyti ar likviduoti pirmos arba antros — kategorijos nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbią įmonę ar atlikti šios įmonės atskyrimą (šio įstatymo 7 straipsnio 2 dalis arba 8 straipsnio 1 dalis), pirmos arba antros kategorijos nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbios įmonės, kurią numatoma reorganizuoti, pertvarkyti, likviduoti ar atlikti jos atskyrimą, akcijų valdytojas turi kreiptis į Komisiją ir pateikti Komisijai prašymą dėl pritarimo šios įmonės reorganizavimui, pertvarkymui, likvidavimui ar atskyrimui, turimą informaciją apie numatomą reorganizavimą, pertvarkymą, likvidavimą ar atskyrimą, ir šių veiksmų priežastis.“</p> <p>„20. Komisija, per 5 dienas nuo šio straipsnio 19 dalyje nurodyto prašymo gavimo dienos, priima sprendimą pritarti ar ne pirmos arba antros — kategorijos nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbios įmonės reorganizavimui, pertvarkymui, likvidavimui ar atskyrimui ir per 2 dienas apie šį sprendimą praneša</p>

	<p>Komisija nepriima sprendimo pritarti ar ne šioje dalyje aptartam pirmos arba antros kategorijos nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbios įmonės reorganizavimui, pertvarkymui, likvidavimui ar atskyrimui, laikoma, kad Komisija šiems veiksams pritaria ir atitinkamos pirmos arba antros kategorijos nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbios įmonės reorganizavimas, pertvarkymas, likvidavimas ar atskyrimas gali būti įgyvendintas."</p>		<p>pirmos arba antros kategorijos nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbiai įmonei ir tokios įmonės akcijų valdytojui, kuris kreipėsi į Komisiją. Jeigu per šioje dalyje nustatytą terminą Komisija nepriima sprendimo pritarti ar ne šioje dalyje aptartam pirmos arba antros kategorijos nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbios įmonės reorganizavimui, pertvarkymui, likvidavimui ar atskyrimui, laikoma, kad Komisija šiems veiksams pritaria ir atitinkamos pirmos arba antros kategorijos nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbios įmonės reorganizavimas, pertvarkymas, likvidavimas ar atskyrimas gali būti įgyvendintas."</p>
11.	<p>13 straipsnis. Sandorių atitikties nacionalinio saugumo interesams patikra</p>	<p><i>Pirma</i>, prašome Įstatymo projekto rengėjo sukonkretinti kas, šio straipsnio kontekste, yra/būtų laikoma „sandoriu“.</p> <p><i>Antra</i>, Įmonių grupė supranta šio Įstatymo projekto tikslus, tačiau, mūsų nuomone, siūlomos Įstatymo projekto 13 straipsnio nuostatos yra neproporcingos ir labai griežtai ribojančios įmonių teisę sudaryti sandorius. Nacionalinio saugumo interesų sąvoka yra labai plati ir nuolat kintanti, todėl įmonės iš esmės neturėtų objektyvių galimybių nustatyti galimo sandorio prieštaravimo nacionalinio saugumo interesams. Įvairių komercinių sandorių pripažinimas negaliojančiais (konkrečiai neapibrėžtų laike) gali sukelti daug ginčų ir nuostolių tiek nacionaliniam</p>	<p>13 straipsnis. Sandorių atitikties nacionalinio saugumo interesams patikra</p> <p>Prašome patikslinti ir/arba atsisakyti Įstatymo projekto 13 straipsnio nuostatų.</p>

		saugumui užtikrinti svarbioms įmonėms, tiek pačiai valstybei. Minimo straipsnio įtraukimas į įstatymo projektą taip pat daro (-ys) neigiamą įtaką Lietuvos tarptautiniam įvaizdžiui, kadangi užsienio valstybių subjektai negalės pasitikėti investicine aplinka Lietuvoje.	
12.	15 str. 2 d. „2. Vyriausybė nustato nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbios veiklos saugumo plano reikalavimus ir standartus. Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbi įmonė, parengusi nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbios veiklos saugumo planą, pateikia jį patvirtinti Vyriausybei. Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbios veiklos saugumo planai nėra skelbiami viešai.“	Įmonių grupė atkreipia dėmesį, kad tokie saugumo planai, jos įsitikinimu, pagal savo pobūdį yra taktinio lygmens operaciniai veiksmų planai/tvarkos, detalieji ir smulkieji reglamentuojantys vidinius įmonių procesus, kurie siejasi su saugos klausimais (pavyzdžiui, „Lietuvos energijos gamyba“, AB, leidimų išdavimo tvarka patekti į teritorijas). Tokie planai, Įmonių grupės nuomone, nėra Vyriausybės lygmens/kompetencijos dalykas, todėl Įmonių grupė siūlo įstatymo projekto 15 straipsnio 2 dalyje numatyti, kad tokie saugumo planai yra derinami su atsakingomis valstybinės valdžios institucijomis (pavyzdžiui, kibernetinio saugumo klausimai – Krašto apsaugos ministerija, fizinės apsaugos klausimai – Viešojo saugumo tarnyba ir pan.), tačiau ne su Vyriausybe.	15 str. 2 d. „2. Vyriausybė nustato nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbios veiklos saugumo plano reikalavimus ir standartus. Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbi įmonė, parengusi nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbios veiklos saugumo planą, pateikia suderina jį su kompetentingomis patvirtinti Vyriausybei institucijomis . Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbios veiklos saugumo planai nėra skelbiami viešai.“
13.	17 str. 2d., 17 str. 8 d. „2. Asmenys negali eiti nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbios įmonės vadovų, jų pavaduotojų, kolegialių priežiūros ar valdymo organų narių (toliau – vadovaujantys asmenys) pareigų, taip pat būti jais išrinkti (paskirti), taip pat pareigų, kurias einant dėl jiems priskirtų funkcijų ar pavesto darbo būtų suteikta	Pirma, Įmonių grupė pažymi, kad ji nepritaria Energetikos ministerijos 2017 m. balandžio 3 d. rašte Nr. (5.1-04)3-660 „Dėl įstatymų projektų derinimo“ pateiktam siūlymui „<...> papildyti įstatymo projekto 17 straipsnio 2 dalį nuostata, numatančia, jog asmenys negali eiti nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbios įmonės vadovų, jų pavaduotojų, kolegialių priežiūros ar valdymo organų narių pareigų, taip pat būti jais išrinkti (paskirti), taip pat eiti	17 str. 2d., 17 str. 8 d. 8. Šio straipsnio nuostatos mutatis mutandis taikomos generalinių rangovų ar rangovų vadovams ir darbams vadovaujantiems asmenims, kuriems suteikiama teisė be palydos pateikti prie šio įstatymo 4 priedo 1 punkto a ir b papunkčiuose bei 4 priedo 2 punkto c 1

	<p>teisė be palydos patekti prie šio įstatymo 4 priedo 1 punkte nurodytos nacionaliniam saugumui užtikrinti strateginę reikšmę turinčios infrastruktūros, priimti sprendimus dėl šių įrenginių funkcionavimo, jeigu yra šios aplinkybės: <...>;</p> <p>8. Šio straipsnio nuostatos <i>mutatis mutandis</i> taikomos generalinių rangovų ar rangovų vadovams ir darbams vadovaujantiems asmenims, kuriems suteikiama teisė be palydos patekti prie šio įstatymo 4 priedo 1 punkto a ir b papunkčiuose bei 4 priedo 2 punkto c-1 papunkčiuose nurodytų nacionaliniam saugumui užtikrinti strateginę ar svarbią reikšmę turinčią infrastruktūrą sudarančių nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įrenginių ir turto."</p>	<p>pareigų, kurias einant dėl jiems priskirtų funkcijų ar pavesto darbo būtų suteikta teisė be palydos patekti ne tik prie įstatymo projekto 4 priedo 1 punkte nurodytos, bet ir prie įstatymo projekto 4 priedo 2 punkto c – 1 papunkčiuose nurodytos nacionaliniam saugumui užtikrinti strateginę reikšmę turinčios infrastruktūros. Siūlytina 17 straipsnio 2 dalies pirmąją pastraipą išdėstyti taip: „2. Asmenys negali eiti nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbios įmonės vadovų, jų pavaduotojų, kolegialių priežiūros ar valdymo organų narių (toliau – vadovaujantys asmenys) pareigų, taip pat būti jais išrinkti (paskirti), taip pat eiti pareigų, kurias einant dėl jiems priskirtų funkcijų ar pavesto darbo būtų suteikta teisė be palydos patekti prie šio įstatymo 4 priedo 1 punkte ir 4 priedo 2 punkto c-1 papunkčiuose nurodytos nacionaliniam saugumui užtikrinti strateginę reikšmę turinčios infrastruktūros, priimti sprendimus dėl jos funkcionavimo, jeigu yra šios aplinkybės" (žr. Energetikos ministerijos rašto 4 punktą).</p> <p>Įmonių grupė pažymi, kad toks Energetikos ministerijos siūlomas reguliavimas (atsižvelgiant į tai, kad, pavyzdžiui, Lietuvos elektrinė yra suprantama kaip vienas ūkio kompleksas, kurį sudaro tiek energijos gamybos įrenginiai, tiek administraciniai pastatai) sąlygotų ne ką kita, tik kaip visų be išimties darbuotojų tikrinimą Valstybės saugumo departamente, Vidaus reikalų ministerijoje ir kt. Toks reguliavimas, pavyzdžiui, Lietuvos elektrinės administracijos darbuotojams, kurie, remiantis siūlomu</p>	<p>papunkčiuose nurodytų nacionaliniam saugumui užtikrinti strateginę ar svarbią reikšmę turinčią infrastruktūrą sudarančių nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įrenginių ir turto."</p>
--	--	--	--

		<p>regulavimu, turi teisę be palydos patekti prie strateginę reikšmę nacionaliniam saugumui užtikrinti turinčių įrenginių (remiantis tuo, kad, kaip minėta aukščiau, Lietuvos elektrinė yra suprantama kaip vienas ūkio kompleksas susidedantis tiek iš energijos gamybos įrenginių, tiek iš administracinių pastatų), „Lietuvos energijos gamyba“, AB, gali sukelti atleidimų „bangą“, neproporcingai padidinti administracinę naštą bei kt.</p> <p>Atsižvelgiant į tai, siūlytume palikti dabartinėje įstatymo projekto redakcijoje įtvirtintą nuostatą.</p> <p>Antra, galiausiai dar kartą pažymime, kad įstatymo projekto 17 str. 8 d. nuostatos, nors ir yra vertinamos palankiai, tačiau praktiškai yra neįgyvendinamos, kadangi:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) rangovai neturi galimybės gauti informacijos iš įstatymo projekto 17 straipsnio 3 dalyje nurodytų valstybinės valdžios institucijų; b) kyla klausimas ką perkančiosios organizacijos turėtų daryti su pasibaigusiu pirkimų procedūromis jei po jų pasibaigimo paaiškėtų, kad generalinis rangovas ir/ar kiti įstatymo projekto 17 straipsnio 8 dalyje nurodyti asmenys neatitinka įstatymo projekto 17 straipsnio 2 dalyje įtvirtintų reikalavimų (pirkimo procedūras reiktų skelbti iš naujo?!); c) kt. <p>Atsižvelgiant į tai, siūlome atsisakyti įstatymo projekto 17 straipsnio 8 dalies nuostatų,</p>	
--	--	---	--

		kadangi jos yra neįgyvendinamos.	
14.	<p>20 str.</p> <p>„Šio įstatymo pagrindu Komisijos ar kitų viešojo administravimo subjektų priimti sprendimai gali būti skundžiami Vilniaus apygardos administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka ir terminais“.</p>	<p>Įmonių grupė pažymi, kad vertinant Įstatymo projekto 20 straipsnio nuostatas Viešojo administravimo Įstatymo ir Administracinių bylų teisenos įstatymo (toliau – ABTĮ) kontekste, kyla klausimas dėl Komisijos teisinio statuso ir Vyriausybės bei Komisijos veiksmų teisminės kontrolės, kadangi:</p> <p>(i) Komisijos statusas Įstatymo projekte nėra apibrėžtas, iš esmės tai paliekama Vyriausybės diskrecijai, kur numatyta, jog: <i>Vyriausybė sudaro Komisiją, tvirtina Komisijos darbo tvarkos aprašą. Vyriausybė gali pavesti Ministrui Pirmininkui patvirtinti Komisijos personalinę sudėtį</i> (Įstatymo projekto 19 straipsnio 1 dalis);</p> <p>(ii) remiantis įstatymo projekto nuostatomis, Komisija gali priimti dvejopo pobūdžio aktus: (i) rekomendacinio pobūdžio, išvadas, kai galutinius sprendimus priima Vyriausybė (pvz. atliekant investuotojų patikrą – 12 straipsnio nuostatos; teikiant išvadas svarbių įmonių likvidavimo, bankroto procese ir turto realizavime – 16 straipsnio nuostatos); (ii) privalomo pobūdžio leidimus – esant poreikiui reorganizuoti, pertvarkyti ar likviduoti pirmos arba antros kategorijos</p>	<p>20 str.</p> <p>Įvertinti 20 straipsnio nuostatas ABTĮ kontekste.</p>

		<p>nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbią įmonę ar atlikti šios įmonės atskyrimą (pvz. 12 straipsnio 19 dalis);</p> <p>(iii) tuo tarpu Vyriausybė (kaip kolegialioji institucija) priima privalomus sprendimus (pvz. dėl nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įmonių, įrenginių ir turto apsaugos zonos (4 straipsnio nuostatos); Investuotojo atitikties nacionalinio saugumo interesams (11 straipsnio 1 punktas); sprendimą dėl nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbios įmonės pagal įmonės pirkimo – pardavimo sutartį (16 straipsnio 6 dalis) ir kt.).</p> <p><i>Visų pirma pažymėtina, kad pagal ABTĮ 17 straipsnio nuostatas, administraciniai teismai sprendžia bylas dėl valstybinio administravimo subjektų priimtų teisės aktų ir veiksmų (neveikimo) teisėtumo. Valstybinio administravimo subjektai suprantami kaip - <u>valstybės institucijos ar įstaigos, jų valstybės tarnautojai ir pareigūnai, valstybės įmonės, viešosios įstaigos, kurių savininkė arba dalininkė yra valstybė, asociacijos, šio įstatymo nustatyta tvarka įstatymu, tiesiogiai taikomu Europos Sąjungos teisės aktu, ratifikuota Lietuvos Respublikos tarptautine sutartimi, įstatymų įgalios valstybės institucijos priimtu teisės aktu, Vyriausybės nutarimu, priimtu vadovaujantis tiesiogiai</u></i></p>	
--	--	--	--

		<p>taikomu Europos Sąjungos teisės aktu, ratifikuota Lietuvos Respublikos tarptautine sutartimi, nustatančiais Europos Sąjungos ar atskirų valstybių finansinės paramos Lietuvai teikimo mastą, principus ar bendrąsias taisykles, <u>įgalioti atlikti viešąjį administravimą.</u></p> <p>[statymo projekto kontekste, Įmonių grupės nuomone, kyla rizika, jog Komisijos priimti sprendimai galėtų išvengti teisminės kontrolės, nes Komisija tiesiog neturėtų pakankamo teisinio subjektiškumo būti atsakovu byloje. Todėl kyla abejonė, ar Įstatymo projekte Komisijai suteikiamos funkcijos yra proporcingos jos teisiniui subjektiškumui (kurį ir nustato pati Vyriausybė).</p> <p>Antra vertus, Vyriausybė, pagal Įstatymo projekto nuostatas, priiminėdama privalomus sprendimus investuotojų atžvilgiu (ir kitais atvejais) <i>de facto</i> priiminėtų individualius administracinius aktus. ABTĮ 18 straipsnio 2 dalyje numatyta, jog <i>administracinių teismų kompetencijai nepriskiriama tirti <...> Vyriausybės <...> veiklos.</i> Išskyrus norminių aktų teisėtumo kontrolę, kuriai pirma ir vienintelė instancija yra LVAT (ABTĮ 21 str.). Įstatymo projekto kontekste tai reikštų, kad Vyriausybės sprendimas tiesiogiai negalėtų būti ginčo administraciniame teisme objektu pirmosios instancijos teisme.</p>	
--	--	--	--

		<p>[vertinus tai, kas aukščiau išdėstyta, [monių grupės nuomone, [statymo projekto 20 straipsnio nuostatos nėra suderintos su Viešojo administravimo įstatymo ir ABT], ir galimai ribotų teisę kreiptis į teismą.</p>	
--	--	---	--



LIETUVOS RESPUBLIKOS SUSISIEKIMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 17, LT-01505 Vilnius, tel. (8 5) 261 2363,
faks. (8 5) 212 4335, el. p. sumin@sumin.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188620589

Ūkio ministerijai

2017- Nr.
[2017-03-10 Nr. (37.2-35)3-1079

DĖL ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ TEIKIMO IŠVADOMS GAUTI

Lietuvos Respublikos susisieikimo ministerija išnagrinėjo Jūsų 2017 m. kovo 10 d. raštu Nr. (37.2-35)3-4309 „Dėl įstatymų projektų išvadoms gauti“ pateiktus derinti Lietuvos Respublikos strateginę reikšmę nacionaliniam saugumui turinčių įmonių ir įrenginių bei kitų nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įmonių įstatymo Nr. IX-1132 pakeitimo įstatymo projektą ir 25 susijusių įstatymų pakeitimų įstatymų projektus.

Informuojame, kad pagal kompetenciją pastabų ir pasiūlymų dėl 25 susijusių įstatymų pakeitimų įstatymų projektų neturime.

Dėl Lietuvos Respublikos strateginę reikšmę nacionaliniam saugumui turinčių įmonių ir įrenginių bei kitų nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įmonių įstatymo Nr. IX-1132 pakeitimo įstatymo projekto, kuriuo Lietuvos Respublikos strateginę reikšmę nacionaliniam saugumui turinčių įmonių ir įrenginių bei kitų nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įmonių įstatymas išdėstomas nauja redakcija (toliau – įstatymo projektas), teikiame šias pastabas:

1. Įstatymo projekto 1 straipsnio 3 dalis gali būti vertinama kaip nepagrįstai išplečianti Vyriausybės funkcijas. Šioje straipsnio dalyje Vyriausybei suteikiama teisė panaikinti sandorį, nors Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 1.78 straipsnio 2 dalis numato, jog sandorio negaliojimo klausimą sprendžia teismas. Atsižvelgiant į tai, turėtų būti svarstyтина Vyriausybės teisė panaikinti sandorius.

2. Įstatymo projekto 1 straipsnio 4 dalies nuostata yra įtvirtinama kolizinė taisyklė. Aiškinamajame rašte paaiškinama, kad jos taikymo sritis, lyginant su galiojančiu įstatymu, išplečiama visiems įstatymo projektu reglamentuojantiems santykiams. Tačiau iš įstatymo projekto formuluotės nėra aišku, ar kolizinė taisyklė apima juridinių asmenų valdomo turto valdymą reglamentuojančius įstatymus.

3. Įstatymo projekto 2 straipsnio 1 dalies 2 ir 3 punktuose nurodomi atvejai, kuomet juridinis asmuo automatiškai laikomas antros kategorijos įmone. Manytina, kad siekiant teisinio aiškumo, įstatymo projekte turėtų būti įtvirtinta, kad įvykus nurodytiems atvejams, kartu keičiamas įstatymo 1 priedas ir įmonės įrašomos į nacionaliniam saugumui svarbių įmonių sąrašą. Atitinkama nuostata turėtų būti įrašoma ir prie pirmos, ir trečios kategorijos nacionaliniam saugumui svarbių įmonių.

4. Įstatymo projekto 2 straipsnio 2 dalyje, kurioje pateikiama investuotojo sąvoka, 5 punkto formuluotė „ar kitais būdais ketina vykdyti veiklą, vykdo veiklą“ turėtų būti sukonkretinta. Siūlytina apibrėžti sąvoką „veikla“, nes kitu atveju visi subjektai, vykdanys bet kokią veiklą atitinkamoje teritorijoje, pateks į įstatymo taikymo sritį. Pažymėtina, kad tokiu atveju į „veiklos“ sritį gali patekti ir tokia veikla, kuriai vykdyti gali reikėti atlikti viešųjų pirkimų procedūras, o patį investuotoją prieš sudarant sandorį reikėtų tikrinti įstatymo nustatyta tvarka. Šiuo metu galiojantis Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymas nenumato tiekėjų atitikties nacionalinio saugumo interesams patikros procedūros. Tokiu atveju, jei į sąvoką „veikla“ patektų investuotojo teikiamos paslaugos

Atkurtai
Lietuvai

(prekės) / atliekami darbai, kurie turi būti įsigijami ir viešųjų pirkimų būdu, reikėtų atitinkamai pakeisti Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymą ar jo įgyvendinamuosius teisės aktus.

5. Įstatymo projekto 3 straipsnio 3 dalis numato pareigą nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbius įrenginius ir turtą nuosavybės, nuomos, panaudos ar patikėjimo teise valdantiems subjektams užtikrinti specialiųjų saugumo priemonių taikymą. Tačiau iš pateiktos straipsnio formuluotės nėra aišku, kokios konkrečios pareigos priskiriamos tokiems subjektams bei nėra numatomos konkrečios priemonės, laikytinos specialiosiomis saugumo priemonėmis. Be to, nėra aiškus šio straipsnio santykis su Įstatymo 15 straipsniu – ar šiame straipsnyje numatytos nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įmonių valdymo priemonės laikytinos priemonėmis Įstatymo 3 straipsnio 3 dalies prasme. Atsižvelgiant į tai, kartu su Įstatymu turėtų būti parengiami atitinkami lydimieji aktai, numatantys specialiųjų saugumo priemonių sąrašą. Nenustačius tokių priemonių, minėtiems subjektams kiltų nepagrįsta papildoma administracinė našta.

6. Įstatymo projekto 3 straipsnio 4 dalyje nustatoma, kad Vyriausybė konkrečiai nustatys, kokie konkrečiai įrenginiai ir turtas sudaro nacionaliniam saugumui užtikrinti strateginę ar svarbią reikšmę turinčią infrastruktūrą. Abejotina, ar tikslinga, kad šią infrastruktūrą nustatinėtų Vyriausybė. Kadangi ši infrastruktūra yra statoma, projektuojama sudėtingiau būtų tikslinti šį sąrašą pasikeitus jame esantiems objektams. Siūlome įtvirtinti, kad šį sąrašą tvirtina Vyriausybė arba jos įgaliota institucija, arba tiesiogiai įstatymo projekte numatyti, kad konkrečius įrenginius ir turtą nustato atitinkamos valdymo srities ministras.

7. Pažymėtina, kad įstatymo projektu dėstomo nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatymo 4 straipsnio 1 dalimi Vyriausybė turėtų nustatyti nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įmonių, įrenginių ir turto apsaugos zonas. Atsižvelgdami į tai, kad įmonė yra juridinis asmuo ir nėra materialus objektas, nėra aišku kaip yra suprantama įmonės sąvoka nustatant įmonės apsaugos zoną, t. y., ar įmonė yra suprantama kaip juridinio asmens buveinės vieta, visų padalinių, įskaitant atstovybes vieta ar kitaip. Siūlome, atskleisti įmonės sąvoką įstatymo projekto aiškinamajame rašte.

8. Aiškinamajame rašte turėtų būti pateikta detalesnis aprašymas, kaip praktiškai turėtų veikti 4 straipsnio, reglamentuojančio apsaugos zonų nustatymą, 1 dalyje įtvirtinta nuostata, kad teisės aktai, kuriais nustatomos apsaugos zonos, turi būti pateikti Aplinkos ministerijai bei atitinkamų savivaldybių administracijoms, įvertinti. Nėra aišku, kaip nustatytos apsaugos zonos gali keisti teritorijų planavimo dokumentus.

9. Įstatymo projekto 11 straipsnio 5 punkte numatyta viena iš sąlygų, kurias turi atitikti investuotojas – per pastaruosius 24 mėnesius iš esmės nėra pažeidęs šio įstatymo ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų veiklą. Atkreiptinas dėmesys, kad įstatymo projekte nėra nuostatų, reglamentuojančių, kaip ir kokia tvarka nustatomas įstatymo pažeidimas, taip pat nėra numatyta atsakomybė už tokio pažeidimo padarymą. Šio punkto pabaigoje turėtų būti įrašytas žodis „nuostatas“.

10. Įstatymo projekto 12 straipsnio nuostatos nedetalizuoja, kas turi teisę nuomos, panaudos ar patikėjimo teise perduoti strateginę reikšmę turinčią infrastruktūrą investuotojui. Pažymėtina, kad Lietuvos Respublikos geležinkelių transporto kodekso (toliau – GTK) 23 straipsnio 6 dalyje numatyta, kad viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojai netaikomi įstatymuose, kuriuose reguliuojami valstybės turto valdymo teisiniai santykiai, nustatyti apribojimai dėl valstybei nuosavybės teise priklausančios viešosios geležinkelių infrastruktūros objektų nuomos. Atsižvelgiant į tai, daryta išvada, kad Įstatymo projektu nėra įvertintos GTK 23 straipsnio 6 dalies nuostatos dėl viešosios geležinkelių infrastruktūros objektų nuomos ir nėra reglamentuotas viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo vaidmuo investuotojo patikrinimo procese, tai yra, Įstatymo projekte nėra numatyta, ar viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojas turi pareigą įsitikinti, kad investuotojas atitinka jam Įstatymo projektu keliamus reikalavimus, Įstatymo projekte taip pat nėra numatyti veiksmai, kurių viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojas turi imtis kilus įtarimams, kad investuotojas neatitinka nacionalinio saugumo reikalavimų ir pan.

11. Įstatymo projekto 12 straipsnio 2 dalyje vartojama sąvoka „turto savininkai“ nėra tiksli, o jos turinys turėtų būti atskirai apibrėžtas, kadangi daugumos nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įrenginių ir turto savininkė yra valstybė, o šiuos objektus patikėjimo teise valdo valstybės įmonės.

12. Iš įstatymo projekto 12 straipsnio 2 dalies alternatyvios formuluotės nėra aišku, kas privalo kreiptis į komisiją dėl patikros, t. y. neaišku, kas turi pirminę pareigą kreiptis. Turėtų būti aiškiai

įtvirtinta, kad pačiam investuotojui nesikreipus, į Komisiją privalo kreiptis akcijų valdytojai arba turto savininkai.

13. Įstatymo projekto 12 straipsnio 11 dalyje ir 13 dalyje yra nustatyta, kad Komisijos ir Vyriausybės neveikimas yra laikomas investuotojo atitikties nacionalinio saugumo interesams patvirtinimu. Kadangi šių subjektų priimamų sprendimų svarba yra didelė – jie sprendžia, ar investuotojas nekeltų grėsmės nacionaliniam saugumui, siūlytina minėto reglamentavimo atsisakyti.

14. Neaišku, kaip tarpusavyje koreliuoja 12 straipsnio 11 dalies paskutinis sakinyss – *jeigu per šioje dalyje nurodytus terminus Komisija nepriima išvados dėl investuotojo atitikties nacionalinio saugumo interesams, laikoma, kad investuotojas atitinka nacionalinio saugumo interesus* <...>, su šio straipsnio 13 dalies nuostata, kad *galutinį teisiškai ir faktiškai pagrįstą sprendimą dėl investuotojo atitikties nacionalinio saugumo interesams* <...> *priima Vyriausybė*. Siūlome įstatymo projekte detalizuoti procedūrą, nustatant Vyriausybės veiksmus, kai Komisija nepriima išvados.

15. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad sprendimus dėl viešosios geležinkelių infrastruktūros objektų pripažinimo nereikalingais arba netinkamais (negalimais) naudoti, vadovaujantis GTK 23 straipsnio 5 dalimi, priima viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojas, o Vyriausybė priima sprendimą dėl viešosios geležinkelių infrastruktūros objektų perdavimo ar nurašymo. Atsižvelgdami į tai manome, kad įstatymo projekto 12 straipsnio 18 dalies nuostatos sudaro sąlygas neefektyviam valstybės išteklių panaudojimui, nes Vyriausybė turėtų du kartus dalyvauti priimant sprendimus dėl viešosios geležinkelių infrastruktūros objektų pripažinimo netinkamais naudoti, jų sunaikino (nurašymo).

16. Įstatymo projekto 12 straipsnio 19 dalis numato pareigą akcijų valdytojui kreiptis į Komisiją dėl pritarimo įmonės reorganizavimui, pertvarkymui, likvidavimui ar atskyrimui. Siūlome patikslinti šio straipsnio dalį, kadangi pagal tokią formuluotę, reikalavimas nebūtų taikomas valstybės įmonėms ir kitų teisinių formų juridiniams asmenims, kuriuose nėra formuojamas akcinis kapitalas. Svarstyta vietoj „akcijų valdytojas“ nurodyti „įmonės dalyvis“, kaip yra įtvirtinta Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 2.45 straipsnyje. Vadovaujantis minėtu straipsniu, juridinio asmens dalyviu gali būti ne tik akcininkas, tačiau ir narys, dalininkas bei pan. (šiuo konkrečiu atveju – valstybės įmonių, kurioms taip pat taikoma įstatymo 12 straipsnio 19 dalis, organas pagal Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymo 9 straipsnio 1 dalį yra savininko teisės ir pareigos įgyvendinanti institucija).

17. Įstatymo projekto 13 straipsnyje numatyta, kad nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įmonių ar asmenų, valdančių nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbius įrenginius ar turtą, sudaryti sandoriai yra negaliojantys nuo jų sudarymo momento, jeigu nustatoma, kad šie sandoriai prieštarauja nacionaliniam saugumo interesams. Įstatymo 4 priedo 1 punkto b papunktyje numatyta, kad oro uostų aerodromai yra nacionaliniam saugumui užtikrinti strateginę reikšmę turinti infrastruktūra. Kadangi planuojama koncesininkui nuomos arba patikėjimo teise perduoti valdyti Vilniaus, Kauno ir Palangos aerodromus, todėl koncesininkas patektų į šio 13 straipsnio reguliavimo sritį. Atitinkamai bet kurie koncesininko sandoriai, kuriuos jis sudarytų, galėtų būti tikrinami ir pripažinti negaliojančiais, jeigu būtų nuspręsta, kad jie prieštarauja nacionaliniam saugumui. Nacionalinio saugumo interesų sąvoka yra labai plati ir nuolat kintanti. Todėl koncesininkas iš esmės neturėtų objektyvių galimybių nustatyti galimo sandorių prieštaravimo nacionaliniams saugumo interesams. Toks reguliavimas komercinių įmonių atžvilgiu yra labai griežtas. Vertintume, kad strateginių įmonių įstatymo keliamų tikslų įgyvendinimą užtikrina kitos įstatymo nuostatos, o 13 straipsnis yra per daug griežtas ir ribojantis koncesininko veiklą, todėl koncesininko atžvilgiu galėtų būti taikoma išimtis.

18. Įstatymo projekto 13 straipsnio pavadinimas ir turinys leidžia suprasti, jog bus tikrinama sandorių atitiktis nacionalinio saugumo interesams, tačiau šio straipsnio 3 dalyje daroma nuoroda į įstatymo 12 straipsnio 6-13 dalis suponuoją, jog visgi bus tikrinama investuotojo atitiktis nacionalinio saugumo interesams. Tokiu atveju nebėra aišku, koks yra jo santykis su įstatymo projekto 12 straipsniu: ar tai yra sandorių, ar pakartotinis subjektų tikrinimas. Jei pakartotinis subjektų tikrinimas, tuomet šis straipsnis perteklinis. Jei įstatymo projekto 13 straipsnis skirtas sandorių tikrinimui, tuomet turėtų būti aišku, jog subjektui, ketinančiam sudaryti sandorį ir praėjusiam patikrą pagal įstatymo projekto 12 straipsnį, jo sudarytas sandoris nebebus tikrinamas antrą kartą pagal įstatymo projekto 13 straipsnio reikalavimus. Pavyzdžiui, įstatymo projekto 12 straipsnyje galima būtų numatyti, jog kartu su investuotojo patikra yra atliekama ir sandorio, sudaromo su investuotoju, atitiktis nacionalinio saugumo interesams. Tokiu būdu būtų labiau užtikrinami investuotojų apsaugos, teisėtų lūkesčių ir teisinio tikrumo principai. Taip pat, nuoroda į įstatymo projekto 12 straipsnį yra

klaidinanti, kadangi pagal šį straipsnį yra tikrinamas subjektas. Atitinkamai nėra aišku, kokie dokumentai / informacija turėtų būti teikiama sandorio tikrinimui.

19. Įstatymo projekto 13 straipsnio 1 ir 2 dalys nenumato konkrečių sandorių tikrinimo pagrindų ir tik bendrai nurodo, jog gali būti tikrinami nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įmonių ar asmenų, valdančių nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbius įrenginius, ketinami sudaryti ar jau sudaryti sandoriai, *kai dėl tokių sandorių kyla reali ir pagrįsta grėsmė nacionalinio saugumo interesams*. Kadangi „realios ir pagrįstos grėsmės“ kriterijai įstatyme nėra pateikiami, aukščiau minima formuluotė leidžia manyti, jog galės būti tikrinama bet kurio sandorio atitiktis nacionalinio saugumo interesams. Teisinio tikrumo, teisėtų lūkesčių, sutarčių laisvės ir investuotojų apsaugos principai reikalauja specifiškai „realios ir pagrįstos grėsmės nacionaliniam saugumui“ sąvoką ir nustatyti konkretesnius pagrindus, kokiais atvejais gali būti kišamasi į privačius sandorius (be bendrų civilinėje teisėje numatytų pagrindų).

20. Nėra aiškus įstatymo projekto 13 straipsnio 2 dalies, 1 straipsnio 4 dalies ir Lietuvos Respublikos valstybės įmonės Lietuvos oro uostų valdomų oro uostų koncesijos įstatymo 7 straipsnio 2 dalies, kurioje aptariamos konkrečios sutarties su investuotoju nutraukimo pasekmės, santykis. Pagal minimą Lietuvos Respublikos valstybės įmonės Lietuvos oro uostų valdomų oro uostų koncesijos įstatymo nuostatą, Vyriausybei ar Seimui priėmus nutarimą, kad, atsižvelgiant į nacionalinio saugumo interesus, oro uosto ar oro uostų valdymas turi būti perduotas valstybei ar valstybės kontroliuojamai įmonei, suteikiančioji institucija nedelsdama perima oro uosto ar oro uostų valdymą iš koncesininko ir turi teisę nedelsdama vienašališkai nutraukti koncesijos sutartį. Manytume, kad ši nuostata turėtų būti laikoma specialiąja norma įstatymo 13 straipsnio 2 dalies atžvilgiu, tai *expressis verbis* įtvirtinant įstatyme (tokios išimtys įtvirtintos ir kituose įstatymo straipsniuose, pavyzdžiui, 17 straipsnio 10 dalyje).

21. Įstatymo projekto 15 straipsnio 2 dalyje nustatoma, kad Vyriausybė tvirtins nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbios veiklos saugumo planą. Abejotina, ar tikslinga, kad šį planą tvirtintų Vyriausybė. Būtų sudėtinga keisti planą, jam pasikeitus. Siūlome įtvirtinti, kad šį planą tvirtina Vyriausybė arba jos įgaliota institucija, arba tiesiogiai įstatymo projekte numatyti, kad planą tvirtina atitinkamos valdymo srities ministras.

22. Neaišku, ar įstatymo projekto 17 straipsnio, reglamentuojančio vadovaujančių ir kitų asmenų atitikties reikalavimus, 2 dalies nuostatos taikomos tik būsimiems vadovaujantiems ir kitiems asmenims ar jau ir einantiems tokias pareigas asmenims. Jei taip, įstatymo projekte turėtų būti numatytas pereinamasis laikotarpis, per kurį šie asmenys turėtų būti patikrinti.

23. Pagal įstatymo projekto 17 straipsnio 2 dalį, neaišku, kieno sudaroma ir kokios sudėties *palyda* privalės lydėti įstatymo projekto 17 straipsnyje nurodytus asmenis prie nacionaliniam saugumui užtikrinti strateginę reikšmę turinčios infrastruktūros, priimti sprendimus dėl jos funkcionavimo. Siūlome įstatymo projekto 2 straipsnyje pateikti sąvokos *palyda* apibrėžimą.

24. Siūlome susiaurinti tikrintinų asmenų kategoriją. Įstatymo projekto 17 straipsnio 2 dalyje nurodyta asmenų kategorija, kuriems suteikiama teisė be palydos patekti prie tam tikrų įrenginių, apims labai platų pareigų sąrašą. Tai praktiškai visi infrastruktūrą aptarnaujantys darbuotojai tokie kaip elektrikai, inžinieriai, techninis personalas ir kitų įmonių darbuotojai (Lietuvos ir užsienio) teikiančių paslaugas nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbioms įmonėms. Pažymėtina, kad dalis įstatymo projekto 17 straipsnio 2 dalyje numatytų tikrinimo pagrindų sutampa su Lietuvos Respublikos aviacijos įstatymo 66 straipsnyje nurodytais atitikimo nepriekaištingai reputacijai pagrindais. Nors įstatymo projekto 17 straipsnio 10 dalis numato, kad specialūs įstatymai turi viršenybės teisę šio įstatymo straipsnio atžvilgiu, tokia nuostata nesuteikia aiškumo, ar šiuo atveju galima nesivadovauti įstatymo 17 straipsnyje numatytais įpareigojimais. Įstatymas nesprensdžia šių dviejų aptariamų įstatymų normų santykio ir nėra aišku, kokia apimtimi ir pagal kurį įstatymą turi būti atliekama asmenų patikra. Tuo atveju jei turės būti atliekamos dvi tikrinimo procedūros pagal skirtingus įstatymus, įmonei bus sukuriama nepagrįsta administracinė našta dėl dviejų tikrinimo procedūrų. Atkreipiame dėmesį, kad valstybės įmonė Lietuvos oro uostai atlieka apie 60 asmenų nepriekaištingos reputacijos patikrą (iš viso išduotų leidimų skaičius Vilniaus, Kauno ir Palangos oro uostuose šiuo metu sudaro apie 6000 vnt.), o vieno iš jų patikrą pagal Lietuvos Respublikos aviacijos įstatymo reikalavimus kainuoja maždaug 22 eurus. Taip pat, neišsprendus šių dviejų teisės aktų santykio nebus aišku, pagal kurį teisės aktą turi būti taikoma atsakomybė ar pasekmės, nes, kaip minėta, tikrinimo pagrindai iš dalies sutampa. Todėl 17 straipsnyje įtvirtintas reguliavimas turi būti tikslingas.

25. Atkreiptinas dėmesys, kad įstatymo projekto 17 straipsnyje detalizuojamas tik vadovaujančių asmenų patikrinimas, bet nėra nuostatų apie asmenų, kurie turi teisę be palydos patekti prie strateginę reikšmę turinčios infrastruktūros, tikrinimą.

26. Iš įstatymo projekto 17 straipsnio 8 dalies formuluotės nėra aišku, kam kyla pareiga inicijuoti patikros procedūrą generaliniams rangovams ar rangovų vadovams ir darbams vadovaujantiems asmenis, kuriems suteikiama teisė be palydos patekti prie nurodytų nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įrenginių ir turto. Šio straipsnio 8 dalį siūlytina papildyti nurodant subjektus, turinčius pareigą kreiptis į Komisiją dėl patikros procedūros minėtiems asmenims atlikimo. Taip pat būtina papildyti šio straipsnio 8 dalį nuostatomis, jog patikros procedūra turi būti inicijuojama tik tiems generaliniams rangovams ar rangovų vadovams ir darbams vadovaujantiems asmenims, kurie bus atrenkami po įstatymo įsigaliojimo inicijuotų viešųjų pirkimų procedūrų, jei įmonė yra perkančioji organizacija, ar sudaromų sutarčių pagrindu.

27. Atsižvelgdami į tai, kad pagrindinio geležinkelių infrastruktūros tinklo Lietuvos Respublikoje vėžė (1 520 mm) sutampa su trečiųjų valstybių geležinkelių infrastruktūros tinklo vėže ir rangos darbams, susijusiems su viešąja geležinkelių infrastruktūra ir kitais susijusiais įrenginiais ir turto, atlikti gali būti pasitelkiami asmenys iš trečiųjų valstybių, manome, kad siekiant užtikrinti nacionalinio saugumo interesus būtina keisti įstatymo projekto 17 straipsnio 8 dalį, papildant 4 priedo 1 punkto d papunkčiu.

28. Aiškinamajame rašte turėtų būti paaiškinta, kuo skiriasi 18 straipsnio 1 dalyje numatyti *nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įmonių, nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įrenginių ir turto fizinės ir veiklos apsaugos, ir (arba) informacinės saugos reikalavimai* nuo 15 straipsnio 1 dalyje nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbios veiklos saugumo plane, numatytų *fizinio, kibernetinio, personalo saugumo, informacinio slaptumo ir kitų priemonių*.

29. Įstatymo projekto 18 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad *Vyriausybė, įvertinusi juridinių asmenų veiklos ir įrenginių paskirties bei naudojimo ypatumus, nustato nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įmonių, nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įrenginių ir turto fizinės ir veiklos apsaugos, ir (arba) informacinės saugos reikalavimus*. Pažymime, kad šiuo metu tvirtinti susisiekimo ministro valdymo srities strateginę ar svarbią reikšmę nacionaliniam saugumui turinčių įmonių ir įrenginių fizinės ir informacinės saugos reikalavimus pavesta susisiekimo ministrui (suderinus su vidaus reikalų ministru). Analogiškai įgaliojimai suteikti ir kitų sričių ministrams pagal jų kompetenciją. Kadangi kiekviena įmonė ir (ar) įrenginys pasižymi skirtinga specifika, dažnai būdinga tik tam įrenginiui ar įmonei, vienu teisės aktu tvirtinamų reikalavimų apimtis būtų labai didelė, o turinys labai detalus, todėl abejotina, ar tikslinga, kad šiuos reikalavimus tvirtintų Vyriausybė. Be to, daug sudėtingiau būtų tikslinti šiuos reikalavimus pasikeitus aplinkybėms. Siūlome palikti esamą reglamentavimą, kad šiuos reikalavimus tvirtina Vyriausybė arba jos įgaliota institucija, arba tiesiogiai įstatymo projekte numatyti, kad šiuos reikalavimus tvirtina atitinkamos valdymo srities ministras, jei reikia, numatyti, su kokia institucija šie reikalavimai turi būti derinami. Taip pat svarstytina galimybė, kad Vyriausybė tvirtintų ne fizinės ir veiklos bei informacinės saugos reikalavimus, o šios saugos bendruosius principus.

30. Įstatymo projekto 18 straipsnio 3 dalis numato vadovų atsakomybę už darbuotojų atitikties reikalavimų įgyvendinimą. Tačiau šiame straipsnyje nenurodomas tokių darbuotojų tikrinimo periodiškumas ir nenumatoma, kokia yra vadovų pareigos sekti darbuotojų atitikimą įstatymo reikalavimams apimtis. Tuo atveju, jei įmonės vadovo pareiga būtų interpretuojama kaip nuolatinė ar kasdieninė pareiga sekti ir stebėti galimus saugumo pažeidimus, tai prieštarautų gero įmonių valdymo ir kitiems teisės principams (pavyzdžiui, Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 2.80 straipsnis), kadangi tokia pareiga būtų nepagrįstai plati (įmonės vadovas turėtų vykdyti ir jam būtų taikoma atsakomybė už viešosios, t. y. iš esmės valstybės institucijų kompetencijai priskirtos funkcijos – saugumo užtikrinimo – netinkamą vykdymą). Dėl to taikoma atsakomybė būtų neproporcinga. Siekiant išvengti nepagrįstos apimties pareigos ir atsakomybės naštos vadovui nustatymo, siūlome įstatymo projekto 18 straipsnio 3 dalį papildyti aiškiomis įmonės vadovo pareigomis, pavyzdžiui, nustatant konkretų periodiškumą, kuriuo asmenys privalo būti tikrinami, arba nustatant, kad papildomas patikrinimas atliekamas atitinkamų institucijų prašymu ar pan.

31. Siūlome suvienodinti įstatymo projekte vartojamas sąvokas, kadangi įstatymo projekto 19 straipsnio 2 dalies 8 punkte vartojama „kritinės infrastruktūros“ formuluotė įstatymo projekte nėra daugiau minima.

32. Siūlome pakeisti įstatymo projekto 1 priedo 4 punktą ir jį išdėstyti taip „įmonė, teikianti oro eismo vadybos, ryšių, navigacijos ir stebėjimo, oro navigacijos informacijos bei paieškos ir gelbėjimo koordinavimo paslaugas“.

33. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos vidaus vandenų transporto kodeksu, turėtų būti tikslinamas įstatymo projekto 1 priedo 5 punktas ir vartojama formuluotė „vidaus vandenų keliai“.

34. Įstatymo projekto 1 priedo 6 punkte numatyta, kad pirmos kategorijos nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbi įmonė yra įmonė, kuri patikėjimo teise valdo Vilniaus, Kauno ir Palangos oro uostus. Oro uostų koncesijos projekte svarstoma, kad koncesininkui oro uostai (turtas) galėtų būti suteikiami valdyti nuomos arba patikėjimo teise. Jeigu projekte būtų nuspręsta koncesininkui suteikti teisę valdyti oro uostus patikėjimo teise, koncesininkas pagal strateginių įmonių įstatymą būtų laikomas pirmos kategorijos nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbia įmone. Pagal savo paskirtį ir tikslus šie įstatymo apribojimai ir reikalavimai nėra skirti ir neturėtų būti taikomi koncesininkui (jie iš esmės skirti valstybės kontroliuojamoms įmonėms). Todėl siūlytina strateginių įmonių įstatyme numatyti aiškią išimtį, numatančią, kad pirmos kategorijos nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbia įmone nėra laikoma įmonė, kuriai buvo suteikta koncesija Lietuvos Respublikos valstybės įmonės Lietuvos oro uostų valdomų oro uostų koncesijos įstatymo nustatyta tvarka.

35. Atsižvelgdami į tai, kad praktikoje neegzistuoja įmonė, kuri teiktų elektroninės valdžios paslaugas, o taip pat siekiant patikslinti įmonės, teikiančios duomenų perdavimo paslaugas institucijoms, veiklos aprašymą, siūlome įstatymo projekto 1 priedo 8 punktą išdėstyti taip: „8. įmonė, teikianti saugaus duomenų perdavimo tinklo paslaugas institucijoms, valdančioms valstybės informacinius išteklius“.

36. Kadangi valstybinės reikšmės keliai Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2016 m. kovo 29 d. nutarimu Nr. 238 „Dėl valstybinės reikšmės kelių perdavimo patikėjimo teise valdyti, naudoti ir jais disponuoti Lietuvos automobilių kelių direkcijai prie Susisiekimo ministerijos“ perduoti valdyti Lietuvos automobilių kelių direkcijai prie Susisiekimo ministerijos, siūlome išbraukti įstatymo projekto 1 priedo 10 punktą.

37. Įstatymo projekto 4 priedo 1 punkto b papunktyje prie nacionaliniams saugumui užtikrinti strateginę reikšmę turinčios infrastruktūros priskirti *tarptautiniuose Vilniaus, Kauno, Palangos oro uostuose ir tarptautiniame Šiaulių kariniame oro uoste esantys aerodromai, Jonavos aerodromas (Rukloje), Kazlų Rudos aerodromas, Pajusio aerodromas, S. Dariaus ir S. Girėno aerodromas ir Šilutės aerodromas*. Įstatymo projekto 3 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad įrenginiai ir turtas, nurodyti įstatymo 4 priedo 1 punkte, išimtinė nuosavybės teise priklauso valstybei. Susisiekimo ministerijos turimais duomenimis, S. Dariaus ir S. Girėno aerodromas nuosavybės teise priklauso Kauno miesto savivaldybei. Todėl arba įstatymo projekte turėtų būti aptartas šio turto perdavimas valstybės nuosavybėn, arba dar kartą įvertinti būtinybę šiam objektui suteikti nacionaliniams saugumui užtikrinti strateginę reikšmę turinčios infrastruktūros statusą.

38. Norėtume atkreipti Jūsų dėmesį, kad 2016 m. birželio 23 d. Lietuvos Respublikos Seimas priėmė Lietuvos Respublikos geležinkelių transporto kodekso 3, 4, 4¹, 7, 11, 14, 23, 24, 25, 28, 29 straipsnių, priedo pakeitimo ir kodekso papildymo 6¹, 7¹ straipsniais, ketvirtuoju¹ skirsniu įstatymą Nr. XII-2488, kuriuo buvo pakeista viešosios geležinkelių infrastruktūros sąvokos apibrėžtis ir geležinkelių infrastruktūros objektų sąrašas. Šie GTK pakeitimai turėtų būti įvertinti rengiant įstatymo projektą. Galiojančios GTK redakcijos 3 straipsnio 47 dalyje numatyta, kad viešojo geležinkelių infrastruktūra – tai geležinkelių infrastruktūra, skirta viešiesiems ir ūkio subjektų poreikiams tenkinti – keleiviams, bagažui ir (ar) kroviniams vežti, manevruoti ir (ar) važiuoti į geležinkelių infrastruktūros objektų statybos, remonto ir (ar) techninės priežiūros darbų atlikimo vietą ir iš jos. Pažymėtina, kad geležinkelių infrastruktūros objektų sąrašas yra pateiktas GTK 14 straipsnyje ir neapima geležinkelio stočių, kuro užpylimo įrenginių (kuro bazių), taip pat geležinkelių riedmenų techninės priežiūros įrenginių (depu), nes šie įrenginiai vadovaujantis GTK 30¹ straipsniu priskiriami geležinkelių paslaugų įrenginiams, o ne viešajai geležinkelių infrastruktūrai. Atitinkamai, vadovaujantis įstatymo projekto ir galiojančios GTK redakcijos nuostatomis geležinkelio stotys ir kiti geležinkelių paslaugų įrenginiai negalėtų būti pripažinti nacionaliniam saugumui užtikrinti strateginę reikšmę turinčiais objektais. Siūlome tikslinti įstatymo projektu dėstomo nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatymo 4 priedo 1 punkto d papunktį ir jį išdėstyti taip „d) viešojo geležinkelių infrastruktūra ir kiti įrenginiai ir turtas, reikalingi sklandžiam geležinkelių transporto eismui užtikrinti“.

39. Vadovaujantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 552/2004 I priedu, kuriame išvardintos oro navigacijos paslaugų sistemų sąrašas, siūlome pakeisti įstatymo projekto 4 priedo 1 punkto f papunktį ir jį išdėstyti taip „f) oro erdvės valdymo sistemos, oro eismo srautų valdymo sistemos, oro eismo paslaugų sistemos, ryšių sistemos, navigacijos sistemos, stebėjimo /apžvalgos sistemos įrenginiai, oro navigacijos informacijos paslaugų sistemos“.

Susisiekimo viceministras

Ričardas Degutis

I. Bernotaitė, tel. (8 5) 239 3849, el. p. indre.bernotaitė@sumin.lt



LIETUVOS RESPUBLIKOS KULTŪROS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, J. Basanavičiaus g. 5, LT-01118 Vilnius, tel. (8 5) 219 3400, faks. (8 5) 262 3120, el. p. dmm@lrkm.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188683671

Lietuvos Respublikos ūkio ministerijai

2017-04-21 Nr. *52-1065*
Į 2017-03-10 Nr. (37.2-35)3-1079

DĖL ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ DERINIMO

Kultūros ministerija, atsakydama į Jūsų 2017 m. kovo 10 d. raštą Nr. (37.2-35)3-1079 „Dėl įstatymų projektų teikimo išvadoms gauti“ dėl Lietuvos Respublikos strateginę reikšmę nacionaliniam saugumui turinčių įmonių ir įrenginių bei kitų nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įmonių įstatymo Nr. IX-1132 pakeitimo įstatymo projekto ir su juo susijusių įstatymų projektų (toliau – Įstatymų projektai), atkreipia dėmesį į kartu su Įstatymų projektais teikiamo Visuomenės informavimo įstatymo Nr. I-1418 22, 31 ir 33 straipsnių pakeitimo įstatymo nuostatas. Jomis siūlomos formuluotės: „**turi ar praeityje turėjo**“, „**neturi ar praeityje neturėjo**“, „**yra ar praeityje buvo**“, „**nėra ar praeityje nebuvo**“ nėra iki galo apibrėžtos, nes nenurodytas konkretus terminas iki praeityje įvykusių (buvusių) aplinkybių, todėl kyla klausimas dėl tokių įstatymo nuostatų praktinio taikymo. Konkrečiu atveju taip pat kyla abejonių, ar ribojimai tam tikriems subjektams (verstis licencijuojama transliavimo / retransliavimo veikla) remiantis praeityje vykusia aplinkybe, tačiau neapibrėžiant konkretaus termino, būtų proporcingi. Atsižvelgiant į tai, siūlome svarstyti galimybę nustatyti apibrėžtą terminą, kuris, iš vienos pusės, nebūtų sąlygojamas vien tik kažkada buvusių aplinkybių, iš kitos – atitiktų valstybės nacionalinio saugumo užtikrinimo interesus.

Taip pat svarstyтина, ar į Lietuvos Respublikos nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatymo 2 priedu tvirtinamą antros kategorijos nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įmonių sąrašą neturėtų būti įtraukta valstybei nuosavybės teise priklausanti viešoji įstaiga „Lietuvos nacionalinis radijas ir televizija“.

Kultūros viceministras

Audronis Imbrasas

Deividas Velkas, tel. (8 5) 219 3409, el. p. deividas.velkas@lrkm.lt

Atkurtai
Lietuvai
100